Συνέντευξη Kristin Ross: Ο Μάης του ‘68 πέρα από τις Επετείους και τις Μνήμες

Συνέντευξη: **Yavor Tarinski**
Μετάφραση-Εισαγωγικό σημείωμα: **Ιωάννα Μαραβελίδη**
Η συνέντευξη στα αγγλικά **ΕΔΩ**

Η Kristin Ross έδωσε συνέντευξη για το Περιοδικό Βαβυλωνία, ανιχνεύοντας τα νοήματα και τη σημασία του Μάη του ‘68, μισόν αιώνα ακριβώς μετά το ξέσπασμά του. Μπορούν οι σημερινές κοινωνίες να πιάσουν το νήμα από εκεί ακριβώς που το άφησε εκείνος ο μακρινός Μάης; Ένας Μάης που έμελλε να γραφτεί ανεξίτηλα στην παγκόσμια ιστορία των κοινωνικών κινημάτων και που αποτελεί ως τις μέρες μας σημείο διαμάχης και διαφορετικών ερμηνειών μεταξύ κομματιών της Αριστεράς και της Αντιεξουσίας. Σε έναν άλλον Μάη, τον φετινό αυτή τη φορά, στο B-FEST, έχουμε τη μεγάλη χαρά να συνεχίσουμε δια ζώσης τον πολύ ενδιαφέροντα διάλογο που ανοίξαμε με την Kristin Ross καθώς η ίδια παρευρίσκεται στην Αθήνα, μεταξύ των ομιλητών του φεστιβάλ.

Η Kristin Ross είναι Αμερικανίδα, καθηγήτρια στο Παν/μιο της Νέας Υόρκης, επηρεασμένη σε μεγάλο βαθμό από τη Γαλλική Φιλοσοφική Σχολή. Ασχολείται εδώ και δεκαετίες με τα κοινωνικά κινήματα και τις αστικές εξεγέρσεις στη Γαλλία. Είναι συγγραφέας πολλών βιβλίων μεταξύ των οποίων τα: “May ’68 and Its Afterlives”, “Communal Luxury: The Political Imaginary of the Paris Commune” και “The Emergence of Social Space: Rimbaud and the Paris Commune”.

Yavor Tarinski: Φέτος συμπληρώνονται 50 χρόνια από τον εξεγερτικό Μάη του ’68, όταν η νεολαία του Παρισιού βγήκε στους δρόμους, αμφισβητώντας τις κυρίαρχες κοινωνικές ιεραρχίες και τους καθιερωμένους μύθους. Ποια είναι, κατά τη γνώμη σας, η σχέση που μπορεί να έχει αυτή η ημερομηνία με

εμάς σήμερα;

Kristin Ross: Οι κατηγορίες που χρησιμοποιούνται συχνά, όπως η «παρισινή νεολαία» ή ακόμα και ο «Μάης του ‘68», αποτελούν επί της ουσίας κάποιες αφηγήσεις, τις οποίες προσπάθησα να αμφισβητήσω και να αποδομήσω στο βιβλίο μου *Ο Μάης του ’68 και οι Μετέπειτα Ζωές του (May ’68 and Its Afterlives).* Ίσως η συνεχιζόμενη χρήση αυτών των όρων να αποτυπώνει και την επιμονή για συγκεκριμένα σχήματα λόγου και εικόνες που εξυπηρετούν στην αντίληψη του κοντινού μας παρελθόντος. Δεν αντιλαμβάνομαι τη «νεολαία» ως το *per se* πολιτικό υποκείμενο του ’68, δεν βλέπω τα γεγονότα ως αυτά να έλαβαν χώρα βασικά στη γαλλική πρωτεύουσα· ακόμη και το σύνολο των πολιτικών εξεγέρσεων και των κοινωνικών αναταραχών παγκοσμίως, στο οποίο αναφερόμαστε όταν μιλάμε για το «’68», δεν περιοριζόταν μόνο στον μήνα Μάιο.

Επομένως, αν αυτό που ονομάζουμε «Μάης του ’68» φέρει οποιαδήποτε σχέση με εμάς σήμερα, τότε θα πρέπει να την ανιχνεύσουμε έξω από τα όρια της ερώτησης που μου θέσατε, κάτι που θα προσπαθήσω να κάνω και στην ομιλία μου στο B-fest: στη δυτική Γαλλία ίσως ή και στα περίχωρα του Τόκιο· στους καρπούς αναπάντεχων συναντήσεων πολύ διαφορετικών ειδών ανθρώπων –εργαζομένων και αγροτών, λόγου χάρη, ή Γάλλων φοιτητών και Αλγερινών μεταναστών– και στην πολιτική υποκειμενοποίηση που πυροδοτείται από αυτή τη συμπλοκή· στους σπουδαίους «περατεταμένους αγώνες», όπως αυτούς του Λαρζάκ και του εργοστασίου της LIP στη Γαλλία που διαπέρασαν τη μακρά δεκαετία του ’60 (μία πολιτική ακολουθία που εκτείνεται κατά τη γνώμη μου από τα τέλη του ’50 ως τα μέσα του ’70) και αποκτά επομένως μία διάρκεια πολύ μεγαλύτερη από τον μήνα Μάιο.

Υ.Τ.: Η περίοδος αυτή έχει θεωρηθεί από πολλούς ως καθοριστική στην εξέλιξη του επαναστατικού λέγειν και πράττειν. Από τη μία, διέψευσε την ιδέα ενός προκαθορισμένου επαναστατικού υποκειμένου, ήτοι την εργατική τάξη, ενώ από την άλλη αμφισβήτησε τα προνόμια και την ηγεσία των «πεφωτισμένων

ειδικών» της επανάστασης, αντιπαραβάλλοντας ριζοσπαστικές μορφές άμεσης δημοκρατίας. Παρ'όλα αυτά, κάποιες φωνές της Αριστεράς είδαν ακριβώς αυτή τη δημοκρατική αποκέντρωση ως το βασικό αίτιο για την αποτυχία της εξέγερσης, αφού κράτησε μακριά τα κοινωνικά κινήματα της εποχής από την κατάληψη της κρατικής εξουσίας. Εσείς από την άλλη, φαίνεται πως διαφωνείτε με μία τέτοια αφήγηση. Τι ήταν τελικά αυτό που έκανε τα εξεγερτικά γεγονότα του Μάη του '68 να αποτύχουν στην προσπάθειά τους να μετασχηματίσουν ριζικά την κοινωνία, αν δεχτούμε ότι «απέτυχαν»;

K.R.: Προσπαθώ να μην βάζω ποτέ τον εαυτό μου στη θέση του να «μετρήσει» την επιτυχία ή την αποτυχία μίας εξέγερσης ή ενός κοινωνικού κινήματος. Πιστεύω πως η λογική της αποτυχίας ή της επίτευξης μας απομακρύνει από τη μελέτη των παρελθοντικών κινημάτων και πως αποτελεί μία υπερβολικά επίμονη λογική. Θα δώσω ένα παράδειγμα: 2 χρόνια πριν, είχα μία συζήτηση με τον Αλαίν Μπαντιού, κατά τη διάρκεια της οποίας, ο ίδιος επέμενε για την αποτυχία της Παρισινής Κομμούνας. Μπήκα στον πειρασμό να τον ρωτήσω πώς θα έμοιαζε, κατά τη γνώμη του, μία επιτυχημένη Κομμούνα της εποχής εκείνης! Μου φαίνεται πάντα πολύ δύσκολο να ξεχωρίζω τι θεωρείται επιτυχημένο και τι αποτυχημένο. Υπάρχει μία αγγλική έκφραση: *Πόσα χελιδόνια φέρνουν το καλοκαίρι;*

Τα συμβάντα που με έχουν απασχολήσει –ο Μάης του '68 και η Παρισινή Κομμούνα– είναι ο παράδεισος αυτών που εγώ αποκαλώ «ενοχλητικούς συνοδηγούς», αυτών δηλαδή των –μετά τα γεγονότα ειδικών– που παρερμηνεύουν τους ιστορικούς πρωταγωνιστές και φτιάχνουν έναν κατάλογο των λαθών τους. Γιατί οι κομμουνάροι δεν κατευθύνθηκαν στις Βερσαλλίες; Γιατί δεν οργανώθηκαν καλύτερα στρατιωτικά; Γιατί σπατάλησαν τον πολύτιμό τους χρόνο, καυγαβίζοντας στο Δημαρχείο του Παρισιού, το Οτέλ ντε Βιλ (υποθέτωντας, βεβαίως, πως γνώριζαν το επικείμενο τέλος που καθιστούσε τον χρόνο τους τόσο πολύτιμο); Γιατί δεν άρπαξαν τα χρήματα από την τράπεζα; Γιατί οι Γάλλοι εργάτες σταμάτησαν την απεργία τους, κατά τη διάρκεια του '68;

Φαντάζει απίστευτη αυτή η ακλόνητη επιθυμία του είτε να δώσουμε ένα μάθημα στο παρελθόν, είτε να πάρουμε ένα μάθημα από τις παρελθοντικές «αποτυχίες» (που καταλήγει στο ίδιο πράγμα). Με τον Μπαντιού, προσπάθησα με αρκετούς τρόπους να αποφύγω το παιδαγωγικό παράδειγμα που υιοθετούσε ως προς το παρελθόν. Μίλησα για το πώς επιτεύχθηκε μία πραγματική αίσθηση απελευθέρωσης και δικτύου αλληλεγγύης για όσους έζησαν την Κομμούνα. Μίλησα για τις ιδέες που εκφράστηκαν, και μένει να τις αναλογιστούμε, ακριβώς από την ίδια τη δημιουργική φύση του συμβάντος. (Φυσικά οι δύο αυτές παρατηρήσεις ισχύουν και για το ’68). Παρ’ όλα αυτά, το Médiapart, το μέσο που φιλοξένησε τη συζήτησή μας, κυκλοφόρησε τελικώς τη συνέντευξη με τίτλο «Τα μαθήματα της Κομμούνας»!

Αυτό που φαίνεται είναι, νομίζω, το πόσο πολύ η προοδευτική σκέψη της χειραφέτησης λειτουργεί ακόμη σαν να υπάρχουν κάποιοι κοινοί προσυμφωνημένοι στόχοι, που μένουν να επιτευχθούν, και σαν να μπορούν αυτοί οι στόχοι να οριστούν επακριβώς και να εκτιμηθούν αντικειμενικά ως επιτυχημένοι ή αποτυχημένοι, σύμφωνα με τετριμμένες νόρμες ή κριτήρια του 2018. Νομίζω πως οι άνθρωποι απολαμβάνουν να βρίσκονται στη θέση του να καταδεικνύουν μετά από ένα γεγονός τι ήταν δυνατό, αδύνατο, πρόωρο, καθυστερημένο, ξεπερασμένο ή μη ρεαλιστικό στην κάθε χρονική στιγμή. Αυτό όμως που χάνεται, όταν κάποιος υιοθετεί μια τέτοια στάση, είναι κάθε αίσθηση **πειραματικής διάστασης της πολιτικής**.

Για να καταφέρω να αφουγκραστώ την Κομμούνα ή αυτά που έλαβαν χώρα σε αρκετά μέρη το ’68, ως εργαστήρια πολιτικής εφευρετικότητας, και να δω τις δυνατότητες που τέθηκαν σε κίνηση, όταν καθημερινοί άνθρωποι εργάστηκαν από κοινού για να διαχειριστούν τις κοινές τους υποθέσεις, χρειάστηκε να αποδεσμευτώ εντελώς από κάθε ίχνος αυτού του είδους της λογικής του «ισολογισμού», την οποία περιγράφω.

Υ.Τ.: Στο βιβλίο σας *Ο Μάης του ’68 και οι Μετέπειτα Ζωές του*, αναφέρετε πως οι ανώνυμοι αγωνιστές, που δραστηριοποιούνταν στην καθημερινή και από τα κάτω πολιτική των γειτονιών,

αντικαταστάθηκαν στην «επίσημη» μνήμη από τους αρχηγούς και τους εκπροσώπους που εμφανίστηκαν αργότερα. Ένα παρόμοιο μοτίβο παρατηρείτε και σε μία άλλη επαναστατική στιγμή στο βιβλίο σας *Η Κοινοτική Πολυτέλεια: Το Πολιτικό Φαντασιακό της Παρισινής Κομμούνας (Communal Luxury: The Political Imaginary of the Paris Commune)*. Γιατί συμβαίνει αυτό και πώς θα μπορούσαν οι καταπιεσμένοι να ξαναδιεκδικήσουν την ιστορία τους;

K.R.: Γράφω το κάθε βιβλίο μου προκειμένου αυτό να παρέμβει σε συγκεκριμένες καταστάσεις. Στα τέλη της δεκαετίας του ’90, άρχισα να σκέφτομαι το ’68 και τον τρόπο με τον οποίο αυτό μνημονεύται, συζητιέται, ευτελίζεται και ξεχνιέται με τα χρόνια. Η αιτία του έντονου ενδιαφέροντός μου τότε, με αυτό το ερώτημα, δεν είχε να κάνει σε τίποτα με μία επέτειο ή ακόμη μία τεχνητή ημέρα μνήμης.

Αντιθέτως, αυτό που με παρακίνησε ήταν ο τρόπος με τον οποίο οι **εργατικές απεργίες του 1995 στη Γαλλία**, που ακολουθήθηκαν από τις πορείες κατά της παγκοσμιοποίησης στο Σιάτλ και τη Γένοβα, ενέπνευσαν νέες εκδηλώσεις πολιτικής έκφρασης στη Γαλλία και αλλού, και νέες μορφές ενός σθεναρού αντικαπιταλισμού, μετά από τη μακρά αδράνεια του ’80. Ήταν αυτό το αναζωογονητικό πολιτικό μομέντουμ που με οδήγησε στη συγγραφή της ιστορίας μου για τις *μετέπειτα ζωές* του Μάη. Τα εργατικά κινήματα είχαν απομακρύνει ένα αίσθημα λήθης, αν όχι ασημαντότητας, που είχε παγιωθεί για την περίοδο γύρω από το ’68, και ένιωσα την ανάγκη να δείξω τον τρόπο με τον οποίο τα γεγονότα, όσα δηλαδή συνέβησαν συγκεκριμένα σε ένα εκπληκτικά ευρύ φάσμα καθημερινών ανθρώπων σε όλη τη Γαλλία, δεν είχαν απλά αποτραβηχτεί από τη δημόσια προβολή αλλά στην πραγματικότητα είχαν ενεργώς ‘εξαφανιστεί’ πίσω από τείχη μεγαλόπρεπων αφηρημένων εννοιών, ξεπερασμένων κλισέ και αστήριχτων επικλήσεων. Η επανεμφάνιση του εργατικού κινήματος το ’90 ταρακούνησε την ασάφεια γύρω από το ’60, που πήγαζε από όλες τις εικόνες και εκφράσεις που είχαν τεθεί στη Γαλλία και αλλού από έναν συνδυασμό δυνάμεων -τα μίντια, τον θεσμό του

εορτασμού της επετείου και τους πρώην αριστεριστές (*gauchistes*) που ‘μεταλλάχθηκαν’ σύμφωνα με τις επιταγές της αγοράς.

Εκείνη την περίοδο, λίγα μόνο πρόσωπα -όπως ο Bernard Henri-Levy, ο Andre Glucksmann, ο Bernard Kouchner, ο Daniel Cohn-Bendit και ο Alain Finkielkraut- ήταν ορατά και μόνο οι φωνές τους ακούγονταν στον αέρα, εξιστορώντας αυτό που θεωρούνταν ως η επίσημη γνώμη του κινήματος. Αυτοί οι αυτοανακηρυγμένοι και αναγορευμένοι από τα μίντια εκπρόσωποι (έχουμε αντίστοιχους και στις Η.Π.Α.), εκ των οποίων όλοι θα μπορούσαν να αποποιηθούν ξανά και ξανά με το παραμικρό τα νεανικά τους λάθη, είναι αυτοί που στο βιβλίο μου αποκαλώ ως «λειτουργούς της επίσημης μνήμης».

Οι εργατικές απεργίες του χειμώνα του 1995, δεν κατάφεραν μόνο να αναγκάσουν την κυβέρνηση σε υποχώρηση στο θέμα των αλλαγών των συντάξεων για τους δημόσιους υπαλλήλους αλλά και απέσπασαν τον έλεγχο της μνήμης του ’68 από τους επίσημους εκπροσώπους, υπενθυμίζοντας στους ανθρώπους κάτι που όλες οι συνδυασμένες δυνάμεις της λήθης, συμπεριλαμβανομένης και αυτής που παρατηρούμε σήμερα ως ένα είδος *αμερικανοποίησης* της μνήμης του γαλλικού Μάη, φρόντισαν να τους κάνουν να ξεχάσουν: ότι **ο Μάης του ’68 αποτέλεσε το μεγαλύτερο και μαζικότερο κίνημα στη σύγχρονη γαλλική ιστορία, η πιο σημαντική απεργία στην ιστορία του γαλλικού εργατικού κινήματος και η μόνη «γενικευμένη» εξέγερση που βίωσαν οι δυτικές, υπεραναπτυγμένες χώρες από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο και μετά.**

Σε κάθε μαζικό πολιτικό κίνημα από τα Αριστερά, υπάρχει πάντα ο κίνδυνος του να συμβεί αυτό που αποκαλώ «προσωποποίηση» -η διαδικασία αυτή όπου οι άνθρωποι που εμπλέκονται σε ένα οριζόντιο κοινωνικό κίνημα μαζικής κλίμακας χωρίς αρχηγούς, επιτρέπουν στις δυνάμεις της τάξης ή στα μίντια να περιορίσουν την «αντιπροσώπευση του κινήματος» και την αναφορά του σε αυτό, σε λίγες μόνο κεντρικές προσωπικότητες. Αυτή, όμως, η **μονοπώληση της μνήμης** ενός συμβάντος από επίσημους εκπροσώπους δεν συνέβη στην πραγματικότητα τόσο πολύ στην Κομμούνα, όσο το

’68. Μετά από ό,τι συνέβη, πολλοί κομμουνάροι έπεσαν νεκροί στο τέλος της «Ματωμένης Εβδομάδας», οι επιζώντες διασκορπίστηκαν στην Ευρώπη, ακόμα και στις Η.Π.Α.. Παρ’όλη τη λογοκρισία από την πλευρά της γαλλικής κυβέρνησης, οι επιζώντες μπορούσαν να δημοσιεύσουν τα απομνημονεύματα και τις καταγραφές τους, κυρίως στην Ελβετία.

Οι ιστορικοί που γράφουν στον απόηχο της Κομμούνας τείνουν, φυσικά, να εστιάζουν την προσοχή τους στις ίδιες προσωπικότητες: για παράδειγμα στην Louise Michel ή στον Gustave Courbet. Στη σκέψη μου για τις ιστορικές διεργασίες, βρίσκω πως είναι πάντα ενδιαφέρον να τοποθετώ αυτού του είδους τους άνδρες και γυναίκες, που «ηγούνται», σε δεύτερο πλάνο - ακόμη κι αν είναι μόνο για να δούμε το τι καθίσταται πλέον ορατό.

Υ.Τ.: Στο βιβλίο σας *Η Ανάδυση του Κοινωνικού Χώρου: Ο Ρεμπώ και η Παρισινή Κομμούνα (The Emergence of Social Space: Rimbaud and the Paris Commune)* περιγράφετε πως η Κομμούνα δεν αποτέλεσε μόνο έναν ξεσηκωμό ενάντια στις πράξεις της Δεύτερης Γαλλικής Αυτοκρατορίας αλλά, ίσως πάνω απ’ όλα, μία εξέγερση ενάντια στις βαθιές μορφές της κοινωνικής οργάνωσης. Για παράδειγμα, ένα στοιχείο που δείχνει να είναι κοινό στην Παρισινή Κομμούνα και στον Μάη του ’68 είναι η σφοδρή επιθυμία των από τα κάτω για τη διάλυση των γραφειοκρατικά επιβαλλόμενων κοινωνικών ρόλων και ταυτοτήτων. Μπορούμε να σκιαγραφήσουμε τέτοιες και άλλες ομοιότητες μεταξύ των δύο αυτών αστικών επαναστατικών εμπειριών;

K.R.: Ναι, πιστεύω πως οι βαθιές μορφές της κοινωνικής οργάνωσης δέχτηκαν επίθεση και στις δύο αυτές στιγμές. Καλλιτέχνες και τεχνίτες στην Κομμούνα κατάφεραν να διαλύσουν, στη ρίζα της, την κεντρική ιεραρχία της καλλιτεχνικής παραγωγής του 19^{ου} αιώνα -την ιεραρχία που προσέφερε στους «καλύτερους» των καλλιτεχνών (γλύπτες και ζωγράφους) τεράστια οικονομικά προνόμια, κύρος και ασφάλεια ως προς τους καλλιτέχνες της διακόσμησης, τους τεχνίτες και τους μάστορες.

Και απ΄την άλλη, το ’68 μπορεί κι αυτό να ειδωθεί ως μία μαζική κρίση του φονξιοναλισμού -οι φοιτητές δεν λειτουργούν πια ως φοιτητές, οι αγρότες σταματούν να καλλιεργούν και οι εργάτες σταματούν να δουλεύουν.

Υπάρχει μία ωραία φράση του Maurice Blanchot, μεταξύ άλλων, που συνοψίζει την κατάσταση με αρκετή ακρίβεια. Η ιδιαίτερη δύναμη του Μάη, έγραψε, προήλθε από το γεγονός ότι «σε αυτή την επονομαζόμενη φοιτητική δράση, οι φοιτητές δεν έδρασαν ποτέ ως φοιτητές αλλά ως φανερωτές μιας ολικής κρίσης, ως αγγελιοφόροι μιας δύναμης της ρήξης που έθεσε υπό ερώτηση το καθεστώς, το Κράτος, την κοινωνία». Το ίδιο μπορεί να λεχθεί και για τους αγρότες της εποχής -έδρασαν ως αγρότες αλλά και ως πολλά παραπάνω απ’ ό,τι μόνο ως αγρότες· σκεφτόντουσαν την κατάστασή τους και το ερώτημα της γεωργίας με τρόπο **πολιτικό**, όχι απλά κοινωνιολογικό.

Υ.Τ.: Το 1988, γράψατε πως αν δεν επιτρέπεται στους εργάτες να μεταβάλλουν τον χώρο και χρόνο που τους αντιστοιχεί, τότε η επανάσταση δεν συνίσταται στην αλλαγή της νομικής μορφής που κατανέμει τον χώρο και τον χρόνο, αλλά στο να μεταβληθεί συνολικά η ίδια η φύση του χώρου και του χρόνου. Τέτοια χαρακτηριστικά παρατηρήθηκαν και στον Μάη του ’68 και στην Κομμούνα. Βλέπετε να υπάρχουν παρόμοιες επαναστατικές προοπτικές στη σύγχρονη εποχή όπου η πολιτική απάθεια, ο άκριτος καταναλωτισμός και ο γενικευμένος κυνισμός φαίνεται να κυριαρχούν;

Κ.R.: Ο Μάης του ’68 δεν έχει, κατά τη γνώμη μου, κανένα ενδιαφέρον παραμόνο εάν μπορεί να σχηματοποιήσει το υπάρχον και να ρίξει φως στην τρέχουσα κατάσταση. Αν δεν το κάνει αυτό, τότε θα έχουμε δίκιο να τον στείλουμε στον κάδο των αχρήστων. Όπως τοποθετήθηκαν και μία ομάδα ριζοσπαστών ιστορικών στον απόηχο του ’68, «Σκέψου το παρελθόν πολιτικά για να σκεφτείς το παρόν ιστορικά». Το μήνυμά τους ήταν μια διττή επίθεση. Πρώτον: σκέψου το παρόν ως σύγκρουση αλλά και ως κάτι που μπορεί να αλλάξει. Δεύτερον: η ιστορία είναι ένα πολύ σημαντικό ζήτημα, για να αφεθεί στους ιστορικούς.

Κάθε ανάλυση ενός ιστορικού γεγονότος, και ειδικά της περιόδου του ’60, εκφράζει και μία κριτική της τωρινής κατάστασης. Όταν ερχόμαστε αντιμέτωποι με μία προσπάθεια του να ερμηνεύσουμε τη δεκαετία του ’60, θα πρέπει να αναρωτιόμαστε τι είναι αυτό που διεκδικείται στο παρόν, ποιο είναι αυτό που θέλουμε να υπερασπιστούμε σήμερα. Αυτές είναι οι ερωτήσεις, με τις οποίες σκοπεύω να ασχοληθώ στην ομιλία μου στην Αθήνα.

*Η παρούσα συνέντευξη δημοσιεύεται στο καινούργιο τεύχος της Βαβυλωνίας #20.

Διεθνείς Συμμετοχές B-FEST 7 | Participants B-FEST 7

Το Διεθνές Αντιεξουσιαστικό Φεστιβάλ της Βαβυλωνίας, B-FEST, επιστρέφει για έβδομη χρονιά με καλεσμένους διεθνούς φήμης ομιλητές, καλλιτέχνες και ανθρώπους των κινημάτων.

B-FEST 7 | RECLAIM THE FUTURE

25-26-27 Μαΐου 2018, Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, Πειραιώς 256, Αθήνα

Αστικές Εξεγέρσεις | Κινήματα από Ευρώπη, Αμερική & Μέση Ανατολή | Συνάντηση για την Πόλη, την Ενέργεια και το Νερό | Αυτοοργανωμένος Αθλητισμός | Φεμινισμός & Κινήματα | Κοινωνικός Αντιφασισμός

ΟΜΙΛΙΕΣ | ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ | ΣΙΝΕΜΑ | ΘΕΑΤΡΟ | ΕΚΘΕΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ, ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ | ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ | ΚΟΜΙΞ | WORKSHOPS | DJ SETS

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ:Kristin Ross: καθηγήτρια συγκριτικής γραμματολογίας στο Παν/μιο Νέας Υόρκης, επηρεασμένη σε μεγάλο

βαθμό από τη Γαλλική Φιλοσοφική Σχολή. Ερευνά εδώ και δεκαετίες την επαναστατική ιστορία και θεωρία με κύριο ενδιαφέρον τις γαλλικές αστικές εξεγέρσεις, όπως την Παρισινή Κομμούνα και τον Μάη του ’68. Συγγραφέας πολλών βιβλίων μεταξύ των οποίων τα: “Communal Luxury: The Political Imaginary of the Paris Commune”, “May ’68 and Its Afterlives” και “The Emergence of Social Space: Rimbaud and the Paris Commune”, που την έκαναν ευρέως γνωστή στα σύγχρονα κινήματα και στον χώρο της ριζοσπαστικής σκέψης.

Στο B-FEST θα μιλήσει για το μέλλον της δημοκρατίας και για αυτό που μένει ζωντανό από τον **Μάη του 1968**, πέρα από τις μνήμες και τις επετείους: *“Ο Μάης του ’68 δεν έχει, κατά τη γνώμη μου, κανένα ενδιαφέρον παραμόνο εάν μπορεί να σχηματοποιήσει το υπάρχον και να ρίξει φως στην τρέχουσα κατάσταση. Αν δεν το κάνει αυτό, τότε θα έχουμε δίκιο να τον στείλουμε στον κάδο των αχρήστων”.*

Στα ελληνικά κυκλοφορεί το συλλογικό έργο “Πού Πηγαίνει η Δημοκρατία;” (εκδ. Πατάκη, 2013), στο οποίο γίνεται διάλογος μεταξύ της ίδιας και σημαντικών πολιτικών στοχαστών όπως ο Ρανσιέρ, ο Αγκάμπεν, ο Μπαντιού και ο Ζίζεκ.

Συνέντευξη στη Βαβυλωνία: Ο Μάης του ‘68 πέρα από τις Επετείους και τις ΜνήμεςΟι **Redneck Revolt** δημιουργήθηκαν το 2016 με έντονη δράση στον Αμερικάνικο Νότο. Το κίνημά τους αποτελείται από ένα δίκτυο αντιρατσιστικών, αντιφασιστικών ομάδων για την αυτοάμυνα των τοπικών κοινοτήτων στις Η.Π.Α. και τα μέλη τους προέρχονται από ένα ευρύ φάσμα πολιτικών και κοινωνικών καταβολών. Μάχονται για την κοινωνική απελευθέρωση ενάντια σε όλα τα καταπιεστικά συστήματα των καιρών, δίνοντας έμφαση σε θέματα αντιρατσισμού και καταπίεσης των φτωχών και εργαζομένων.

Στις πολιτείες της Αμερικής όπου επιτρέπεται η οπλοφορία οι Redneck Revolt διεξάγουν ένοπλες διαδηλώσεις και περιφρουρήσεις των δράσεων τους. Προτείνουν μία διαφορετική οπτική της οπλοκατοχής και οπλοφορίας των πολιτών. Οι ίδιοι

διατηρούν πολλές λέσχες σκοποβολής όπου εκπαιδεύουν τα μέλη τους στην ένοπλη αυτοάμυνα και στην αλληλοβοήθεια.

Οι πολιτικές ιδεολογίες τους είναι λιγότερο σημαντικές μπροστά στις κοινές οργανωτικές τους αρχές και τη συλλογική εργασία. Δημιουργούν τον απαραίτητο χώρο σε ανθρώπους που έχουν πολιτικοποιηθεί προσφάτως και που συνειδητοποιούν την ανάγκη για προστασία των κοινοτήτων τους από την αστυνομία και τους ακροδεξιούς.

www.redneckrevolt.org**Debbie Bookchin**: Αμερικανίδα βραβευμένη δημοσιογράφος και συγγραφέας, κόρη του γνωστού Αμερικάνου στοχαστή Murray Bookchin. Τα άρθρα και οι έρευνές της δημοσιεύονται διεθνώς σε ιστότοπους και εφημερίδες όπως στο The Atlantic, The Nation, The New York Times, HarperCollins Best Science Writing και άλλα.

Η Bookchin συνεχίζει τη διάδοση των ιδεών του δημοκρατικού συνομοσπονδισμού και του πώς αυτός εφαρμόζεται από τους Κούρδους στη Ροζάβα, συμμετέχοντας σε διεθνή φόρα και συνέδρια με διαλέξεις και παρουσιάσεις. Πρόσφατα κυκλοφόρησε στα ελληνικά το βιβλίο **"Η Επόμενη Επανάσταση: Λαϊκές συνελεύσεις και η προοπτική της άμεσης δημοκρατίας"** (εκδ. Ευτοπία, 2017) στο οποίο η ίδια έκανε την ανθολόγηση για πρώτη φορά δοκιμίων του πατέρα της για την ελευθερία και την άμεση δημοκρατία, *"προσφέροντας ένα ξεκάθαρο πολιτικό όραμα που μπορεί να μας ωθήσει να προχωρήσουμε από τις διαδηλώσεις προς τον κοινωνικό μετασχηματισμό"*.

Διετέλεσε Γραμματέας Τύπου στον Bernie Sanders, μέλος του κογκρέσου κατά την περίοδο 1991 εώς 1994.
Eyal Weizman: Ισραηλινός βραβευμένος αρχιτέκτονας, καθηγητής Χωρικού & Οπτικού Πολιτισμού, διευθυντής του Ερευνητικού Κέντρου Αρχιτεκτονικής στο Goldsmiths, παν/μιο του Λονδίνου. Συγγραφέας πολλών βιβλίων με κύριο ενδιαφέρον την αρχιτεκτονική ως πολιτική παρέμβαση και τον ρόλο της πειθαρχίας στο σύγχρονο αστικό πεδίο πολέμου. Ιδρυτικό μέλος της ομάδας Decolonizing Architecture Art Residency στη

Δυτική Όχθη της Παλαιστίνης.

Ιδρυτής της ανεξάρτητης ερευνητικής ομάδας **Forensic Architecture**, η οποία χρησιμοποιεί εργαλεία της αρχιτεκτονικής για να εντοπίσει στον χώρο κρατικά εγκλήματα. Χρησιμοποιώντας σύγχρονες τεχνολογίες επιτήρησης και εντοπισμού, χαρτογράφησης και ανάλυσης του χώρου «αντιστρεφει» το βλέμμα και τη χρήση τους, από εργαλεία κρατικής βίας σε αποδείξεις των κρατικών, πολιτικών, περιβαλλοντικών εγκλημάτων και παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι αποδείξεις αυτές παρουσιάζονται στη δημόσια σφαίρα σε πολιτικά και νομικά φόρα ενώ χρησιμοποιούνται συχνά από δικαστήρια, διεθνείς οργανισμούς και οργανώσεις ανθρ. δικ/των.

Στο B-FEST, μαζί με τους Χριστίνα Βαρβία και Στέφανο Λεβίδη από το Forensic Architecture, θα παρουσιαστούν συγκεκριμένα ευρήματα και αποτελέσματα των ερευνών τους.

Μεταξύ των βιβλίων του Eyal Weizman βρίσκεται το πρόσφατο *Forensic Architecture: Violence at the Threshold of Detectability (2017)* καθώς και τα *Hollow Land: Israel's Architecture of Occupation*, *The Conflict Shoreline: Colonialism as Climate Change*, *Mengele's Skull*. Στα ελληνικά κυκλοφορεί το *Μέσα από τοίχους*, εκδ.Τοποβόρος (2011).Η **Lundimatin** είναι μία ομάδα με έδρα το Παρίσι, η οποία εκδίδει το ομώνυμο περιοδικό της κάθε πρωί Δευτέρας από τον Δεκέμβριο του 2014 έως σήμερα. Με εκατοντάδες δημοσιεύσεις και άρθρα, εκδόσεις βιβλίων και πάνω από 6 εκατομμύρια επισκέψεις στο σάιτ τους η Lundimatin κατέχει τη θέση της στον χώρο της Γαλλικής διανόησης και της ανατρεπτικής σκέψης. Ενώ θεωρείται από τις υπηρεσίες πληροφοριών ως η πολιτιστική και θεωρητική συνέχεια των ιδεών της "Αόρατης επιτροπής" (Invisible Committee) και των Tiqqun, η συντακτική της ομάδα συνεχίζει εντούτοις να ποικίλλει στις θέσεις που εκφράζει αλλά και στα ζητήματα που θέτει.

Οι φιλοσοφικές τους αναλύσεις ασχολούνται με κρίσιμα σύγχρονα ζητήματα όπως η κατάσταση εξαίρεσης σε Γαλλία και Ευρώπη και

όπως τα κοινωνικά κινήματα και οι αστικές εξεγέρσεις, που στοχεύουν στον μετασχηματισμό της καθημερινής ζωής και στη δυνατότητα μιας ριζικής αλλαγής του συστήματος.

Στο B-FEST, 50 χρόνια ακριβώς μετά τον Μάη του ’68 και λίγες μόνο εβδομάδες μετά την κρατική καταστολή που υπέστη στη Γαλλία η αυτόνομη-ελεύθερη περιοχή της ZAD, η οποία μετράει κι αυτή μισόν αιώνα ζωής, θα συνομιλήσουμε με μέλος των Lundimatin για τις δυνατότητες και τις προοπτικές των σύγχρονων κινημάτων.Μαζί μας στο B-Fest εργαζόμενοι από την Amazon στη Γερμανία και στην Πολωνία**,** οι οποίοι συμμετέχουν στο ***Amworkers*** και την εκστρατεία ***Make Amazon Pay!***. Θα μιλήσουν για τον αγώνα τους και τη νέα εποχή συνδικαλισμού που αναδύεται μέσα σε ένα περιβάλλον αυτοματοποίησης και ελέγχου, με την υπόσχεση του “έξυπνου” μέλλοντος.

Ήδη από το 2014, μάχονται χιλιάδες εργαζόμενοι της Amazon. Η εταιρεία εφοδιασμού και υψηλής τεχνολογίας έχει επεκτείνει ταχύτατα το δίκτυό της. Τα κέντρα εκτέλεσης των παραγγελιών είναι οι πραγματικοί βιομηχανικοί χώροι του σημερινού καπιταλισμού. Χιλιάδες άνθρωποι εκτελούν καθημερινά μία εξαντλητική και μονότονη εργασία ενώ ό,τι κάνουν ηχογραφείται και αναφέρεται στους ανωτέρους τους. Από αυτό το είδος εργασίας κερδίζουν, τουλάχιστον, όλοι όσοι έχουν υποκύψει στον εθισμό παραγγελιών μέσω του διαδικτύου ή όσοι εξαρτώνται από το σύστημα παράδοσης πακέτων. Οι απεργίες των εργαζομένων στην Amazon έχουν προχωρήσει σε διεθνές επίπεδο με τους εργάτες να επικοινωνούν μέσω του ***Amworkers,*** μια προσπάθεια διεθνούς δικτύωσης των εργαζομένων από τα κάτω.

Παράλληλα, διεξάγεται μία συζήτηση ανάμεσα στα διάφορα μοντέλα συνδικαλιστικής οργάνωσης. Η **Make Amazon Pay!** έκανε την πρώτη της εμφάνιση τον Νοέμβριο του 2017 με μια εβδομάδα δράσης ενάντια στο Black Firday. Η εκστρατεία θέλει να ευαισθητοποιήσει την κοινωνία για τις εξελίξεις στον τομέα της τεχνολογίας και τις επιρροές της σε κάθε μέρος της ζώης και εργασίας, ενάντια στα σχέδια του Τζεφ Μπέζος και των φίλων του από το Silicon Valley.

Περισσότερες info εδώ.Στις αρχές του 2017, ο Γερμανός ακτιβιστής Sven Wegner βρέθηκε στο **Mexmur -ένα αμεσοδημοκρατικό κέντρο προσφύγων** στο Βόρειο Ιράκ/Νότιο Κουρδιστάν**,** από κοινού με μια μικρή ομάδα από το Διεθνιστικό Κέντρο Δρέσδης και απεσταλμένους του συλλόγου Κούρδων φοιτητών (YXK). Δύο εβδομάδες έμειναν στο Mexmur, ένα στρατόπεδο προσφύγων, που λειτουργεί με τις αρχές του δημοκρατικού συνομοσπονδισμού, αποτελώντας μια "αμεσοδημοκρατική νήσο" στην ευρύτερη περιοχή του τριγώνου των πόλεων Kirkuk-Mossul-Erbil. Με αφετηρία αυτήν την εμπειρία ο ομιλητής θα προσπαθήσει να σκιαγραφήσει τους πολιτικούς συσχετισμούς στο Βόρειο Ιράκ, την προσφυγιά και την αυτοδιάθεση υπό συνθήκες πολέμου.

Περαιτέρω θα τεθούν υπό σύγκριση το πατριαρχικό/νεοφιλελεύθερο σύστημα του Νότιου Κουρδιστάν (Βόρειου Ιράκ) και αυτό του δημοκρατικού συνομοσπονδισμού του Δυτικού Κουρδιστάν (Βόρειας Συρίας).Η **Κινηματογραφική Κομμούνα της Ροζάβα** (Rojava Film Commune) αποτελεί το ομαδικό αποτέλεσμα καλλιτεχνών, ηθοποιών και σκηνοθετών της περιοχής. Δείχνει την επιμονή και αποφασιστικότητα των Κούρδων να φτιάξουν τέχνη εν μέσω πολέμου, παλεύοντας για την ύπαρξή τους και την ελευθερία. Η Κομμούνα-Ακαδημία παρέχει βοήθεια σε φίλους και συντελεστές στον χώρο του σινεμά στη Ροζάβα, ώστε να παράγουν και αναπαράγουν ταινίες και ντοκυμαντέρ.

Στο B-FEST θα προβληθεί η ταινία *"Ιστορίες των Κατεστραμμένων Πόλεων"*, δικιάς τους παραγωγής. Επίσης, θα μιλήσει ο Önder Çakar, σεναριογράφος της ταινίας και μέλος της ακαδημίας, ενώ θα υπάρξει και ζωντανή τηλεδιάσκεψη από τη Ροζάβα με τον σκηνοθέτη και άλλα μέλη της Κινηματογραφικής Ακαδημίας.

Σύνοψη ταινίας: Στα κουρδικά ονομάζεται *Rojava*, ή Δύση, ο τόπος που δύει ο ήλιος του Κουρδιστάν. Στα βόρεια της Συρίας, στο πεδίο μάχης του πιο βίαιου πολέμου… Είναι εδώ, στη Ροζάβα, σε 3 κατεστραμμένες πόλεις, που 3 ξεχωριστές ιστορίες αφηγούνται πώς ο άγριος πόλεμος καταστρέφει όχι μόνο τις πόλεις, αλλά και τους ανθρώπους…

Οι άνθρωποι που ζουν εκεί μετέτρεψαν τις τραγωδίες τους σε αποφασιστικότητα να αφήσουν μία καλύτερη Ροζάβα στις μελλοντικές γενιές. Οι δημιουργοί επιχειρούν να εξερευνήσουν τις παραλλήλους ανάμεσα στη φαντασία και τη ζωή με ιστορίες ειπωμένες στην ειλικρινή γλώσσα των ανθρώπων που τις έζησαν. Είναι η πρώτη ταινία μεγάλου μήκους που γυρίστηκε, στη δική τους γλώσσα, από την Κινηματογραφική Κομμούνα της Ροζάβα, που δημιουργήθηκε μετά την επανάσταση.**Reda Zine:** Μαροκινός σκηνοθέτης, ακτιβιστής, καθηγητής Οπτικ/κής Παραγωγής για Ζητήματα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στο Κολέγιο *The Spring Hill* της Μπολόνια. Σκηνοθέτης και παραγωγός του ντοκυμαντέρ ***The Long Road to the Hall of Fame*****,** το οποίο και θα παρουσιάσει και θα προβάλει φέτος για πρώτη φορά στην Ελλάδα, στο B-Fest. Καλλιτεχνικός διευθυντής του διεθνούς μουσικού project P2P *It Will be Wonderful*, το οποίο κέρδισε το βραβείο του καλύτερου #CC10 στην Κορέα το 2012. Σκηνοθέτησε 4 ντοκυμαντέρ για την AMITIE (Awareness on Migration, Development and Human Rights).

Ο Reda Zine έχει αγωνισθεί ενάντια στη λογοκρισία στον Αραβικό Κόσμο. Ο αγώνας του, που ξεκινά από τη δεκαετία του ’90, είναι ένας από τους λόγους που μας έφερε κοντά, όταν τον Οκτώβρη του 2017 ήταν καλεσμένος σε εκδήλωση στον E.K.X. Nosotros μαζί με τον ράπερ και ακτιβιστή Mouad Belrhouate (L7a9d). Ο Reda Zine πρωτοστάτησε στο κίνημα για την αποφυλάκιση του Mouad, όταν αυτός φυλακίστηκε, κατηγορούμενος για αντικαθεστωτική δράση από το μοναρχικό καθεστώς του Μαρόκο.

Στο ***The Long Road to the Hall of Fame*****,** παρουσιάζεται το ταξίδι της ζωής του Tony King (a.k.a. Malik Farrakhan), ενός Αφροαμερικάνου ακτιβιστή, επικεφαλής της ασφάλειας του θρυλικού hip-hop συγκροτήματος **Public Enemy**. Από επαγγελματίας ποδοσφαιριστής των Buffalo Bills, δίπλα στον αδελφό του Charles King, μέχρι τις εμφανίσεις του σε *Blaxploitation* ταινίες, ως την επιλογή του να ασπαστεί το Έθνος του Ισλάμ, όντας στο πλαίσιο των κινημάτων για τα ανθρώπινα δικαιώματα στις Η.Π.Α. και στον αγώνα για τη χειραφέτηση των Αφροαμερικάνων. Οι αδερφοί King ήταν τα πρώτα αδέρφια στην

ιστορία του αμερικάνικου ποδοσφαίρου, που έπαιξαν στην ίδια ομάδα (1965), κατόρθωμα που τους χάρισε την είσοδο στο Hall of Fame του NFL (National Football League).

Το ντοκυμαντέρ έκανε πρεμιέρα στο Παναφρικανικό φεστιβάλ ταινιών στο Λος Άντζελες και κέρδισε το πρώτο βραβείο κριτών στο φεστιβάλ *Νύχτες Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων 2015*. Το soundtrack υπογράφει ο Chuck D και οι Impossebulls.Έκθεση Σκίτσου: ***"Durchs wilde Kurdistan" (Μέσα από το άγριο Κουρδιστάν)*** από τους Ricaletto & Sven Wegner / Διεθνιστικό Κέντρο Δρέσδης.

Ο τίτλος της έκθεσης παραπέμπει σε ένα μυθιστόρημα του Karl May. Ο ίδιος βέβαια δεν πρέπει να βρέθηκε ποτέ στο Κουρδιστάν. Μία μικρή ομάδα από τη Δρέσδη όμως, συμπεριλαμβανομένου και του σκιτσογράφου Ricaletto, έκανε όντως ένα ταξίδι στο Νότιο Κουρδιστάν στις αρχές του 2017. Εκεί συναντήθηκαν με ανθρώπους διαφορετικών πολιτικών καταβολών και ήρθαν σε επαφή με εγχειρήματα και δομές.

Επικεντρώθηκαν κυρίως στο κέντρο προσφύγων Mexmûr, που αυτοοργανώνεται "ριζοσπαστικά δημοκρατικά", όπως διατυπώνεται από το κούρδικο απελευθερωτικό κίνημα. Εκεί διαμένουν περίπου 15.000 άνθρωποι, που αναγκάστηκαν να μεταναστεύσουν τη δεκαετία του 90' λόγω των διώξεων του τουρκικού κράτους κατά των Κούρδων. Τη βάση της λειτουργίας του κέντρου αποτελούν οι αρχές του δημοκρατικού συνομοσπονδισμού.

Κατά την περιόδο του ταξιδιού, το ISIS είχε υπό τον έλεγχό του τη Μοσούλη και κομμάτια του Ιράκ και της Συρίας. Υπό αυτές τις συνθήκες, η αποστολή από τη Δρέσδη επισκέφτηκε το μέτωπο του Kirkuk, αλλά και τα βουνά Qandil, που αποτελούν το σημείο οπισθοχώρησης του PKK, έτσι ώστε να σχηματίσουν μια εικόνα για τη ζωή και τον αγώνα των ανταρτών. Κάπως έτσι δημιουργήθηκε ένα ταξιδιωτικό ρεπορτάζ με τη μορφη Graphik Novel, διάφορες συνεντεύξεις/πορτρέτα και πολλά σκίτσα.

Την έκθεση φιλοξένησε και το μουσείο μοντέρνας τέχνης στη Φρανκφούρτη. Αυτόν τον καιρό οι δημιουργοί της έκθεσης

ετοιμάζουν να εκδώσουν ένα βιβλίο με θέμα το ταξίδι τους. Ο Sven Wegner ετοιμάζει, επίσης, ένα ντοκιμαντέρ για τη Ροζάβα.Πρόγραμμα Ομιλιών-Συζητήσεων **ΕΔΩ**

Πολιτιστικό Πρόγραμμα **ΕΔΩ**

Αποτύπωμα vs DNA

Νώντας Σκυφτούλης

Η φιλοσοφία της Αντιτρομοκρατικής -η οποία αποτυπωνόταν στο παρελθόν και εγγράφως στα διαβιβαστικά, αλλά και που τώρα διατυπώνεται εμμέσως προκειμένου να εσωτερικευθούν οι προτροπές της από τους δικαστές και να εφαρμόσουν τον 187[Α], πάνω στην αστυνομική και δικαστική θεμελίωση μιας πολιτικής σκευωρίας εφαρμογής του τρομονόμου- συγκροτείται με βάση την ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΤΟ ΔΑΚΤΥΛΙΚΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ Ή ΤΟ DNA και τον ΜΑΡΤΥΡΑ. Όταν ένα από αυτά σπάσει, διαλύεται η πλεκτάνη και σε εκείνο το σημείο χάνεται η ψυχραιμία από τους δικαστές, οι οποίοι προκειμένου να τιμωρήσουν καταφεύγουν στο αβάσιμο και ανόητο περιεχόμενο των αποφάσεων. Αυτό έγινε και στην περίπτωση του θεοφίλου αλλά και της Ηριάννας με ιδιαίτερα απροσχημάτιστο τρόπο.

Αναφέρω από το παρελθόν 3 περιστατικά δικαστικού αδιεξόδου της φιλοσοφίας της Αντιτρομοκρατικής, τα οποία αναίρεσαν το συλλογιστικό φαντασιακό της:

1. ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ (Καλογρέζα-Μπουκουβάλας, 1987). Στη συμπλοκή της Καλογρέζας εκτελέστηκε ο Μιχάλης Πρέκας και συνελήφθησαν ο Χριστόφορος Μαρίνος και ο Κλέαρχος Σμυρναίος εκεί. Παράλληλα, αλλά όχι ταυτόχρονα, συλλαμβάνεται ο Μάκης Μπουκουβάλας σαν έτοιμος από καιρό για ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ του, που βρέθηκε στη πόρτα της γιάφκας Καλαμά (Τσουτσουβή).

Η Αντιτρομοκρατική διά του διαβιβαστικού αλλά και διά των στελεχών της αστυνομίας στο Δικαστήριο προσπάθησε να θεμελιώσει «τρομοκρατική ομάδα» εντάσσοντας και τους τρείς στην Αντικρατική Πάλη παρ'όλο που κανένας δεν είχε καμιά σχέση με τη συγκεκριμένη οργάνωση και αυτό επιβεβαιώθηκε πλέον με τα χρόνια που πέρασαν. Στο δικαστήριο αποκαλύφθηκε η χονδροειδής πλεκτάνη αλλά έμεινε το ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ στον Μάκη το οποίο προσπαθούσαμε σαν κίνημα αλληλεγγύης να αποκρούσουμε και μιλάγαμε για μεταφορά αποτυπώματος. Τελικά το δικαστήριο δέχτηκε την ύπαρξη αποτυπώματος στην εξώπορτα της γιάφκας αλλά απέρριψε τα συνοδευτικά παραβατικά που υπήρχαν μέσα στη γιάφκα. Το ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ στην προκειμένη περίπτωση, σαν αποδεικτικό στοιχείο, δεν ήταν αρκετό να συγκροτήσει συμμετοχή σε ΟΜΑΔΑ και αυτό το συμπέρασμα έγινε δικαστική απόφαση, δηλαδή νόμος. Η ΟΜΑΔΑ, το ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ και η συλλογιστική της αντιτρομοκρατικής κατέρρευσε. Ο Μάκης αθωώθηκε λόγω αμφιβολιών.

2. ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΑ (Γιάφκα Μαυρικίου, 1990). Μαζί με τον Κυριάκο Μαζοκόπο συλλαμβάνονται και ο Σπύρος Κογιάννης, η Ροζίνα Μπέργκνερ και ο Γιάννης Μπουκετσίδης. Οι συλλήψεις των τριών έγιναν πάλι προκειμένου να θεμελιωθεί «τρομοκρατική οργάνωση» και να συνοδευτούν τα όποια ευρήματα της γιάφκας. Αυτό έγινε με βάση τα αποτυπώματα που βρέθηκαν **εντός γιάφκας** και εύκολα μπορεί κάποιος να υποθέσει μια αυτονόητη συμμετοχή τους. Αν δεν υπήρχε κίνημα αλληλεγγύης με παρεμβάσεις προς τα έξω σίγουρα και οι δικαστές θα μπορούσαν ανενόχλητοι να εφαρμόσουν την αστυνομική συλλογιστική. Τα αποτυπώματα των τριών βρέθηκαν μέσα στη γιάφκα μεν, αλλά σε κινητά μέρη όπως βιβλία, χαρτιά, κλπ. τα οποία θα μπορούσαν να έχουν μεταφερθεί και, πράγματι, με δικαστική απόφαση τα αποτυπώματα δεν αποτέλεσαν ισχυρό αποδεικτικό στοιχείο προκειμένου να καταδικαστούν. Έτσι και εδώ λοιπόν, ούτε η ΟΜΑΔΑ ούτε τα ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΑ δεν οδήγησαν στη θεμελίωση της αστυνομικής πλεκτάνης με δικαστική απόφαση, δηλαδή με νόμο.

3. ΜΑΡΤΥΡΕΣ (Υπόθεση Ε. Σκυφτούλη, 1992). Σύλληψη για απόπειρα

κλοπής αυτοκινήτου με τον Χριστόφορο Μαρίνο, η οποία μετατρέπεται σε σύλληψη για συμμετοχή στη 17Ν. Υπάρχουν δύο μάρτυρες εκ των οποίων ο ένας αναγνωρίζει τη συμμετοχή του Σκυφτούλη στη συμπλοκή των Σεπολίων 100% ενώ ο δεύτερος κατά 80%. Ταυτόχρονα, έρχονται και συμπληρωματικές κατηγορίες για συμμετοχή στον ΕΛΑ με δύο άλλους μάρτυρες, για τη βομβιστική επίθεση στα ΜΑΤ στο Θησείο κατά 80% και για μία βομβιστική επίθεση στην Αυριανή κατά 100%. Πάλι αν δεν ήταν το κίνημα αλληλεγγύης οι αποφάσεις των δικαστών θα ήταν σε συγκεκριμένη κατεύθυνση. Με βούλευμα έστω και με το ζόρι -γράφουν στην εισήγηση περί πολιτικών πιέσεων και εχθρού του κράτους κτλ.- αμφιβάλλουν για την ενοχή και παράλληλα οι ΜΑΡΤΥΡΕΣ κατηγορίας δεν αποτελούν ικανό αποδεικτικό στοιχείο με δικαστική απόφαση, δηλαδή με νόμο.

Το ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ, οι ΜΑΡΤΥΡΕΣ, οι ΣΧΕΣΕΙΣ δεν είναι αναγκαία και επαρκή στοιχεία για να ενοχοποιήσουν κάποιον-α για συμμετοχή σε «εγκληματική οργάνωση» και αυτό είναι **νόμος** αν δεχτούμε τις δικαστικές αποφάσεις των παραπάνω υποθέσεων.

Η Ηριάννα, ο Περικλής, ο Θεοφίλου δικάζονται και ξαναδικάζονται για συμμετοχή σε «εγκληματική οργάνωση» με ένα μόνο στοιχείο που αφορά ένα λειψό DNA, βγάζοντας έτσι οι ίδιοι οι δικαστές ένα πρώτο παράνομο συμπέρασμα. Για να δικαιολογηθούν οι αποφάσεις αυτές, οι δικαστές καταφεύγουν στη φαιδρότητα της Βαρκελώνης, ποινικοποιώντας το ταξίδι ή τις προσωπικές, πολιτικές σχέσεις αλλά και τις ιδεολογικές. Και αυτά είναι τα επόμενα παράνομα συμπεράσματα που οι ίδιοι οι δικαστές υιοθετούν προκειμένου να τιμωρήσουν. Ακόμη κι αν υποθέσουμε ότι δεχόμαστε την ύπαρξη του DNA, γιατί αυτό να είναι απόδειξη συμμετοχής σε μία παράβαση, σε μία συμμετοχή σε «εγκληματική οργάνωση», σε μια ληστεία; Γιατί προβαίνουν σε απροκάλυπτα ανορθολογικούς δικαστικούς συλλογισμούς; Να σας πω εγώ.

Γιατί εφαρμόζουν το **ποινικό δίκαιο του εχθρού**. Αυτό σε όλα τα βουλεύματα κατά το παρελθόν γραφόταν ρητά: Είναι εχθρός του Κράτους.

B-FEST 7: Πολιτιστικό Πρόγραμμα

B-FEST

ΔΙΕΘΝΕΣ ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ

WWW.BABYLONIA.GR

25-26-27 ΜΑΪΟΥ 2018

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ 256

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 25

MAIN STAGE:
ΑΡΝΑΚΙΑ • ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ+ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΤΣΙΜΑΝΗΣ (ΕΝΔΕΛΕΧΕΙΑ) • LOST BODIES • NEW ZERO GOD • STRESS • THE TITZ

ΡΕΜΠΕΤΙΚΟ STAGE:
DAVA DURI (έντεχνα, ρεμπέτικα)
• MOUKLIOMOS (Gypsy jazz & Ηπειρώτικα από τον Παρακάλαμο)

DANCE STAGE:
DMOZ • DOHEN GR • DROSIS • MACKENZIE • NIKOS THANOS • ST.M.

ΣΑΒΒΑΤΟ 26

MAIN STAGE:
ΜΑΡΙΝΑ ΣΑΤΤΙ & FONÉS • PENNY DREADFUL • RADIO SOL • THEE HOLY STRANGERS • XENOFON RAZIS (Punkoustic StreetFolk Project)

HIP-HOP STAGE:
DTAEYS & VIRAL • MC YINKA & THE FUZICS • INFINIK & VOX POPULI • ΝΕΚΡΟΙ ΑΠΟ ΚΟΥΝΙΑ • OBNOXIUS KAS & DJ BATTLECRY • ΠΑΡΑΞΕΝΟΣ • ΦΟΥΛ ΤΟΥ ΡΗΓΑ

DANCE STAGE:
DI.CAPA • DRUG4U B2B JOCODE • MR.M B2B SIMOS ARES • SANITER&THEREMIN

• REGGAE/DUB STATION IRIE ACTION SOUND SYSTEM

• ΧΑΛΚΙΝΑ ΜΕΤΑΞΟΥΡΓΕΙΟΥ

ΚΥΡΙΑΚΗ 27

MAIN STAGE:
ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΓΚΑΣ & RUDY ROOTS • DIRTY FUSE • FUNDRACAR • TOXIC RABBITS • TSIRI BAND

ΡΕΜΠΕΤΙΚΟ STAGE:
ΡΕΜΠΕΤΙΚΗ ΚΟΜΠΑΝΙΑ «ΕΞΙ-ΠΕΝΤΕ»

ΟΙ ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ΞΕΚΙΝΟΥΝ ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ στις 21:00

ΘΕΑΤΡΟ
«MAMMA TONI»
των Φράνκα Ράμε & Ντάριο Φο,
Ομάδα Πείρα(γ)μα
«Ο ΘΕΟΣ ΤΗΣ ΣΦΑΓΗΣ» της Γιασμίνα Ρεζά,
Ομάδα Theatre de Votanique

ΧΟΡΟΣ
Workshop Αργεντίνικου Τάνγκο
από την Πρωτοβουλια Ανήσυχων Τανγκέρων

ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ:

B-FEST CINEMA
Προβολές Ντοκιμαντέρ • Ταινιών Μυθοπλασίας • Ταινιών Μικρού Μήκους • Συζητήσεις με σκηνοθέτες & συντελεστές

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ:
«ΕΝΑΣ ΑΤΕΛΕΙΩΤΟΣ ΜΑΗΣ»
(ΕΞΕΓΕΡΣΗ: 50 ΧΡΟΝΙΑ ΜΑΗΣ '68 - 10 ΧΡΟΝΙΑ ΔΕΚΕΜΒΡΗΣ '08), Γιώργος Μικάλεφ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ:
«ΑΠΟ-ΤΥΠΩΜΑΤΑ ΑΣΤΙΚΟΥ ΤΟΠΙΟΥ»,
Γιώργος Νικολαϊδης

ΣΚΙΤΣΟ: «DURCHS WILDE KURDISTAN»
(ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΑΓΡΙΟ ΚΟΥΡΔΙΣΤΑΝ),
Ricaletto & Sven Wegner /
Διεθνιστικό Κέντρο Δρέσδης.

ΕΚΘΕΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ & ΑΥΤΟΕΚΔΟΣΕΩΝ ΚΟΜΙΞ-ΦΑΝΖΙΝ

ΠΑΙΔΙΚΑ ΔΡΩΜΕΝΑ

RECLAIM THE FUTURE

ΟΜΙΛΙΕΣ | ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ | ΣΙΝΕΜΑ | ΘΕΑΤΡΟ | ΕΚΘΕΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ & ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ | ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ | ΚΟΜΙΞ | WORKSHOPS | DJSETS

B–FEST 7 | RECLAIM THE FUTURE

Διεθνές Αντιεξουσιαστικό Φεστιβάλ του Περιοδικού Βαβυλωνία
25-26-27 Μαΐου 2018 | Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, Πειραιώς 256, Αθήνα

ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 25

MAIN STAGE:
APNAKIA
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ+ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΤΣΙΜΑΝΗΣ (ΕΝΔΕΛΕΧΕΙΑ)
LOST BODIES
NEW ZERO GOD
STRESS
THE TITZ

ΡΕΜΠΕΤΙΚΟ STAGE:
DAVA DURI (έντεχνα, ρεμπέτικα)
MOUKLIOMOS (Gypsy jazz & Ηπειρώτικα από τον Παρακάλαμο)

DANCE STAGE (22:00)**:**
DMOZ
DOHEN GR
DROSIS
MACKENZIE
NIKOS THANOS
ST.M.

ΣΑΒΒΑΤΟ 26

MAIN STAGE:
MAPINA ΣΑΤΤΙ & FONÉS
PENNY DREADFUL
RADIO SOL
THEE HOLY STRANGERS
XENOFON RAZIS (Punkoustic StreetFolk Project)

HIP-HOP STAGE:
DTAEYS & VIRAL

MC YINKA & THE FUZICS
INFINIK & VOX POPULI
ΝΕΚΡΟΙ ΑΠΟ ΚΟΥΝΙΑ
OBNOXIUS KAS & DJ BATTLECRY
ΠΑΡΑΞΕΝΟΣ
ΦΟΥΛ ΤΟΥ ΡΗΓΑ

DANCE STAGE (22:00)**:**
DI.CAPA
DRUG4U B2B JOCODE
MR.M B2B SIMOS ARES
SANITER&THEREMIN

REGGAE/DUB STATION
IRIE ACTION SOUND SYSTEM

ΧΑΛΚΙΝΑ ΜΕΤΑΞΟΥΡΓΕΙΟΥ

ΚΥΡΙΑΚΗ 27

MAIN STAGE:
ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΓΚΑΣ & RUDY ROOTS
DIRTY FUSE
FUNDRACAR
TOXIC RABBITS
TSIRI BAND

ΡΕΜΠΕΤΙΚΟ STAGE:
ΡΕΜΠΕΤΙΚΗ ΚΟΜΠΑΝΙΑ «ΕΞΙ-ΠΕΝΤΕ»

*ΟΙ ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ΞΕΚΙΝΟΥΝ ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ στις 21:00

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΡΟΒΟΛΕΣ | B–FEST Cinema

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 25/05

17:30 **RADIANCE OF RESISTANCE** (2016, Jesse Roberts, 59΄, Παλαιστίνη/ΗΠΑ).
18:30 Κινήματα Αντίστασης & η Έξοδος από τα Γκέτο της Αμερικής στα 60ς-70ς: **THE LONG ROAD TO THE HALL OF FAME: FROM TONY KING**

ΤΟ MALIK FARRAKHAN (2015, Reda Zine, 66΄, Ιταλία) + Συζήτηση με τον σκηνοθέτη.
20:30 **INVISIBLE** (2015, Δημήτρης Αθανίτης, 84΄) + Συζήτηση με τον σκηνοθέτη.
22:30 **Ο ΓΙΟΣ ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ** (2017, Ελίνα Ψύκου, 111΄) + Συζήτηση με την σκηνοθέτη.
00:50 Αφιέρωμα στον Τζίμη Πανούση: **Ο ΔΡΑΚΟΥΛΑΣ ΤΩΝ ΕΞΑΡΧΕΙΩΝ** (1983, Νίκος Ζερβός, 87΄) + Συζήτηση με τον σκηνοθέτη.
02:50 Αφιέρωμα Μάης ’68: **ΠΕΘΑΙΝΟΝΤΑΣ ΣΤΑ ΤΡΙΑΝΤΑ** (Mourir à trente ans, 1982, Romain Goupil, 95΄, Γαλλία).

ΣΑΒΒΑΤΟ 26/05

16:00-18:30 Μεσημεριανή Ζώνη: «Από 3 μέχρι 103 ετών» – **ΧΑΪΝΤΙ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ** (Arupusu no shôjo Haiji, 1974, Isako Takahata, Ιαπωνία).
18:30 **LUDLOW, ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΤΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΥΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ** (2015, Λεωνίδας Βαρδαρός, 70΄, Ελλάδα/ΗΠΑ) + Συζήτηση με τον σκηνοθέτη.
20:00 **ΜΗΔΕΙΑ…ΚΡΕΙΣΣΩΝ ΤΩΝ ΕΜΩΝ ΒΟΥΛΕΥΜΑΤΩΝ** (2014, Νίκος Γραμματικός, 93΄) + Συζήτηση με σκηνοθέτη και συντελεστές.
22:00 **ΠΑΓΟΒΟΥΝΟ** (2018, Μάνος Παπαδάκης, 35΄) + Συζήτηση με σκηνοθέτη και συντελεστές.
23:10 **ΣΤΗΝ R’** (2017, Κινηματογραφική Ομάδα «Στην R’», 93΄) + Συζήτηση με την Κινηματογραφική Ομάδα «Στην R’».
01:00 **ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΓΩΓΟΥ: ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΜΑΥΡΟΥ** (2012, Αντώνης Μποσκοΐτης, 67΄) + Συζήτηση με τον σκηνοθέτη.
02:40 Αφιέρωμα Μάης ’68: **Ο ΓΑΛΑΞΙΑΣ** (La Voie Lactée, 1969, Luis Bunuel, 102΄, Γαλλία).

ΚΥΡΙΑΚΗ 27/05

16:00-18:10 Μεσημεριανή Ζώνη «Από 3 μέχρι 103 ετών» – **ΧΑΪΝΤΙ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ** (Arupusu no shôjo Haiji, 1974, Isako Takahata, Ιαπωνία).
18:10 **ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ 1**
PAPERS, PLEASE: THE SHORT FILM (2018, Nikita Ordynskiy, 11’, Ρωσία), **ΚΑΛΗΝΥΧΤΑ** (2017, Θάνος Κερμίτσης, 35’), **THE INVISIBLE**

HAND OF ADAM SMITH (2017, Slobodan Maksimović, 15΄, Σλοβενία),

BRAZUCA (2017, Φαίδων Γκρέτσικος, 19’), **8η ΗΠΕΙΡΟΣ** (2017, Γιώργος Ζώης, 11΄).
19:45 **Η ΘΗΛΕΙΑ** [Ilmik\The Noose] (2017, Θωμάς Σιδέρης, 104΄) + Συζήτηση με τον σκηνοθέτη.
22:00 **LINES** (2016, Βασίλης Μαζωμένος, 88΄) + Συζήτηση με τον σκηνοθέτη.
00:00 **SYMPTOMA** (2015, Άγγελος Φραντζής, 87΄) + Συζήτηση με τον σκηνοθέτη.
02:00 **ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ 2**
FELONY (2014, Θάνος Κερμίτσης, 5’), **DRAG ME** (2013, Νίκος Κέλλης, 6’), **ΙΛΙΣΣΟΣ – ΟΛΑ ΗΤΑΝ ΑΛΗΘΕΙΑ ΚΙ ΟΛΑ ΗΤΑΝ ΨΕΜΑ** (2015, Σωτήρης Μπέκας, 30’), **BIG RISK** (1978, Mark Zenner, 17’, Αυστραλία).

*Όλες οι προβολές αρχίζουν στην ώρα τους, είναι σε ποιότητα εικόνας Full HD 1080p, ήχου Dolby Digital και έχουν και αγγλικούς υπότιτλους (All Screenings with eng subtitles).

ΘΕΑΤΡΟ

ΣΑΒΒΑΤΟ 26/05
21:00 «**ΜΑΜΜΑ ΤΟΝΙ**» των Φράνκα Ράμε και Ντάριο Φο από τη θεατρική ομάδα Πείρα(γ)μα

ΚΥΡΙΑΚΗ 27/05
21:00 «**Ο ΘΕΟΣ ΤΗΣ ΣΦΑΓΗΣ**» της Γιασμίνα Ρεζά από τη θεατρική ομάδα Theatre de Votanique

ΧΟΡΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ 27/05
18:30 Workshop Αργεντίνικου Τάνγκο από την Πρωτοβουλια Ανήσυχων Τανγκέρων (χώρος θεατρου)

ΠΑΙΔΙΚΑ ΔΡΩΜΕΝΑ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 25/05

18:30 **Θεατρικό παιχνίδι.**
19:30 «**La Petite Marguerite**»: εικαστική εγκατάσταση με σαπουνόφουσκες από τη Βάσια Τσώτσου.
20:30 **Magic Show**: μαγικά κόλπα & παιχνίδι με τον Clown Bambino.

ΣΑΒΒΑΤΟ 26/05
18:00 **Εργαστήρι ζωγραφικής με άχρηστα υλικά** από τη Σμολοκτού Έλενα, παιδαγωγό, εμψυχώτρια.
19:00 Παράσταση «**Το Μαγικό Τύμπανο**» του Gianni Rodari, από την ομάδα theatre de votanique.
20:00 Παράσταση «**Ένας Δράκος στην Κάλτσα μου**», με ζωντανή μουσική από παραδοσιακά ακούσματα, εμπνευσμένη από το παραμύθι του Jack Kent «Δεν υπάρχουν δράκοι», από την ομάδα κουκλοθεάτρου Karabola Puppet Theatre.

ΚΥΡΙΑΚΗ 27/05
18:30 Εργαστήρι αφήγησης παραμυθιού και ζωγραφικής «**Ένας Δράκος και Μισός**», από τη Χριστίνα Λιόγαρη, ηθοποιό, εμψυχώτρια και την Έλενα Σμολοκτού, παιδαγωγό.
20:30 Παιχνίδια & Μπαλονοκατασκευές.

ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ:

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ: «ΕΝΑΣ ΑΤΕΛΕΙΩΤΟΣ ΜΑΗΣ» (ΕΞΕΓΕΡΣΗ: 50 ΧΡΟΝΙΑ ΜΑΗΣ ‘68 – 10 ΧΡΟΝΙΑ ΔΕΚΕΜΒΡΗΣ ’08), Γιώργος Μικάλεφ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: «ΑΠΟ-ΤΥΠΩΜΑΤΑ ΑΣΤΙΚΟΥ ΤΟΠΙΟΥ», Γιώργος Νικολαϊδης

ΣΚΙΤΣΟ: “DURCHS WILDE KURDISTAN” (ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΑΓΡΙΟ ΚΟΥΡΔΙΣΤΑΝ), Ricaletto & Sven Wegner / Διεθνιστικό Κέντρο Δρέσδης.

ΕΚΘΕΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ & ΑΥΤΟΕΚΔΟΣΕΩΝ ΚΟΜΙΞ-ΦΑΝΖΙΝ

Πρόγραμμα Ομιλιών-Συζητήσεων **ΕΔΩ**

B-FEST

ΔΙΕΘΝΕΣ ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ

WWW.BABYLONIA.GR

25-26-27
ΜΑΪΟΥ 2018

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ
ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ 256

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΡΟΒΟΛΕΣ B-FEST Cinema

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 25/05

17.30 RADIANCE OF RESISTANCE *(2016, Jesse Roberts, 59', Παλαιστίνη/ΗΠΑ).*

18:30 Κινήματα Αντίστασης και η Έξοδος από τα Γκέτο της Αμερικής στα 60s-70s: THE LONG ROAD TO THE HALL OF FAME: FROM TONY KING TO MALIK FARRAKHAN *(2015, Reda Zine, 66', Ιταλία) + Συζήτηση με τον σκηνοθέτη.*

20:30 INVISIBLE *(2015, Δημήτρης Αθανίτης, 84') + Συζήτηση με τον σκηνοθέτη.*

22:30 Ο ΓΙΟΣ ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ *(2017, Ελίνα Ψύκου, 111') + Συζήτηση με την σκηνοθέτη.*

00:50 Αφιέρωμα στον Τζίμη Πανούση: Ο ΔΡΑΚΟΥΛΑΣ ΤΩΝ ΕΞΑΡΧΕΙΩΝ *(1983, Νίκος Ζερβός, 87') + Συζήτηση με τον σκηνοθέτη.*

02:50 Αφιέρωμα Μάης '68: ΠΕΘΑΙΝΟΝΤΑΣ ΣΤΑ ΤΡΙΑΝΤΑ *(Mourir à trente ans, 1982, Romain Goupil, 95', Γαλλία).*

ΣΑΒΒΑΤΟ 26/05

16:00-18:30 Μεσημεριανή Ζώνη: «Από 3 μέχρι 103 ετών» - ΧΑΪΝΤΙ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ *(Arupusu no shôjo Haiji, 1974, Isako Takahata, Ιαπωνία).*

18:30 LUDLOW, ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΤΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΥΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ *(2015, Λεωνίδας Βαρδαρός, 70', Ελλάδα/ΗΠΑ) + Συζήτηση με τον σκηνοθέτη.*

20:00 ΜΗΔΕΙΑ...ΚΡΕΙΣΣΩΝ ΤΩΝ ΕΜΩΝ ΒΟΥΛΕΥΜΑΤΩΝ *(2014, Νίκος Γραμματικός, 93') + Συζήτηση με σκηνοθέτη και συντελεστές.*

22:00 ΠΑΓΟΒΟΥΝΟ *(2018, Μάνος Παπαδάκης, 35') + Συζήτηση με σκηνοθέτη και συντελεστές.*

23:10 ΣΤΗΝ R' *(2017, Κινηματογραφική Ομάδα «Στην R'», 93') + Συζήτηση με την Κινηματογραφική Ομάδα «Στην R'».*

01:00 ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΓΩΓΟΥ: ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΜΑΥΡΟΥ *(2012, Αντώνης Μποσκοΐτης, 67') + Συζήτηση με τον σκηνοθέτη.*

02:40 Αφιέρωμα Μάης '68: Ο ΓΑΛΑΞΙΑΣ *(La Voie Lactée, 1969, Luis Bunuel, 102', Γαλλία)*

ΚΥΡΙΑΚΗ 27/05

16:00-18:10 Μεσημεριανή Ζώνη: «Από 3 μέχρι 103 ετών» - ΧΑΪΝΤΙ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ *(Arupusu no shôjo Haiji, 1974, Isako Takahata, Ιαπωνία).*

18:10 ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ 1 PAPERS, PLEASE: THE SHORT FILM *(2018, Nikita Ordynskiy, 11', Ρωσία),* ΚΑΛΗΝΥΧΤΑ *(2017, Θάνος Κερμίτσης, 35'),* THE INVISIBLE HAND OF ADAM SMITH *(2017, Slobodan Maksimović, 15', Σλοβενία),* BRAZUCA *(2017, Φάιδων Γκρέτσικος, 19'),* 8η ΗΠΕΙΡΟΣ *(2017, Γιώργος Ζώης, 11').*

19:45 Η ΘΗΛΕΙΑ [Ilmik\The Noose] *(2017, Θωμάς Σιδέρης, 104') + Συζήτηση με τον σκηνοθέτη.*

22:00 LINES *(2016, Βασίλης Μαζωμένος, 88') + Συζήτηση με τον σκηνοθέτη.*

00:00 SYMPTOMA *(2015, Άγγελος Φραντζής, 87') + Συζήτηση με τον σκηνοθέτη.*

02:00 ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ 2 FELONY *(2014, Θάνος Κερμίτσης, 5'),* DRAG ME *(2013, Νίκος Κέλλης, 6'),* ΙΛΙΣΣΟΣ - ΟΛΑ ΗΤΑΝ ΑΛΗΘΕΙΑ ΚΙ ΟΛΑ ΗΤΑΝ ΨΕΜΑ *(2015, Σωτήρης Μπέκας, 30'),* BIG RISK *(1978, Mark Zenner, 17', Αυστραλία).*

Όλες οι προβολές αρχίζουν στην ώρα τους, έχουν και αγγλικούς υπότιτλους
(All Screenings with eng subtitles)

σε ποιότητα εικόνας Full HD 1080
και ήχου DOLBY DIGITAL

RECLAIM THE FUTURE

ΟΜΙΛΙΕΣ | ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ | ΣΙΝΕΜΑ | ΘΕΑΤΡΟ | ΕΚΘΕΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ & ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ | ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ | ΚΟΜΙΞ | WORKSHOPS | DJSETS

B-FEST

ΔΙΕΘΝΕΣ ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ

WWW.BABYLONIA.GR

25-26-27
ΜΑΪΟΥ 2018
ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ 256

παιδικά δρώμενα

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 25

18:30 Θεατρικό παιχνίδι.

19:30 «La Petite Marguerite»:
εικαστική εγκατάσταση με σαπουνόφουσκες από τη Βάσια Τσώτσου.

20:30 Magic Show: μαγικά κόλπα & παιχνίδι με τον Clown Bambino.

ΣΑΒΒΑΤΟ 26

16:00-18:30 Μεσημεριανή Ζώνη Σινεμά: «Από 3 μέχρι 103 ετών» -
ΧΑΪΝΤΙ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (και αγγλικοί υπότιτλοι).

18:00 Εργαστήρι ζωγραφικής με άχρηστα υλικά
από τη Σμολοκτού Έλενα, παιδαγωγό, εμψυχώτρια.

19:00 Παράσταση «Το Μαγικό Τύμπανο»
του Gianni Rodari, από την ομάδα theatre de votanique.

20:00 Παράσταση «Ενας Δράκος στην Κάλτσα μου», με ζωντανή μουσική από παραδοσιακά ακούσματα, εμπνευσμένη από το παραμύθι του Jack Kent «Δεν υπάρχουν δράκοι», από την ομάδα κουκλοθεάτρου Karabola Puppet Theatre.

ΚΥΡΙΑΚΗ 27

16:00-18:10 Μεσημεριανή Ζώνη Σινεμά: «Από 3 μέχρι 103 ετών» -
ΧΑΪΝΤΙ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (και αγγλικοί υπότιτλοι).

18:00 Συζήτηση για την ελευθεριακή παιδεία:
Παρουσίαση του Ελευθεριακού Νηπιαγωγείου «Το Μικρό Δέντρο»
με μέλη από τη συνέλευση δασκάλων και γονέων του Μικρού Δέντρου.

18:30 Εργαστήρι αφήγησης παραμυθιού και ζωγραφικής
«Ενας Δράκος και Μισός», από τη Χριστίνα Λιόγαρη, ηθοποιό, εμψυχώτρια
και την Έλενα Σμολοκτού, παιδαγωγό.

20:30 Παιχνίδια & Μπαλονοκατασκευές.

RECLAIM THE FUTURE

ΟΜΙΛΙΕΣ | ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ | ΣΙΝΕΜΑ | ΘΕΑΤΡΟ | ΕΚΘΕΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ & ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ | ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ | ΚΟΜΙΞ | WORKSHOPS | DJSETS

Ο Μάης, Μισό Αιώνα μετά το ‘68

Αλέξανδρος Σχισμένος

Το 2008 ήταν η επέτειος των 40 χρόνων από τον Μάη του ’68. Ξεφυλλίζω το φύλλο 44 της εφημερίδας Βαβυλωνία, εκείνου του μήνα. Ο φάκελος είναι αφιερωμένος στη σημασία της επετείου, μα το πρωτοσέλιδο έχει τίτλο «Φράουλες και Αίμα», προφητική καταγγελία για τη σύγχρονη σκλαβιά των μεταναστών στα χωράφια της Μανωλάδας. 5 χρόνια αργότερα, στις 17 Απρίλη του 2013, τρεις Έλληνες τραμπούκοι του εργοδότη θα πυροβολήσουν μια διαδήλωση 200 εργατών γης με αποτέλεσμα 20 τραυματίες. Με την πικρή επίγνωση των επερχόμενων γεγονότων, στέκομαι λίγο στο αντίστοιχο άρθρο.

Συνεχίζω για το αφιέρωμα στον Μάη, όμως πέφτω πάνω στο άρθρο για την εβδομάδα «Κατά του Λιθάνθρακα» που διοργάνωσαν οι ‘Πολίτες κατά του λιθάνθρακα’, με κεντρικό σύνθημα «Για ποιον και για τι;» από τις 12 έως τις 18 του μήνα με δράσεις σε όλη τη χώρα. Σε αυτό το σημείο με κάνει να χαμογελώ η επίγνωση της επερχόμενης νίκης του κινήματος, καθώς το 2009 ο λιθάνθρακας είχε πια αφαιρεθεί από τους κεντρικούς ενεργειακούς σχεδιασμούς.

Το αφιέρωμα στον Μάη του ’68 είναι τελικά ένα τετρασέλιδο με ιστορικές αποτιμήσεις, αλλά η εφημερίδα είναι διαποτισμένη από τα σύγχρονα κινήματα, με αναφορές στους Ζαπατίστας, στον αγώνα για το Ξενία στα Γιάννενα, κάλεσμα στο επικείμενο No Border Camp της Πάτρας, κτλ κτλ. Στο οπισθόφυλλο, μια φωτογραφία και ένα σύνθημα συμπυκνώνουν την αναφορά στο ’68, που συνοδεύεται από δύο αποσπάσματα, όχι του Μάη, αλλά παλαιότερων εποχών, ένα του Μπακούνιν και το άλλο, πασίγνωστο, από τα

‘Απομνημονεύματα’ (1655) του Καρδιναλίου του Ρετζ.

Λες και η διαβεβαίωση του Καρδιναλίου του 17ου αιώνα, πως «η δύναμή τους [των εξεγερμένων] υπάρχει μόνο μέσα στη φαντασία τους· και μπορούμε να πούμε με απόλυτη σιγουριά, πως, αντίθετα απ’ όλα τα άλλα είδη ισχύος, όταν φτάσουν σ’ ένα ορισμένο σημείο, μπορούν να κάνουν ό,τι νομίζουν ότι μπορούν να κάνουν» και η μέθη του Μπακούνιν για τη «γιορτή χωρίς αρχή και τέλος» των οδοφραγμάτων του 1848, μπορούν να συνδεθούν με το σύνθημα «Κάτω από το οδόστρωμα υπάρχει παραλία» του 1968. Από τυπικής λογικής άποψης, αυτό φαίνεται εσφαλμένο, καθώς τα γεγονότα στα οποία αναφέρονται οι αποφάνσεις είναι σαφώς διακριτά κατά περιγραφικό τρόπο από τα γεγονότα του Μάη 1968. Όμως η τυπική λογική δεν μπορεί να εξαντλήσει τις ιστορικές κατηγορίες.

Ήδη από τα τέλη του 19ου αιώνα, ο Dilthey έχει δείξει, με την κριτική του στον ρασιοναλισμό, ότι οι κοινωνικές επιστήμες, οι «επιστήμες της κουλτούρας» (Kulturwissenschaften) ή του «πνεύματος» (Geisteswissenschaften) στηρίζονται «στη σχέση της βιωθείσας εμπειρίας [Erlebnis], της έκφρασης και της κατανόησης [Verstehen][1]», σε αντίθεση με τις φυσικές επιστήμες. Ας σημειώσουμε εδώ, ότι, όπως έδειξε και ο Γιάννης Κτενάς[2], ο Max Weber υιοθετεί αυτή τη διάκριση του Dilthey ανάμεσα στην εξήγηση που αρμόζει στις θετικές επιστήμες και την κατανόηση, που αρμόζει στην ιστορική και κοινωνική μελέτη των ανθρώπινων δραστηριοτήτων και, πολύ αργότερα ο Καστοριάδης, που μελετά από νωρίς τον Weber, μα σπάνια αναφέρεται στον Dilthey[3], συμφωνεί, ενώ προσθέτει και μία τρίτη μέθοδο, τη διαύγαση, που αφορά τον φιλοσοφικό αναστοχασμό και τη δημιουργία φιλοσοφικών εννοιών[4].

> *Καθώς ο άνθρωπος είναι ιστορία, η προσωπική βιωθείσα εμπειρία αποτελεί την αναγκαία συνθήκη για την κατανόηση του παρελθόντος, την ικανότητα να βάλουμε τους εαυτούς μας στη θέση των ανθρώπων του παρελθόντος.*

Ο Weber, αποκαλεί αυτή τη δυνατότητα sympathisches

Nacherleben, συμπαθητική αναβίωση της εμπειρίας του άλλου. Ενώ η ζώσα εμπειρία του παρόντος Εγώ [Erleben] αποτελεί την αναγκαία συνθήκη της αναβιωθείσας εμπειρίας του παρελθόντος Άλλου [Nacherleben], η δυνατότητα της αναβίωσης προϋποθέτει ένα κοινό έδαφος των έτερων εμπειριών, ένα έδαφος της κατανόησης. Για τον Dilthey αυτό το κοινό υπόστρωμα το προσφέρει η ενότητα και η συνέχεια της ιστορικής-πολιτιστικής κοινωνικής πραγματικότητας, που ο ίδιος ονομάζει Ζωή [Leben]. Οι κατηγορίες που αρμόζουν σε αυτό το ιστορικό-πολιτισμικό συνεχές, οι «κατηγορίες του ιστορικού λόγου»[5] δεν είναι a priori κατηγορίες της τυπικής λογικής, ούτε a priori εποπτείες του καθαρού λόγου. Οι ιστορικές κατηγορίες προκύπτουν από την ίδια την ιστορική πράξη, και, μολονότι είναι ουσιωδώς ακαθόριστες και αναρίθμητες, ο Dilthey κατονομάζει κάποιες, όπως «το νόημα, την αξία, τον σκοπό».

Το νόημα είναι η κεντρική κατηγορία της βιωθείσας εμπειρίας που εκδηλώνεται ως αλληλεπίδραση του ατόμου με το κοινωνικό του περιβάλλον, και «εκφράζει τις σχέσεις των επιμέρους τμημάτων της Ζωής με το όλον[6]», εκφράζει δηλαδή την ιστορική και πολιτιστική πραγματικότητα. Αφού το νόημα δεν αποτελεί μια a priori κατηγορία, ένα καθαρό νόημα, «η αντίληψή μας για το νόημα της Ζωής αλλάζει διαρκώς […] Και οι σκοποί που θέτουμε για το μέλλον καθορίζουν τον απολογισμό του νοήματος του παρελθόντος»[7].

> *Εμείς οι παρόντες νοηματοδοτούμε το παρελθόν ανάλογα προς τις βλέψεις μας για το μέλλον, και επίσης κατανοούμε, μέσω της αναβιωτικής ικανότητας, εν μέρει, το νόημα που έδιναν οι άλλοι.*

Όμως, αυτό το εν μέρει έχει ιδιαίτερο βάρος. Αφού το νόημα παραπέμπει στο κοινωνικό, ιστορικό-πολιτιστικό όλον και η βιωθείσα εμπειρία γεννιέται μέσα του, στον βαθμό που αυτό το νόημα δεν είναι υπερβατολογικό, a priori, αλλά εμμενές, δεν μπορεί να είναι ούτε ατομικό, όπως θα υποστήριζε ο Weber, αλλά κοινωνικό, δηλαδή ιστορικό, διότι το ατομικό δεν μπορεί να

είναι συνολικό. Όπως λέει ο Καστοριάδης: «Το νόημα όμως αυτό δεν είναι ποτέ ‘απομονωμένο’. Μετέχει πάντοτε στη σύνολη θέσμιση της κοινωνίας ως θέσμιση φαντασιακών σημασιών και της είναι αλληλέγγυο», καθώς «η κοινωνία, ως συνεκτική ολότητα υπάρχει εξ αρχής καθ’ εαυτήν και δι’ εαυτήν· δεν είναι μια ρυθμιστική ‘ιδέα’.»[8]

Στην προοπτική του Καστοριάδη, κάθε έκαστη κοινωνία εμφανίζεται ως μία διαφορετική ολότητα, με τη δική της ιστορία, που «είναι δημιουργία ολικών μορφών ανθρώπινης ζωής, δηλαδή θεσμισμένων κοινωνιών, μέσα στις οποίες και μέσω αυτών τα ανθρώπινα όντα οικοδομούν έναν κόσμο και νέες μορφές, νέες ουσίες, νέα είδη[9]». Στην πλειονότητα των περιπτώσεων αυτή εμφανίζεται ως μία κλειστή ολότητα, στον εγκλεισμό της ετερονομίας.

Ποιες είναι λοιπόν οι κοινωνικοϊστορικές προϋποθέσεις της κατανόησης;

Προφανώς, είναι πιο εύκολο να κατανοήσουμε ένα παρελθοντικό νόημα αν αυτό συμπλέει με τις δικές μας βλέψεις και το νόημα που δίνει η δική μας κοινωνία, αν ανήκει στο δικό μας ιστορικό παρελθόν και παράδοση. Σε αυτή την περίπτωση, όπως τονίζει και ο Καστοριάδης, είμαστε «επίγονοι», επειδή «αυτές οι κοινωνικές φαντασιακές σημασίες έχουν την ίδια χροιά, έχουν την ίδια ύφανση με τις σημασίες πάνω στις οποίες οικοδομήθηκε ο δικός μας κόσμος[10]». Όταν μιλάμε για τη ‘δική μας’ ευρύτερη ιστορία, μπορούμε να εντοπίσουμε στο παρελθόν υπολείμματα, επίμονα στοιχεία, κοινές φαντασιακές παραστάσεις που, μετασχηματισμένες, συνυφαίνονται στο δικό μας διευρυμένο παρόν.

Οι συσχετισμοί και οι μεταμορφώσεις τους, οι αόρατες συνδετικές σημασίες και η ιστορία των μετασχηματισμών τους είναι στοιχεία ενός κοινού νοήματος, που ενοποιεί ό,τι διαφοροποιεί, διαμορφώνοντας κάθε φορά μία ξεχωριστή ένταση μεταξύ ενός κοινωνικού συνεχούς και των ασυνεχών ρήξεων που το αναδημιουργούν.

Όμως επίσης, για να κατανοήσουμε, πρέπει να δούμε την εξωτερική έκφραση του νοήματος του παρελθόντος όπως αποτυπώθηκε στα ίχνη των δρώντων, στα μνημεία του πολιτισμού, στα διασωθέντα κείμενα. Ξανά, θα υποδεχθούμε το νόημα αυτών των τεκμηρίων με τους όρους του παροντικού νοήματος, καθώς αυτό που αναβιώνει μέσω της κατανόησης δεν είναι ένα αντικείμενο, μία ξεχωριστή οντότητα, αλλά μία σχέση, ένας συσχετισμός, μία μεταμορφωτική σύνδεση ετερογενών εμπειριών με έδαφος τον ελάχιστο κοινό ανθρώπινο παρονομαστή. Ποιος είναι αυτός ο ελάχιστος παρονομαστής, ή αλλιώς, η ανθρώπινη καθολικότητα, η καθολικότητα που καθιστά αληθή τη ρήση του Τερεντίου ότι «τίποτε το ανθρώπινο δεν μου είναι ξένο[11]»;

Ο Καστοριάδης δίνει μία απάντηση, συνεπή προς την εμμένεια αλλά και την ποικιλότητα του νοήματος στην ανθρώπινη ιστορία: «η ρίζα της καθολικότητας αυτής δεν είναι η ‘ορθολογικότητα’ […] αλλά η δημιουργική φαντασία ως πυρηνική συνιστώσα της μη τετριμμένης σκέψης. Ό,τι φαντάστηκε κάποιος, με αρκετή δύναμη ώστε να διαμορφώσει τη συμπεριφορά, τον λόγο ή τα αντικείμενα, μπορεί κατ’ αρχήν να το φανταστεί εκ νέου (να το παραστήσει εκ νέου, wiedervorgestelt) κάποιος άλλος.»[12]

Η αναβιωτική φαντασία, δευτερεύουσα έκφραση της δημιουργικής φαντασίας επιτρέπει τη γέφυρα της κατανόησης, την ανάκτηση του παρελθόντος με τους όρους του παρόντος. Όμως οι όροι αυτοί είναι κοινωνικοϊστορικά θεσμισμένοι, καθορισμένοι από κοινωνικές φαντασιακές σημασίες, δημιουργίες του κοινωνικού φαντασιακού.

Για τον Καστοριάδη, ο κοινός ανθρώπινος παρανομαστής δεν είναι οι συντακτικές δομές της γλώσσας και η μεταφρασιμότητα, όπως θα υποστήριζε ο Ricoeur[13], αλλά η πρώτη, δημιουργική φαντασία, διπλά, και ως ατομική φαντασία, ψυχή/σώμα και ως κοινωνικό φαντασιακό, πηγή της γλώσσας και της ιστορίας. Συνεπώς, στον βαθμό που κάποιες κεντρικές κοινωνικές φαντασιακές σημασίες του δικού μας παρόντος επικοινωνούν με κοινωνικές φαντασιακές σημασίες ενός παρελθόντος, στον βαθμό που υπάρχουν αλληλοσυσχετίσεις και ιδίως, ιστορικοί και

καταγωγικοί συσχετισμοί, στον βαθμό που υπάρχουν κάποια κοινά ή μεταφράσιμα νοήματα, η κατανόηση μπορεί να είναι πιο βαθιά.

> *Είναι λοιπόν, ένα κοινό νόημα και μία κοινή ιστορία που συνδέει τα λόγια του Καρδιναλίου και του Μπακούνιν, τον Μάη του 1968 και εμάς.*

Ασφαλώς, ο Μάης του 1968 ανήκει στη δική μας ιστορία με τον πιο πλήρη τρόπο. Όχι μόνο ως γεγονός του πρόσφατου ευρωπαϊκού παρελθόντος, του οποίου πολλοί πρωταγωνιστές είναι ακόμη ενεργοί δρώντες, αλλά και ως στιγμή του διευρυμένου ιστορικού δημοκρατικού κινήματος για την αυτονομία. Η επέτειος του Μάη δεν σταματά στα πενήντα χρόνια, αλλά πάει ακόμη πιο πίσω, και συναντά, μέσω των επίμονων σημασιών, τις απαρχές του προτάγματος της αυτονομίας, την πρώτη ρήξη με την κλειστότητα της ετερονομίας, στις αρχαίες ελληνικές αυτόνομες πόλεις, όπου τίθεται για πρώτη φορά το ζήτημα του κρίνειν και του επιλέγειν και το ερώτημα της de jure νομιμότητας της θέσμισης.

Είναι η απαρχή της κριτικής και της αμφισβήτησης, η διάρρηξη της κλειστότητας και το οντολογικό και γνωστικό άνοιγμα που φέρνει η αυτο-κριτική και ο αναστοχασμός. Αυτό το άνοιγμα είναι η ιστορική συνθήκη της κατανόησης.

Αυτό το πνεύμα ρήξης και αμφισβήτησης, εκφράζεται και στην προειδοποίηση του Καρδιναλίου και στη μέθη του Μπακούνιν και στον Μάη του 1968. Θα μπορούσαμε να πούμε, ότι αυτό που συνδέει, που δίνει τη νοηματική συνέχεια στα διαφορετικά γεγονότα, που χαρακτηρίζει το ιστορικό-πολιτιστικό συνεχές στο οποίο ανήκουν, είναι ακριβώς η ασυνέχεια, η ρήξη, η αμφισβήτηση.

Με όρους τυπικής λογικής αυτή η αλληλοσυμπληρωματικότητα συνέχειας – ασυνέχειας μοιάζει αντιφατική και παράδοξη. Όπως όμως είπαμε, οι λογικοί (συνολοταυτιστικοί) όροι εξήγησης είναι ανεπαρκείς. Πώς μπορούμε να κατανοήσουμε αυτό τον συσχετισμό συνέχειας/ασυνέχειας στο πλαίσιο των γεγονότων του ΄68;

Αυτό μπορούν να μας το ξεκαθαρίσουν οι ίδιοι οι ενεργοί δρώντες εκείνης της εποχής. Ο Καστοριάδης ήταν ένας από αυτούς, και ένα, σύγχρονο των γεγονότων, κείμενό του με τον τίτλο «**Η προδρομική επανάσταση**» έχει ιδιαίτερη σημασία για μας σήμερα.

Έχει την αξία μιας μαρτυρίας αλλά και μιας παρέμβασης, αφού γράφτηκε στα τέλη του Μάη του 1968 με σκοπό να επηρεάσει τις εξελίξεις, να συμβάλλει στην διαμόρφωση ενός άλλου μέλλοντος[14]. Ήδη, από την αρχή του κειμένου γίνεται φανερό το δίπολο συνέχειας/ασυνέχειας, που δίνει στον Μάη τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του καινούργιου αλλά όχι του μεμονωμένου, «κυρίως επειδή το κίνημα έχει ένα ποιοτικά νέο περιεχόμενο. Προηγούμενα αυτού του κινήματος και σπέρματά του βρίσκονται και στις επαναστάσεις του παρελθόντος – στην παρισινή Κομμούνα, το 1917, στην Καταλωνία το 1936, στη Βουδαπέστη το 1956.

> *Για πρώτη φορά όμως σε μια σύγχρονη γραφειοκρατική καπιταλιστική κοινωνία φανερώνεται στα μάτια όλων και διαδίδεται σ' όλο τον κόσμο όχι πια μια διεκδίκηση, αλλά μια ριζοσπαστικότατη επαναστατική* ***κατάφαση.****»[15]*

Η κατάφαση αυτή συνίσταται σε μία διπλή ρήξη. Από τη μία, εκφράζεται δημόσια η ριζική αμφισβήτηση θεμελιωδών φαντασιακών σημασιών του ίδιου του συστήματος, της αυθεντίας των ειδικών, της παθητικότητας, του ατομικισμού και του οικονομισμού, η οποία «διαλύει τη φενάκη της καλοοργανωμένης και καλολαδωμένης κοινωνίας […] σε μια χώρα με εδραιωμένο και ακμαίο σύγχρονο γραφειοκρατικό καπιταλισμό, όπου μορφωμένοι κυβερνήτες δεν έχουν αφήσει τίποτε ακυβέρνητο, και ευφυέστατοι σχεδιαστές τα έχουν προβλέψει όλα[16]».

Από την άλλη, υπάρχει μία έντονη δημοκρατική δημιουργικότητα που εκδηλώνεται αυθόρμητα, με επίκεντρο το κατειλημμένο πανεπιστήμιο, όπου το κίνημα των εξεγερμένων φοιτητών «αρχίζει το γκρέμισμα της [ιεραρχίας] εκεί που έμοιαζε περισσότερο

αυτονόητη: στο πεδίο της γνώσης και της εκπαίδευσης. Διακηρύσσει και αρχίζει να πραγματοποιεί την αυτόνομη και συλλογική διεύθυνση των συλλογικών οργάνων. Αμφισβητεί και κλονίζει σε μεγάλο βαθμό το μονοπώλιο της πληροφόρησης που κατείχαν τα διάφορα κέντρα εξουσίας»[17].

Εκεί υπήρξαν τα σπέρματα μιας άλλης θέσμισης. Στις δημοκρατικές μορφές πολιτικής απόφασης και συλλογικής διαβούλευσης που δημιουργήθηκαν, στις γενικές συνελεύσεις, στα ελεύθερα μαθήματα, στην άρση των διαχωρισμών μεταξύ διδασκόντων-διδασκομένων, διευθυντών-εκτελεστών, πανεπιστημίου-κοινωνίας, εκφράζεται η θετικότητα του κινήματος.

Μια θετικότητα που δείχνει και την ιδιοτυπία του Μάη, καθώς αυτές οι συλλογικές μορφές οργάνωσης υπήρξαν ρητά μη-γραφειοκρατικές και μη-παραδοσιακές, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά την αντι-ιεραρχία, την άμεση δημοκρατία, την ισότητα, τη διαφάνεια, τη συμμετοχή, με «συλλογικές αποφάσεις μπροστά σε όλους, συμμετοχή όλων στην εκτέλεσή τους, άρση των πολιτικών απαγορεύσεων και καχυποψιών[18]». Μέσω αυτής της ιδιότυπης θετικότητας, αποκαλύπτεται η «ιδεολογική σκουριά που παρεμπόδιζε την επαναστατική δράση[19]», αλλά επίσης και τα όρια του φοιτητικού κινήματος, που είναι ακριβώς τα όρια του αυτοκαθορισμού του ως φοιτητικό και του περιορισμού της θεσμίζουσας δραστηριότητάς του στο πανεπιστήμιο.

Ο Καστοριάδης τα βλέπει, και δεν παρασύρεται από την ευφορία της στιγμής, αλλά προειδοποιεί ότι «το κίνημα των επαναστατών φοιτητών δεν μπορεί να παίξει γενικό ρόλο με το να μένει αποκλειστικά φοιτητικό, σαν να ήθελε να επενεργήσει ‘απ’ έξω’ στα άλλα κοινωνικά στρώματα [..] Δεν εννοώ ότι αυτές οι ιδέες ισχύουν μόνο για τον πανεπιστημιακό χώρο (είτε μόνο για το εσωτερικό οποιουδήποτε οργανικού χώρου), αλλά ότι δεν μπορούν να μεταφερθούν μηχανικά αλλού χωρίς να αντιστραφεί σχεδόν η σημασία τους. Για να μεταφέρεις με γόνιμο τρόπο πρέπει να σκεφτείς καλά. Αλλιώς έχουμε επανάληψη – γραφειοκρατία της σκέψης στην οποία οδηγεί μοιραία η άρνηση να σκεφτείς.»[20]

Αυτή η προειδοποίηση του Καστοριάδη είναι πολύ σημαντική και τα κινήματα χειραφέτησης σπανίως την έλαβαν υπόψιν τους. Αντιθέτως, υπό την πίεση της μαρξιστικής ορθοδοξίας, της κομματικής γραφειοκρατίας και της ανάθεσης της εξουσίας, η επανάληψη και οι απόπειρες μηχανικής αντιγραφής επαναστατικών παραδειγμάτων υπήρξε σχεδόν ο κανόνας. Με συνέπειες τη γραφειοκρατικοποίηση, την ιζηματοποίηση και τη διάλυση.

Όπως γνωρίζουμε, το κίνημα των φοιτητών του 1968, παρότι κατάφερε να προκαλέσει τη μεγαλύτερη γενική απεργία και να εμπνεύσει μαζικές καταλήψεις εργοστασίων και τεράστιες κοινωνικές κινητοποιήσεις, δεν κατάφερε να μεταφέρει τα θετικά του στοιχεία εκτός πανεπιστημίου. Δεν κατάφερε να διασπάσει ριζικά την συνέχεια των κεντρικών θεσμών του γαλλικού κράτους που έθεσε υπό ριζική αμφισβήτηση, δεν κατάφερε να υπερβεί την ένταση που αναφέραμε και πριν, ανάμεσα στη συνέχεια και την ασυνέχεια, τον χρόνο και τον καιρό, ούτε να αντισταθεί στον φόβο της αφομοίωσης.

Ο Καστοριάδης το κατανοεί, διαπιστώνοντας ότι «οι επαναστάτες φοιτητές αισθάνονται μια αντινομία μεταξύ πράξης και στοχασμού, μεταξύ αυθορμήτου και οργάνωσης, μεταξύ της αλήθειας της πράξης και της συνέπειας του λόγου, μεταξύ φαντασίας και σκοπού. Η συναίσθηση αυτής της αντινομίας είναι η συνειδητή ή όχι αιτία του δισταγμού τους[21]».

Η αντινομία αυτή, αντινομία μεταξύ του προτάγματος και της πραγμάτωσης, φυσικά επικυρώνεται και από την εμπειρία, όπως δείχνει η Ιστορία, ιδίως του εργατικού κινήματος. Το προλεταριάτο, μολονότι υπήρξε επαναστατικό, «στα 1848 και στα 1871 στο Παρίσι, στα 1905 και στα 1917 στη Ρωσία, στα 1919 στη Γερμανία και στην Ουγγαρία, στα 1925 και στα 1927 στην Κίνα, στα 1936-37 στην Ισπανία, στα 1956 στην Πολωνία και στην Ουγγαρία», δεν κατόρθωσε να φέρει τον ριζικό δημοκρατικό κοινωνικό μετασχηματισμό, γιατί δεν καταφέρνει να θεσμίσει: «[…] δεν δημιουργεί και δεν μπορεί να δημιουργήσει, μέσα στην καπιταλιστική κοινωνία τη δική του κοινωνία – όπως το είχε κάνει λίγο πολύ η αστική τάξη επί Παλαιού Καθεστώτος – τα δικά

του θετικά ερείσματα και τους θεσμούς του[22]».

Αυτή η αδυναμία θέσμισης χαρακτηρίστηκε ως η αρνητικότητα του προλεταριάτου. Μα, ο Καστοριάδης γνωρίζει ότι «η αρνητικότητα ως καθαρή αρνητικότητα δεν είναι παρά αφαίρεση, θεωρητική μυστικοποίηση τελικά[23]», και διαγιγνώσκει πως η αρνητικότητα του προλεταριάτου συμπληρώνεται με την επιστροφή του στην θετικότητα του καπιταλιστικού φαντασιακού, με την επανενσωμάτωσή του στους κυρίαρχους θεσμούς και σημασίες: «Καθώς οι νόρμες, οι αξίες και οι στόχοι που υπήρξαν δικά του στα σημεία καμπής της δραστηριότητάς του δεν έχουν κυριολεκτικά **νόημα** στην τρέχουσα ζωή της καπιταλιστικής κοινωνίας, πρέπει να οικειοποιηθεί τις αξίες της κοινωνίας αυτής.»[24]

Η αφομοιωτική δύναμη του καπιταλιστικού φαντασιακού σχετίζεται με την ευελιξία των μηχανισμών, αλλά κυρίως, στη συμπλοκή και σύγκρουσή του με το φαντασιακό της αυτονομίας, εξαρτάται από την θετικότητα των θεμελιωδών σημασιών του, της ψευδοορθολογικής κυριαρχίας, της ιδιοκτησίας και της ιεραρχίας και την μετάστασή τους στο επαναστατικό κίνημα. Το εργατικό κίνημα, μετασχημάτισε με τους κοινωνικούς αγώνες επιμέρους τομείς της καπιταλιστικής παραγωγής, όμως η υιοθέτηση των κεντρικών καπιταλιστικών φαντασιακών σημασιών από το σημαντικότερο ρεύμα του εργατικού κινήματος, ιδίως όσον αφορά τη γραφειοκρατική και ιεραρχική μορφή οργάνωσης, οδήγησε στην αφομοίωση του εργατικού κινήματος από το καπιταλιστικό σύστημα. Εξάλλου, η ριζική αμφισβήτηση του γραφειοκρατικού φαντασιακού του συστήματος προσβάλλει εξίσου τη γραφειοκρατική οργάνωση του εργατικού συνδικαλισμού, όσο ‘επαναστατικός’ κι αν παρουσιάζεται.

Η ιδιοτυπία του Μάη του 1968, λοιπόν, βρίσκεται στη συνάντηση της μερικής και απελπιστικά περιορισμένης θετικότητας του φοιτητικού κινήματος με τη γενική (και αφομοιωμένη από την κυρίαρχη καπιταλιστική θετικότητα) αρνητικότητα του εργατικού. Με πίκρα διαπιστώνει ο Καστοριάδης: «Ανάμεσα στους φοιτητές και τους εργάτες δεν υπάρχει ούτε καν η απλή ενότητα ενός

αρνητικού στόχου. Η αντίθεση στην κυβέρνηση έχει διαφορετικό νόημα στους φοιτητές, στην επαναστατική και δρώσα μερίδα τους τουλάχιστον, που αποβλέπει στην ανατροπή της, και διαφορετικό στους εργάτες που, στη μεγάλη τους μάζα, δεν διάκεινται βέβαια ευνοϊκά προς αυτή, αλλά δεν είναι καθόλου διατεθειμένοι να την ανατρέψουν.»[25]

Τα συνθήματα του Μάη που επικαλούνται το επαναστατικό προλεταριάτο και επαναλαμβάνουν την παραδοσιακή συνθηματολογία του εργατικού κινήματος, συσκοτίζουν τη διαφορά προοπτικής ανάμεσα στο φοιτητικό και το εργατικό κομμάτι.

Ο ανεκπλήρωτος «πόθος βασισμένος σε μία παρεξήγηση», της επέκτασης του εξεγερτικού πνεύματος στο σύνολο της γαλλικής κοινωνίας διαμέσου μιας συμμαχίας φοιτητών-εργατών, λόγω της απουσίας ενότητας εξαρχής, είναι μία ακόμη διαφορά του Μάη του 1968 από τις περασμένες επαναστάσεις.

Στις προηγούμενες επαναστάσεις εκφράζεται μία αρχική ενότητα των εξεγερμένων ομάδων, μία ενότητα μετριοπαθών αιτημάτων, η οποία θρυμματίζεται καθώς η επανάσταση προχωρά και τα αιτήματα γίνονται πιο ριζοσπαστικά, καθώς η επίτευξη των μετριοπαθών στόχων διανοίγει ρηξικέλευθες δυνατότητες και νέους ανταγωνισμούς. Στον Μάη αυτή η αρχική ενότητα δεν υπήρξε ποτέ, ούτε, ένα αρχικά μετριοπαθές κοινό έδαφος. «Γι’ αυτόν ακριβώς το λόγο η κρίση παρουσιάζει την παράδοξη όψη μιας διαρκούς επανάστασης φιλμαρισμένης, αν μπορούμε να το πούμε, διπλά απ’ το τέλος στην αρχή. Αρχίζει με τους ριζοσπαστικούς στόχους και τρόπους δράσης και προχωρεί οπισθοχωρώντας προς τις συζητήσεις περί ποσοστών και την παράδοση χωρίς αντίσταση των γραφείων στην αστυνομία.»[26]

Ο Μάης του 1968 λήγει τυπικά με το διάγγελμα του Ντε Γκωλ και την προκήρυξη εκλογών. Οι εξεγερμένοι δεν κατάφεραν να ξεπεράσουν την αντινομία ανάμεσα στον λόγο και την πράξη, ανάμεσα στη δημιουργική ρήξη και την ‘επαναστατική’ παράδοση, ανάμεσα στην ασυνέχεια της πράξης και τη συνέχεια της αφομοίωσης, που τους προκαλούσε τον δισταγμό. Το ερώτημα όμως

που μας αφορά είναι αν αυτή η αντινομία είναι εγγενής και αναπόδραστη.

Καταρχάς, μπορούμε να θεωρήσουμε την αντινομία ως αντινομία ανάμεσα σε a priori κατηγορίες;

Σύμφωνα με όσα είπαμε στην αρχή όχι, αφού δεν δεχόμαστε τις ιστορικές κατηγορίες ως a priori νομοτέλειες. Συνεπώς, μπορούμε να μιλάμε για αντινομία που εκδηλώνεται στο συγκεκριμένο, ιστορικά διαπιστωμένη και όχι για αφηρημένη και καθολική αντινομία. Αν κάνουμε το μεταφυσικό σφάλμα, θεωρήσουμε δηλαδή την αντινομία ως εγγενή στην ανθρώπινη φύση ή την ανθρώπινη ιστορία, ουσιαστικά την επικυρώνουμε, μέσω της απροθυμίας μας να πράξουμε, ως άλλοθι της απροθυμίας μας να πράξουμε. Ο Καστοριάδης προειδοποιεί: «Αν δεχτούμε ότι αυτή η αντινομία ισχύει ως έσχατη και ανυπέρβλητη, δεχόμαστε την ίδια την ουσία της γραφειοκρατικής καπιταλιστικής ιδεολογίας, δεχόμαστε την υπάρχουσα φιλοσοφία και πραγματικότητα και αρνούμαστε την πραγματική αλλαγή του κόσμου, ενσωματώνοντας την επανάσταση στην κατεστημένη ιστορική τάξη.»[27]

> *Είναι η παγίδα της ταύτισης της «ομαλότητας» και της «κανονικότητας», που οδηγεί στην αποδοχή του θεσμισμένου ως θεσφάτου, στην αλλοτρίωση της ετερονομίας.*

Παρομοίως, παγίδα είναι και ο φόβος της αφομοίωσης, που οδηγεί σε ένα δευτερεύον ψευδο-δίλημμα, δηλαδή το δίλημμα μεταξύ του **Εξεγερμένου Καιρού** και του **Κατεστημένου Χρόνου**, το δίλημμα μεταξύ της εξεγερτικής στιγμής και της ρυθμισμένης διάρκειας, το δίλημμα μεταξύ μέθης και ορθολογισμού, αυθορμησίας και οργάνωσης, αστόχαστης πράξης και άπρακτου στοχασμού. «Όποιος εγκλωβίζεται στο δίλημμα: μια στιγμή δημιουργικού ξεσπάσματος είτε η διάρκεια που δεν μπορεί παρά να είναι αλλοτρίωση, μένει αιχμάλωτος της καθεστηκύιας τάξης […] Αν δεχτούμε ότι η πράξη αποκλείει τον στοχασμό, παραδεχόμαστε σιωπηλά πως κάθε στοχασμός είναι χωρίς πραγματικό αντικείμενο […], εγκαταλείπουμε το πεδίο της σκέψης στους φενακιστές και τους

ιδεολόγους της αντίδρασης. Δεχόμενοι πως αυθόρμητο και οργάνωση αλληλοαποκλείονται, σημαίνει ότι αφήνουμε το πεδίο της οργάνωσης – χωρίς αυτό καμιά κοινωνία δεν ζει ούτε μια μέρα – στους γραφειοκράτες.»[28]

Και κυρίως, αν δεχτούμε αυτό το δίλημμα, πέφτουμε ξανά στις κυρίαρχες διακρίσεις και περιορισμούς που συνθέτουν τη φιλοσοφία της ετερονομίας και δικαιολογούν τον διαχωρισμό της κοινωνίας από την εξουσία, την εξάρνηση της κοινωνικής δημιουργικότητας, την ψευδή αντίθεση φαντασίας και ορθολογικότητας που, αν ίσχυε πραγματικά, δεν θα υπήρχε ούτε κοινωνία ούτε ιστορία.

Ορθώς ο Καστοριάδης σημειώνει πως «εκεί που η φαντασία ξεπερνάει την ονειροπόληση ή το παραλήρημα και απολήγει σε αποτελέσματα που διαρκούν, έχει θεμελιώσει νέους οικουμενικούς τύπους· εκεί που η ορθολογικότητα είναι γενεσιουργός λόγος και όχι επανάληψη, έχει τραφεί από πηγές του φαντασιακού», καθώς σε αυτή τη συνύφανση του φαντασιακού με το ορθολογικό βρίσκονται οι πηγές κάθε κοινωνικής θέσμισης, που οφείλει να δώσει έναν λόγο για τις κανονικότητες και τα χάσματα του πραγματικού, κατασκευάζοντας αυθαίρετες φαντασιακές σημασίες, επενδύοντας με ορισμένο νόημα αυτό που επιδέχεται άπειρα νοήματα αλλά όχι κάθε νόημα.

Και τι συμβαίνει λοιπόν με τον φόβο της αφομοίωσης; Η ίδια η συμπλοκή της δημιουργικής φαντασίας με την ορθολογικότητα, η ίδια η σύγκρουση του θεσμισμένου φαντασιακού με το θεσμίζον φαντασιακό, που δεν έπαψε ποτέ, τουλάχιστον στο κοινωνικοϊστορικό ρεύμα της νεωτερικότητας, διασκεδάζει, χωρίς να ακυρώνει, αυτόν τον φόβο. Όπως λέει ο Καστοριάδης, απευθυνόμενος στους φοιτητές του Μάη:

> *«Όποιος φοβάται μην τον αφομοιώσουν, είναι κιόλας αφομοιωμένος. Αφομοιωμένος επειδή η στάση του τον ακινητοποιεί, αφομοιωμένος ως βαθύτερη νοοτροπία, γιατί ψάχνει για εχέγγυα ενάντια στην αφομοίωση και έτσι πέφτει στο αντιδραστικό ιδεολογικό δόκανο: την αναζήτηση ενός φυλαχτού*

και ενός φετίχ αντι-αφομοιωτικού.»[29]

Η απλή αντίθεση δεν διαρρηγνύει το πλαίσιο της ετερονομίας, αντιθέτως επιβεβαιώνει την αρχική ετερονομία εκ του αντιθέτου, όπως εξάλλου συμβαίνει πάντα και με την ανομία, που είναι προθάλαμος και συμπλήρωμα της ετερονομίας. Αν αφομοίωση σημαίνει την επανενσωμάτωση ριζοσπαστικών σημασιών στο πλέγμα του θεσμισμένου, τότε τα πάντα μπορούν να αφομοιωθούν, «εκτός από ένα πράγμα: την ίδια μας τη δραστηριότητα, στοχαστική, κριτική και αυτόνομη[30]».

Και επανερχόμαστε στο ερώτημα, τι μορφή μπορεί να πάρει αυτή η δραστηριότητα, ποια θα μπορούσε να είναι η θετικότητα του Μάη, τι έλειψε από την ιστορική κίνηση ώστε να ξεπεραστούν οι αντινομίες, αν αυτές δεν είναι εγγενείς στην ανθρώπινη ύπαρξη;

Ο Καστοριάδης προσπάθησε να προτείνει διεξόδους, εκείνες τις τελευταίες εβδομάδες του Μάη. Έβλεπε ότι αυτό που έλειπε ήταν ένα ευρύτερο πολιτικό κίνημα. Δεν προτείνει κάποιο μοντέλο προς υλοποίηση, όμως ζητεί να «εγκαινιάσουμε έναν μόνιμο αυτοπροσδιορισμό και αυτό-οργάνωση», έχοντας επίγνωση της λεπτής, μα ευδιάκριτης, κλωστής που προσδιορίζει την αυτονομία. «Το κίνημα δεν μπορεί να υπάρξει αν δεν ορίσει τον εαυτό του και δεν μπορεί να προχωρήσει αν ακινητοποιηθεί ορίζοντας τον εαυτό του μια για πάντα[31]».

Ο αυτοπροσδιορισμός και η κριτική αναθέσμιση θεσμίζονται όχι βάσει μιας καταστατικής χάρτας λειτουργιών, όπως είναι το γραφειοκρατικό μοντέλο, αλλά πάνω σε ένα πλαίσιο αρχών, που διασφαλίζουν στην ελεύθερη υποκειμενικότητα τον ελεύθερο δημόσιο χώρο και τον ελεύθερο δημόσιο χρόνο που είναι οι προϋποθέσεις της αυτονομίας. Οι αρχές αυτές είναι απλές και ουσιαστικές. Μπορούμε να τις αναφέρουμε εν συντομία:

- **Αντι- ιεραρχία:** «Το κίνημα μάχεται αυτή τη διαίρεση [διευθυνόντων και εκτελεστών] όπου τη συναντήσει και δεν τη δέχεται μέσα του. Για τον ίδιο λόγο μάχεται την ιεραρχία όποια μορφή και αν έχει.»

- **Άμεση Δημοκρατία:** «Η αυτοδιαχείριση απαιτεί: άσκηση της πραγματικής εξουσίας από τις ενδιαφερόμενες στον τομέα του ομάδες, δηλαδή άμεση δημοκρατία, όσο γίνεται πιο πλατιά κάθε εκπρόσωπος μπορεί να εκλέγεται και να ανακαλείται κάθε στιγμή σε οποιαδήποτε συγκεκριμένη θέση.»
- **Ισότητα, Πολυφωνία και Δημοσιότητα:** «Η έμπρακτη άσκηση της αυτοδιαχείρισης συνεπάγεται και απαιτεί ακατάπαυστη κυκλοφορία πληροφοριών και ιδεών. Επίσης, απαιτεί να καταργηθούν οι φραγμοί που χωρίζουν τις κοινωνικές κατηγορίες.»[32]

Ο Καστοριάδης προχωρά στην αδρή περιγραφή κάποιων οργανωτικών δομών που αντιστοιχούν σε αυτές τις αρχές, όπως συνελεύσεις βάσεις, συντονιστικές επιτροπές και εκτελεστικές τεχνικές επιτροπές με άμεσα ανακλητούς συμμετέχοντες και βέβαια, αποφασιστικές γενικές συνελεύσεις. Αυτό που έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον είναι ο καθορισμός των καθηκόντων των επιμέρους οργάνων, με τρόπο εντελώς αντίθετο από το κλασικό ιεραρχικό σχήμα, στο οποίο τα ανώτερα και ολιγομελή όργανα απολαμβάνουν περισσότερη εξουσία. Σε μία αντι-ιεραρχική, αμεσοδημοκρατική οργάνωση, αυτό ανατρέπεται:

«Καθήκον των γενικών οργάνων (συντονιστικές επιτροπές, εξειδικευμένες επιτροπές) είναι κυρίως να συλλέγουν τις πληροφορίες και να τις αναμεταδίδουν στο κίνημα· καθήκον των οργάνων βάσης είναι κυρίως **η απόφαση.** Έχει μεγάλη σημασία να αντιστραφεί το γραφειοκρατικό καπιταλιστικό σχήμα (όπου οι πληροφορίες μόνο ανεβαίνουν και οι αποφάσεις μόνο κατεβαίνουν).[33]»

Κατ’ αυτόν τον τρόπο, το κίνημα θα μπορούσε να εγκαινιάσει ένα πραγματικό άνοιγμα σε ένα άλλο μέλλον, σε μία χειραφετημένη και αυτόνομη κοινωνία. Ένα άνοιγμα που δεν σημαίνει ανομία, αλλά αυτονομία, δεν πραγματώνεται απλώς σε μία στιγμή μεθυστικού χάους, αλλά στη διάρκεια της δημοκρατικής δημιουργικότητας. Οι αντινομίες μεταξύ καιρού και χρόνου, θεσμίζοντος και θεσμισμένου, ασυνέχειας και συνέχειας μπορούν

να ξεπεραστούν δημιουργικά, μόνο αν πάψει η ψευδοαντίθεση μεταξύ πράξης και λόγου να ενσαρκώνεται στην αντίθεση μεταξύ περιεχομένου και θεσμικής μορφής.

> *«Άνοιγμα είναι ό,τι διαρκώς μετακινείται και μετασχηματίζει τους όρους του και το πεδίο του ακόμη, δεν μπορεί όμως να υπάρξει αν δεν στηρίζεται κάθε στιγμή σε μια προσωρινή οργάνωση αυτού του πεδίου.»[34]*

Η μόνη εξασφάλιση ενάντια στη γραφειοκρατικοποίηση, την αυθεντία και την αφομοίωση είναι η ίδια η δημιουργική συλλογική πράξη των αυτόνομων υποκειμένων. Έτσι ξεπερνιέται η διάκριση μέσων και σκοπών, και διασφαλίζεται η συνέχεια της ασυνέχειας, η συνέχεια του ασυνεχούς προτάγματος της αυτονομίας απέναντι στην ασυνέχεια του συνεχούς της ιεραρχίας και της εκμετάλλευσης, αν συνεχίσουμε στην κριτική και αναστοχαστική μας δραστηριότητα πέρα από τη στιγμή του παρόντος, δημιουργώντας έναν ελεύθερο δημόσιο χρόνο και έναν ελεύθερο δημόσιο χώρο, «αν της δώσουμε μορφή που θα συνοδεύει το περιεχόμενό της εσαεί και θα το κάνει αναφομοίωτο, δηλαδή ανακτήσιμο από τους ζώντες στην αιωνίως νέα αλήθεια του.»[35]

Προσπαθώ να καταλάβω τι σημαίνει αυτή η τελευταία φράση και επιστρέφω στο φύλλο της ‘Βαβυλωνίας’ που έχω μπροστά μου, κιτρινισμένο από τη δεκαετία που πέρασε από την έκδοσή του. Αναλογίζομαι τους επόμενους μήνες εκείνης της χρονιάς, του 2008. Ήρθε ο Δεκέμβρης, και ακολούθησε μια ολόκληρη περίοδος εξεγέρσεων, κινητοποιήσεων και αναταραχών που τύποις έκλεισε με το πώμα των εκλογών του 2015, όμως συνεχίζεται ακόμη στα κοινωνικά κινήματα για το περιβάλλον, την πόλη, τον δημόσιο χώρο.

Όπως και εκείνος ο Μάης του 1968.

Κι όμως, τα ερωτήματα, τα διακυβεύματα και τα αδιέξοδά του, που φαίνονταν τόσο μακρινά τον Μάη του 2008, τον Δεκέμβρη ήρθαν πάλι ξανά στην επικαιρότητα, στην «αιωνίως νέα», αλήθειά τους. Το σύνθημα που γράφτηκε ύστερα από τον Δεκέμβρη στον

τοίχο της Αθήνας: «**Μετά την εξέγερση, τι;**», θα μπορούσε να έχει γραφτεί και τον Ιούνιο του 1968 σε τοίχο του Παρισιού. Το κείμενο του Καστοριάδη μας μιλάει γιατί μοιραζόμαστε το ίδιο νόημα και την ίδια αγωνία. Και καλό είναι να ακούσουμε προσεκτικά τη διαπίστωσή του:

«Όπως η μόνιμη σοβαρότητα είναι το αποκορύφωμα του γελοίου, έτσι και η μόνιμη γιορτή είναι ατέλειωτη θλίψη. Αν αποδεχτούμε την αντινομία σοβαρό-γιορτή ως απόλυτη, έχουμε αποδεχτεί τον πολιτισμό της ψυχαγωγίας. Κόβουμε τη ζωή σε ένα 'σοβαρό' κομμάτι που παραδίδουμε στους οργανωτές, και σ' ένα 'ελεύθερο' που περιέρχεται στους πωλητές της απόλαυσης και του θεάματος – όπως, ας πούμε, τα επαναστατικά 'χάπενινγκ'.»[36]

Τέτοια 'χάπενινγκ' συμβαίνουν κάθε Παρασκευή και Σάββατο το βράδυ στα Εξάρχεια. Ο πολιτισμός της ψυχαγωγίας, διαδικτυωμένος και ψηφιοποιημένος, εδραιωμένος στο φαντασιακό της κινηματογραφικής νοσταλγίας, μοιάζει πιο κυρίαρχος από ποτέ. Η «νεολαιοποίηση» του πληθυσμού, μέσω της διαθεσιμότητας και της ανευθυνότητας, επιτείνει τάσεις που ο Καστοριάδης είχε διακρίνει ήδη από τότε[37]. Αυτή είναι η μία όψη του νομίσματος.

Τα κοινωνικά κινήματα της αυτοκυβέρνησης, άμεσης δημοκρατίας, της αυτονομίας, των ελεύθερων δημόσιων χώρων, των κοινών, του 21ου αιώνα είναι η άλλη. Μισό αιώνα μετά το 1968, βρισκόμαστε ακόμη εγκλωβισμένοι στις αντινομίες και τα διλήμματα του Μάη, αλλά, εμείς είμαστε η ιστορία μας, γιατί είμαστε παρόντες, εμείς αναλαμβάνουμε να απεγκλωβιστούμε.

_____-

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

[1] W. Dilthey, Auf dem Verhaltnis von Erlebnis, όπως παρατίθεται από τον Fr. Coppleston, A History of Philosophy, vol. 7, N. York 2013: Bloomsbury, σελ. 371.

[2] Βλέπε σχετικά και το άρθρο του Γιάννη Κτενά «Was kann mann verstehen?»: https://kaboomzine.gr/kann-man-verstehen/#_ftn2.
[3] Συγκεκριμένα, υπάρχει μία απλή αναφορά στην Φαντασιακή θέσμιση της Κοινωνίας, και ακόμη μία γενεαλογική αναφορά όπου αναφέρεται στην «κοινωνιολογία της κατανόησης» του Weber, «πίσω από τον οποίο στέκονται ο Dilthey, ο Windelband, ο Rickert και ακόμη πιο ο Hegel και ο Herder», σε ένα άρθρο του 1997, γραμμένο στα αγγλικά με τίτλο «Psychoanalysis: Its Situation and Limits» και περιλαμβάνεται στον τόμο Figures of the Thinkable, Stanford 1997: Stanford University Press, σελ. 190.
[4] Βλ. σχετικά το παραπάνω άρθρο του Γιάννη Κτενά, όπως επίσης και : Κορνήλιος Καστοριάδης, *Φιλοσοφία και Επιστήμη. Ένας διάλογος με τον Γεώργιο Λ. Ευαγγελόπουλο*, Αθήνα 2010: Ευρασία, σελ. 41-42.
[5] Dilthey, ό.π. σελ. 369.
[6] Ό.π. σελ. 372.
[7] Ό.π.
[8] Κ. Καστοριάδης, Ο θρυμματισμένος κόσμος, Αθήνα, 1992: Ύψιλον, σελ. 68.
[9] Κ. Καστοριάδης, Η ελληνική ιδιαιτερότητα, τόμος Α’, Αθήνα, 2007: Κριτική, σελ. 68.
[10] Ό.π. σελ. 69.
[11] Homo sum: *humani nihil a me alienum puto. Από την κωμωδία Εαυτόν τιμωρούμενος, Πράξη 1, σκηνή 1, γραμμή 25.*
[12] Κ. Καστοριάδης, Χώροι του ανθρώπου, Αθήνα, 1995: Ύψιλον, σελ. 164.
[13] Βλ. σχετικά το βιβλίο Πολ Ρικερ – Κορνήλιος Καστοριάδης: Διάλογος για το κοινωνικό φαντασιακό και την ιστορία, Αθήνα, 2018: Έρμα.
[14] Το κείμενο κυκλοφόρησε σε δύο μέρη, το δεύτερο, απολογιστικό, γράφτηκε τον Ιούνιο του 1968 και κυκλοφόρησε ολόκληρο στο βιβλίο Το ρήγμα (*La Brèche*) μαζί με κείμενα του Εντγκάρ Μορέν και Κλόντ Λεφόρ.
[15] Κ. Καστοριάδης, Η γαλλική κοινωνία, Αθήνα, 1986: Ύψιλον, σελ. 124.
[16] Ό.π., σελ. 126.

[17] Ό.π., σελ. 124.
[18] Ό.π., σελ. 141.
[19] Ό.π., σελ. 126.
[20] Ό.π., σελ. 142.
[21] Ό.π., σελ. 131.
[22] Ό.π., σελ. 156.
[23] Ό.π., σελ. 158.
[24] Ό.π.
[25] Ό.π., σελ. 155.
[26] Ό.π., σελ. 155.
[27] Ό.π., σελ. 131.
[28] Ό.π., σελ. 132.
[29] Ό.π., σελ. 133.
[30] Ό.π.
[31] Ό.π., σελ. 136.
[32] Ό.π. σελ. 137.
[33] Ό.π.
[34] Ό.π., σελ. 134.
[35] Ό.π.
[36] Ό.π., σελ. 132.
[37] Ό.π., σελ. 161.

B-FEST 7: Πρόγραμμα Ομιλιών-Συζητήσεων | B-FEST 7: Programme of Discussions & Speeches

(English below)

Το Διεθνές Αντιεξουσιαστικό Φεστιβάλ της Βαβυλωνίας B-FEST

επιστρέφει με καλεσμένους διεθνούς φήμης ομιλητές, καλλιτέχνες και ανθρώπους των κινημάτων.

B-FEST 7 | RECLAIM THE FUTURE
25-26-27 Μαΐου 2017, Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, Πειραιώς 256, Αθήνα

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΙΛΙΩΝ-ΣΥΖΗΤΗΣΕΩΝ:

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 25/05

18:00 Είναι ο Φεμινισμός το Κίνημα της Εποχής; Συζήτηση για την Ατζέντα που Διαμορφώνουν το #metoo & τα Κινήματα Πολιτικοποιήσης της Έμφυλης Βίας
Λίνα Θεοδώρου (ομάδα Κιουρί@)
Parvus Princeps (ακτιβιστής)
Ελιάνα Καναβέλη (διδάκτωρ κοινωνιολογίας, περ. Βαβυλωνία)

18:30 Πολιτικός Λόγος & Ποδόσφαιρο: Το Πείραμα της Αυτοδιαχείρισης
Μάκης Διόγος (αθλητικός δημοσιογράφος)
Μέλος του Αδέσποτου Αθηνών (αυτοοργανωμένη ομάδα ποδοσφαίρου σάλας)

19:00 Πόλεμος & Τέχνη | Ροζάβα: Ιστορίες των Κατεστραμμένων Πόλεων
Mirko Turunc (Salonicasolidarity Afrin)
Önder Çakar (σεναριογράφος της ταινίας)
Ακολουθεί προβολή της ταινίας “Stories from Destroyed Cities”, παραγωγή: Rovaja Film Commune + Ζωντανή τηλεδιάσκεψη από Ροζάβα με μέλη της Κινηματογραφικής Ακαδημίας της Ροζάβα.

20:30 Redneck Revolt: Αντιφασισμός & Οπλοκατοχή στις Η.Π.Α.
Μέλος των Redneck Revolt
Κώστας Σαββόπουλος (περ. Βαβυλωνία)

ΣΑΒΒΑΤΟ 26/05

18:00 Πετρέλαια, Εξορύξεις, Φράγματα: Ενέργεια για Τι & για

Ποιον;
Συμμετοχές από κινήματα για την ενέργεια και το νερό.
Μέλη από την Ανοιχτή Συνέλευση στα Γιάννενα ενάντια στις Εξορύξεις Πετρελαίου
Τάσος Κεφαλάς (Δίκτυο «Μεσοχώρα-Αχελώος SOS)
Στέφανος Μπατσής (περ. Βαβυλωνία)

18:00 «Imprimatur και Ιεροί Λογοκριτές» | Γιατί τα Μέσα που δημιουργούν τα fake news κηρύσσουν σταυροφορίες εναντίον τους;
Μαρίνα Μεϊντάνη (Ασύνταχτος Τύπος)
Λουκάς Σταμέλλος (omniatv)
Γιώργος Παπαχριστοδούλου (περ. Βαβυλωνία)
+ προβολή βίντεο, γραφικών & ντοκουμέντων

18:30 Αυτοματοποίηση, Έλεγχος & το Κίνημα Make Amazon Pay!
Christian Krähling (εργαζόμενος της Άμαζον)
John Malamatinas (ακτιβιστής)
Γρηγόρης Τσιλιμαντός (περ. Βαβυλωνία)

19:30 Η Αρχιτεκτονική του Πολέμου: Πόλεις, Βία & Εντοπισμός
Eyal Weizman (αρχιτέκτονας, Goldsmiths, παν/μιο του Λονδίνου)
Χριστίνα Βαρβία & Στέφανος Λεβίδης (Forensic Architecture)
Σπύρος Τζουανόπουλος (περ. Βαβυλωνία)

20:30 Ο Μάης του ‘68 & η Συνέχειά του: Πού Πηγαίνει η Δημοκρατία;
Kristin Ross (παν/μιο Νέας Υόρκης)
Αλέξανδρος Σχισμένος (περ. Βαβυλωνία)

ΚΥΡΙΑΚΗ 27/05

18:00 Ελευθεριακή Παιδεία: Παρουσίαση του Ελευθεριακού Νηπιαγωγείου «Το Μικρό Δέντρο»
Μέλη από τη συνέλευση δασκάλων και τη συνέλευση γονέων του Μικρού Δέντρου.

18:00 Πόλη & Νέα Αστικά Κινήματα
Συμμετοχές αστικών κινημάτων από του Φιλοπάππου ως τα ρέματα της Αττικής.

19:00 Σύγχρονα Κινήματα & Στιγμές Εξέγερσης: Μάιος ‘68, Δεκέμβρης ’08, ZAD
Μέλος των Lundimatin (Γαλλία)
Φιλήμονας Πατσάκης (περ. Έρμα)
Πέτρος Τζιέρης (Αντιεξουσιαστική Κίνηση)

20:00 Η Υπόσχεση της Άμεσης Δημοκρατίας & το Παράδειγμα των Κούρδων
Debbie Bookchin (Αμερικανίδα δημοσιογράφος, συγγραφέας – με ζωντανή τηλεδιάσκεψη)
Sven Wegner (Διεθνιστικό Κέντρο Δρέσδης)
Yavor Tarinski (TRISE, περ. Βαβυλωνία)

_____

B-FEST 7 | RECLAIM THE FUTURE
International Antiauthoritarian Festival of Babylonia Journal
25-26-27 May 2017, Athens School of Fine Arts, Greece

DISCUSSIONS | CONCERTS | CINEMA | THEATRE | BOOK & PHOTOGRAPHY EXHIBITION | CHILDREN’S ACTIVITIES | COMIX | WORKSHOPS | DJ SETS

Programme of Discussions and Speeches:

FRIDAY 25/05

18:00 Is Feminism the Movement of our Era? Discussion on the agenda that is being created by #metoo and the movements for politicization of gender violence
Lina Theodorou (Kiouri@)
Parvus Princeps (activist)
Eliana Kanaveli (PhD in sociology, Babylonia journal)

18:30 Politics & Football: The experiment of self-management
Makis Diogos (sports journalist)
Member of Adespotos Athinon (self-organized football team)

19:00 War & Art in Rojava: Stories of Destroyed Cities

Mirko Turunc (Salonicasolidarity Afrin)
Önder Çakar (Script writer of the movie)
It will follow projection of the movie “Stories from Destroyed Cities”, produced by Rojava Film Commune + Livestream from Rojava with members of the Rojava Film Commune

20:30 Redneck Revolt: Antifascism & Possession of Weapons in U.S.A.
Member of Redneck Revolt
Kostas Savvopoulos (Babylonia journal)

SATURDAY 26/05

18:00 Oil, Extractions, Dams | Energy: why and for whom?
Participation of movements for energy and water
Members of the Open Assembly of Giannena against the extraction of oil
Tasos Kefalas (Network “Mesohora-Aheloos SOS”)
Stefanos Mpatsis (Babylonia journal)

18:00 “Imprimatur and the Holy Censors”: Why the media that produce fake news preache crusades against them?
Marina Meidani (Asyntachtos Typos)
Loukas Stamellos (omniatv)
Giorgos Papachristodoulou (Babylonia journal)
+projection of videos, graphics & documents

18:30 Automatization, Control & the Movement Make Amazon Pay!
Christian Krähling (worker from Amazon)
John Malamatinas (activist)
Grigoris Tsilimantos (Babylonia journal)

19:30 Architecture of War: City, Violence & Detection
Eyal Weizman (architect, Goldsmiths, university of London)
Christina Varvia & Stefanos Levidis (Forensic Architecture)
Spiros Tzouanopoulos (Babylonia journal)

20:30 May ’68 and its Continuation: Where Democracy is Heading?

Kristin Ross (New York University)
Alexandros Schismenos (Babylonia journal)

SUNDAY 27/05

18:00 Libertarian Education: Presentation of the Libertarian Kindergarten “The Little Tree”
Members of the assemblies of teachers and parents of “The Little Tree”

18:00 City & New Urban Movements
Participants from urban movements of Filopappou until the streams of Attica

19:00 Contemporary Movements & Moments of Insurrection: May ’68, December ’08, ZAD
Member of Lundimatin (France)
Filimonas Patsakis (Erma journal)
Petros Tzieris (Antiauthoritarian Movement)

20:00 The Promise of Direct Democracy & the Kurdish Example
Debbie Bookchin (American journalist, writer – live connection)
Sven Wegner (Internationalist Center Dresden)
Yavor Tarinski (TRISE, Babylonia journal)

_____-

Πολιτιστικό Πρόγραμμα **ΕΔΩ**

Κρήτη, Πάρκο Γεωργιάδη:

Είμαστε εδώ όσο κι αν σας χαλάει, τα δέντρα δεν θα αφήσουμε να κάνετε bonsai

Μία από τις Φυλές του Πάρκου

Ο γεωπόνος-κηποτέχνης Αστέρης Αρ. Δημητριάδης, αναφερόμενος στο πάρκο Γεωργιάδη έλεγε: «αυτά τα έργα σε κανένα μέρος του κόσμου ούτε καταστρέφονται, μήδε φαλκιδεύονται, ούτε όμως και νοθοποιούνται. Μένουν σεβαστά για χρόνια, για αιώνες ακόμα»[1].

Δυστυχώς όμως δεν έχουν προλάβει να συμπληρωθούν 60 χρόνια από τα εγκαίνια του και ήδη είναι η δεύτερη φορά που το πάρκο απειλείται από την αλαζονεία των δημοτικών αρχών.

Το πάρκο εξαρχής αποτελούσε ένα παράδοξο στη συνήθη εξέλιξη των πραγμάτων: δημιουργήθηκε τις χρυσές εποχές της οικοδομής από επιχωματώσεις της ενετικής τάφρου με πρώτη ύλη μπάζα. Και σήμερα σφύζει από ζωή αντίθετα από τα περισσότερα αστικά πάρκα που μαραζώνουν από εγκατάλειψη.

Δεν ήταν πάντοτε όμως έτσι. Πριν από δυο δεκαετίες, ήταν το μέρος που οι ντόπιοι μας συμβούλευαν να αποφεύγουμε κι εμείς διερχόμενοι αποστρέφαμε το βλέμμα. Ωστόσο, το 2005 διοργανώθηκε εκεί η «1η Παγκρήτια Συνάντηση για την Οικο-καλλιέργεια και την Χειροτεχνία» (που αργότερα μετεξελίχθηκε στο γνωστό μας φεστιβάλ Εν οίκω[2] που διοργανώνεται μέχρι και σήμερα στο ίδιο πάντα μέρος). Έκτοτε ο κόσμος άρχισε να **επανα-οικειοποιείται το πάρκο** και να το αγκαλιάζει.

Και κάπως έτσι τα πράγματα κύλησαν ευνοϊκότερα για το πάρκο μέχρι το 2010, που η τότε δημοτική αρχή αποφάσισε να το εκμεταλλευτεί και να το κάνει υπόγειο πάρκινγκ. Με αφορμή αυτό υπήρξε μια δυναμική κινητοποίηση ενάντια στα κοινωνικά, περιβαλλοντικά και πολιτικά επιζήμια αυτά σχέδια, τα οποία υπό

αυτή την κατακραυγή πάγωσαν.

Και από τραγική ειρωνεία αυτό που έμελλε να γίνει ο τάφος του πάρκου, επισφράγισε το πάρκο ως το σημαντικότερο κύτταρο της ηρακλειώτικης ζωής: πνευματικό ησυχαστήριο, σημείο συνάντησης και επιπλέον ένας δημόσιος χώρος δημιουργίας και έκφρασης όπου φιλοξενεί τα φεστιβάλ και τις εκδηλώσεις που δεν θα έβρισκαν ποτέ τον δρόμο για το πολιτιστικό κέντρο και τα ενετικά τείχη. (Ίσως βέβαια και ο υπόρρητος αυτός αποκλεισμός να συνέβαλλε καθοριστικά στη διαμόρφωση του χαρακτήρα του πάρκου όπως το γνωρίζουμε σήμερα και στην αποστείρωση των παραπάνω χώρων όπως επίσης τους γνωρίζουμε σήμερα).

Προς επιβεβαίωση των γραφόμενων: το καλοκαίρι του 2016 το πάρκο Γεωργιαδη βαθμολογήθηκε (με 9,7 στα 10) από 4.500 πολίτες σαν ένας από τους **10 καλύτερους αστικούς χώρους πρασίνου**, ανάμεσα σε άλλους 887 χώρους σε 89 πόλεις της Ελλάδας[3]. Για το γεγονός, ο δήμος δεν παρέλειψε να αποδώσει τα εύσημα στον εαυτό του.

Αυτό που αξίζει να σημειωθεί είναι ότι μέσα σε αυτές τις δεκαετίες αυτό που άλλαξε δεν είναι η αντιμετώπιση του πάρκου από τις αρχές – το πάρκο παραμένει εγκαταλειμμένο. Αυτό που άλλαξε είναι ο ανθρώπινος παράγοντας που έλειπε πριν.

Αυτό τον ανθρώπινο παράγοντα δεν υπολόγισε ο δήμος όταν ανακοίνωσε πέρσι την άνοιξη ότι εξασφάλισε μια γενναία χρηματοδότηση ΕΣΠΑ για την ανάπλαση του πάρκου. Η δημοπράτηση του έργου έγινε το φθινόπωρο και λίγο αργότερα εκδηλώθηκαν οι πρώτες αντιδράσεις.

Με πρωτοβουλία ατόμων που μελέτησαν διεξοδικά τη μελέτη, καλέστηκαν οι πρώτες συνελεύσεις με σκοπό τον σχεδιασμό εκστρατείας ενημέρωσης και δράσεων ενάντια στην ανάπλαση.

Η ενημέρωση ενός ευρύτερου κοινού δεν ήταν εύκολη υπόθεση καθώς με την πρώτη ματιά δεν φαινόταν να είναι μια πολύ κακή παρέμβαση: αυτή τη φορά δεν θα έκαναν πάρκινγκ αλλά θα φύτευαν

λουλούδια.

Τόσα πολλά βέβαια που λόγω της πυκνής φύτευσης δεν θα υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης στα παρτέρια με αποτέλεσμα οι επισκέπτες του πάρκου και οι λοιπές δραστηριότητες να πρέπει να περιοριστούν σε αυστηρά καθορισμένες περιοχές και προδιαγεγραμμένες διαδρομές εντός αυτού.

Τα λουλούδια χρειάζονται και φως οπότε προβλέπεται η απομάκρυνση μεγάλου μέρους της κόμης των ψηλών, πολυετών δέντρων.

Επίσης για να επιβιώσουν τα λουλούδια στο κλίμα του Ηρακλείου πρέπει να σκαφτεί (με μηχανικά μέσα) και να αλλάξει όλο το υπέδαφος που δεν ενδείκνυται για τέτοιου είδους βλάστηση.

Επιπλέον αυτού του είδους η βλάστηση είναι απαιτητική σε νερό, το οποίο έτσι κι αλλιώς είναι είδος εν ανεπαρκεία στο Ηράκλειο.

Ένα επιπλέον ζήτημα είναι ότι για την αλλαγή του ταλαιπωρημένου, ομολογουμένως, τσιμέντου με υδατοπερατό τσιμέντο θα απομακρυνθούν ρίζες δέντρων με ό,τι συνεπάγεται αυτό για την υγεία και την σταθερότητα των δέντρων.

> *Όλα τα παραπάνω βέβαια, με μια δεύτερη ματιά, συντελούν σε μια πολύ βίαιη (και ακριβή) διατάραξη του οικοσυστήματος και της φυσιογνωμίας του πάρκου.*

Επιπλέον, η αιτιολογία ότι το πάρκο φαίνεται άδειο και πρέπει να αποτελέσει πόλο έλξης – ενώ κάποιες ώρες της μέρας, ειδικά το καλοκαίρι, παρατηρείται κορεσμός – μοιάζει πολύ ευτελής για να δικαιολογεί αυτού του είδους την επέμβαση. Τέλος, η διάρκεια των έργων ανάπλασης προϋπολογίζεται να είναι δυο χρόνια ωστόσο το Ηράκλειο δεν γίνεται να στερηθεί τη δημόσια αυλή του[4] ούτε για μια βδομάδα.

Ένα άλλο ζήτημα είναι ότι η συγκεκριμένη μελέτη (όπως και οι

υπόλοιπες μελέτες του είδους) αν και βραβευμένη, είναι αρκετά ασαφής. Στη μελέτη, για παράδειγμα, δεν αναφέρεται σε ποια ακριβώς δέντρα θα γίνουν παρεμβάσεις και τι είδους θα είναι αυτές (ενδεικτικά για κάποια αναφέρεται ότι θα γίνει κοπή ή ανανέωση κόμης) αφήνοντας με αυτόν τον τρόπο στον εργολάβο που θα την υλοποιήσει σχεδόν απεριόριστο περιθώριο αυτοσχεδιασμού.

Ας σημειωθεί ότι αυτό το είδος αυτοσχεδιασμού το είδαμε πρόσφατα στην πόλη μας κατά τη διάρκεια των έργων πεζοδρόμησης του κέντρου καθώς ξυπνήσαμε μια μέρα του Ιανουαρίου και είχαν εξαφανιστεί σχεδόν όλα τα δέντρα από την οδό Ίδης. Στις εξηγήσεις που αναγκάστηκε να δώσει η αντιδημαρχία ειπώθηκε ότι οι κοπές έγιναν σύμφωνα με την εγκεκριμένη μελέτη[5], παρόλο που κάτι τέτοιο δεν προβλεπόταν στη μελέτη.

Δηλώσεις επί του θέματος έκανε κι η Υπηρεσία Πρασίνου που μας ενημέρωσε ότι όλα τα πληγέντα δέντρα είχαν αρρωστήσει (κι άρα ήταν επικίνδυνα) από αστοχίες κατά τη διάρκεια εργασιών της ΔΕΔΔΗΕ και της δημοτικής ΔΕΥΑΗ[6] – για τις οποίες παρεμπιπτόντως ποτέ πριν δεν ενημερωθήκαμε και κανείς δεν λογοδότησε. Πάντως ο δήμος δεσμεύτηκε ότι τα δέντρα θα αντικατασταθούν μαρτυρώντας έτσι με τον πιο κραυγαλέο τρόπο ότι αντιμετωπίζει τα δέντρα ως αναλώσιμα.

Ας σημειωθεί επίσης ότι τέτοιες μεγαλόστομες δηλώσεις είχαμε διαβάσει και για τη καινούρια πλατεία Κορνάρου όπου τα ψηλά δέντρα και η σκιά αντικαταστάθηκαν εντέλει από μάρμαρα και παρτέρια χαμηλότερης βλάστησης. Ο Δήμος μετά την κοπή των δέντρων και την κατακραυγή που επακολούθησε, προφασίστηκε ότι οι ρίζες τους κατέστρεφαν τα παρακείμενα μνημεία[7]. Και κλείνοντας αυτή την παρένθεση, να επισημάνω ότι για την ανάδειξη κάποιων άλλων μνημείων, των δικαστηρίων συγκεκριμένα, μια άλλη εγκεκριμένη μελέτη προβλέπει να κοπούν κάποια άλλα ωραία και ψηλά δέντρα στην οδό Δικαιοσύνης αυτή τη φορά[8].

Όλα αυτά συντέλεσαν ώστε να αυξηθεί το κύμα αντιδράσεων ενάντια στα σχέδια επέμβασης στο πάρκο με πιο ουσιαστική και συστηματική αυτή των **Φυλών του Πάρκου**. Οι Φυλές λόγω του ονόματος, που επιλέχθηκε ακριβώς για να επισημανθεί πόσο ετερόκλητα άτομα και ομάδες τις αποτελούν, έγιναν αντικείμενο χλευαστικών σχολίων από την πλευρά του δήμου και αποδέχτης λάσπης από τα τοπικά μέσα.

Στη συνέχεια, ωστόσο, ο δήμος και τα μέσα αναγκάστηκαν να τις λάβουν σοβαρότερα υπόψιν καθώς οι Φυλές ανέδειξαν τα παραπάνω σοβαρά ζητήματα που ανέκυπταν από την μελέτη. Ανέδειξαν επίσης το ζήτημα ότι όλα αυτά τα σχέδια είχαν γίνει σε κάποια γραφεία, είχαν περάσει παμψηφεί από το δημοτικό συμβούλιο (αν και αργότερα χάθηκε η πολυδιαφημιζόμενη ομοφωνία) αλλά για αυτά δεν είχαν ενημερωθεί οι άμεσα ενδιαφερόμενοι: οι χρήστες και οι χρήστριες του πάρκου.

Για να βγει από αυτή την άβολη θέση -ο Δήμος έδωσε κάποιες έωλες υποσχέσεις εφησυχασμού[9]. Επιπλέον, ανακοίνωσε ότι θα γίνει διαβούλευση για το πάρκο. Αυτό που τεχνηέντως δεν

κυκλοφόρησε ιδιαίτερα ήταν ότι αυτή δεν αφορά την ανάπλαση του πάρκου καθαυτή αλλά την διαχείριση του πάρκου τα επόμενα 10 χρόνια μετά την παράδοση του έργου, δηλαδή αφού θα έχει υλοποιηθεί η μελέτη ανάπλασης και το πάρκο θα έχει πάψει να είναι αυτό που γνωρίζουμε σήμερα.

Μια τέτοια διαβούλευση θα έλεγε κανείς ότι είναι εντελώς άσκοπη, αντίθετα όμως επιτελεί απόλυτα τον σκοπό της να προσδίδει σε αντικοινωνικές διαδικασίες ένα δημοκρατικό προσωπείο. Ωστόσο η συγκεκριμένη είχε επιπλέον την πρωτοτυπία να αποκλείει όποια δυνατότητα ανταλλαγής θέσεων – αντιθέσεων καθώς όποιος επιθυμούσε να τοποθετηθεί επί του θέματος έπρεπε να στείλει τα σχόλια του με mail σε μια γραμματεία του δήμου και στην καλύτερη περίπτωση να ελπίζει να εισακουστούν από την επιτροπή φορέων που τα αξιολογεί.

Αλλά και το περιεχόμενο της διαχειριστικής μελέτης καθαυτής είναι αξιοσημείωτο.

Το μεγαλύτερο μέρος είναι μια συρραφή πληροφοριών για την ιστορία, την θερμοκρασία και το κλίμα της περιοχής – δυστυχώς χωρίς να συμπεριλαμβάνει προβλέψεις για την αλλαγή της θερμοκρασίας και του μικροκλίματος της περιοχής αν πραγματοποιηθεί η ανάπλαση.

Στη συνέχεια γίνεται μια απαρίθμηση των παρτεριών και για όλα σχεδόν αναφέρεται ως πρόβλημα ότι έχουν πολύ σκίαση το καλοκαίρι και για αυτόν τον λόγο χρειάζεται να κλαδευτούν. Βέβαια ο δήμος εκ των υστέρων διατείνεται ότι το κλάδεμα είναι απαραίτητο γιατί τα ψηλά δέντρα είναι επικίνδυνα λόγω των ισχυρών ανέμων. Στην ίδια μελέτη όμως αναφέρεται ότι δεν υπήρξαν αξιόλογα τέτοια περιστατικά εντός του πάρκου, καθώς αυτό προστατεύεται από τα τείχη.

Προβλέπεται επίσης μια νέα υπηρεσία για τη διαχείριση του πάρκου με αρμοδιότητα να θεσπίσει κανονισμό λειτουργίας του πάρκου και κώδικα ορθής συμπεριφοράς των επισκεπτών καθώς και να ορίσει ποιες εκδηλώσεις είναι συμβατές με τον χώρο. Και για

να αποφύγουμε τον κόπο να αναρωτηθούμε ποιες μπορεί να είναι αυτές, υποδεικνύονται ως ασύμβατες η βιολογική λαϊκή και το Pride.

Τέλος, απορίας άξιο είναι πώς θα στελεχωθεί η παραπάνω υπηρεσία δεδομένου ότι άλλες υπηρεσίες του δήμου με πιο ουσιαστικό αντικείμενο, πχ. η υπηρεσία πρασίνου, είναι υποστελεχωμένες με την αιτιολογία ότι λόγω μνημονίων δεν επιτρέπονται προσλήψεις.

Η αξιολόγηση, λοιπόν, της διαβούλευσης της παραπάνω μελέτης θα γίνει από μια επιστημονική επιτροπή φορέων με την οποία συναντηθήκαμε από κοντά με αφορμή την επίσκεψη της στο πάρκο για αυτοψία. Εκεί μας επιβεβαίωσαν αυτό που ισχυριζόμασταν εξαρχής: **ότι είναι αναρμόδιοι να αξιολογήσουν όσα αναφέρονται στη μελέτη ανάπλασης.**

Ως τυπικοί τεχνοκράτες, διαχωρισμένοι από την κοινωνία, ήταν βιαστικοί να διεκπεραιώσουν την άνευ ουσίας εργασία που τους ανατέθηκε, αδιαφορώντας για τις κοινωνικές της συνέπειες.

Επιπλέον, αν και συμμετέχουν στη δημόσια διοίκηση ή εκπροσωπούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, φάνηκε να δυσανασχετούν με την παρουσία και την ενασχόλησή της κοινωνίας με ζητήματα που θεωρούν αποκλειστική αρμοδιότητά τους.

Στην αντιπαράθεση που ακολούθησε φάνηκε να μην έχουν μελετήσει επαρκώς αυτά για τα οποία κλήθηκαν να γνωμοδοτήσουν.

Και το κυριότερο: αν και παρουσιάζονται ως άριστοι γνώστες της θεωρίας, φάνηκε να αγνοούν ακόμη και ζητήματα που άπτονται στον τομέα εξειδίκευσής τους.

Παρ’όλα αυτά, ήταν πρόθυμοι να συνυπογράψουν τα σχέδια για το Πάρκο και να προσφέρουν με αυτό τον τρόπο την εκδούλευση τους στον Δήμο.

Τα τοπικά μέσα επέκριναν τις Φυλές του πάρκου επειδή απείχαν από την παραπάνω διαδικασία. Η συμμετοχή τους ωστόσο σε μια

συζήτηση που δεν διεξάγεται επί ίσοις όροις και δεν υπάρχει δυνατότητα συναπόφασης τίποτε ουσιαστικό δεν θα προσέφερε, πέρα από την ευκαιρία στον δήμο να παρουσιάζει εντέλει το έργο ως προϊόν διαλόγου και συναίνεσης.

Αυτό που δυσκολεύονται να συλλάβουν όσοι έχουν εμμονή με την πλειοψηφία – που ούτε καν πλειοψηφία δεν είναι πέρα από κάτι περιπτώσεις απολυταρχικών καθεστώτων – είναι ότι οι Φυλές δεν μπορούν να αντιπροσωπεύσουν και να συζητούν ερήμην όλων των υπόλοιπων ενδιαφερόμενων ακόμη και των μικρών μειοψηφιών. Αντίθετα, η άποψη του δήμου για την ίση μεταχείριση της μειοψηφίας αποσαφηνίστηκε, με άλλη αφορμή, όταν υποσχέθηκε ότι με "συμμετοχικό" τρόπο θα χαράξει ειδικές διαδρομές για ΑμεΑ στην πόλη.

Τέλος, για να επανέλθω, οι Φυλές κατηγορήθηκαν από τον εγχώριο τύπο ότι παραμένουν ανυποχώρητες στις θέσεις τους παρά τις διαβεβαιώσεις του δήμου ότι δεν θα εφαρμοστούν τα κακώς κείμενα των μελετών.

Ωστόσο, οι επικριτές παραβλέπουν ότι στις μελέτες, που παρεμπιπτόντως συντάχθηκαν από τις υπηρεσίες του δήμου, κατά παραγγελία του, δεν υπάρχουν απλά κάποια προβληματικά σημεία αλλά είναι σαθρή η ίδια η αιτιολόγηση και φιλοσοφία τους.

Επιπλέον, ο δήμος δεν προχωράει στην τροποποίηση της μελέτης του έργου ώστε να περιλάβει έστω αυτά που προφορικά υπόσχεται, γιατί απλά δε μπορεί: η χρηματοδότηση για το έργο έχει εξασφαλιστεί μέσω ΕΣΠΑ και ως εκ τούτου η εγκεκριμένη μελέτη είναι δεσμευτική και δεν επιδέχεται πολλές αλλαγές. Ωστόσο οι συμβάσεις ανάληψης του έργου αποτελούν και νομικά έγγραφα με αποτέλεσμα ο εργολάβος που θα κληθεί να τις υλοποιήσει αν παρεκκλίνει από αυτά που περιγράφονται, ώστε να συμφωνούν με αυτά που υπόσχεται ο δήμος, μπορεί να έχει ποινικές κυρώσεις.

Οι Φυλές του πάρκου, ενάντια σε αυτά τα σχέδια, αποφάσισαν ότι πρέπει να υπάρχει συνεχής παρουσία στο πάρκο ώστε να μην ερημώσει μιας και έληξε η μίσθωση του καφενείου και δεν

ανανεώθηκε λόγω της επικείμενης ανάπλασης. Έτσι, στις εβδομαδιαίες συνελεύσεις που γίνονται εδώ και 4 μήνες έχουν σχεδιαστεί και υλοποιηθεί διάφορων ειδών δράσεις όπως: αυτόνομες λαϊκές του ΟΣΗ[10], επαναλειτουργία του καφενείου, γνωριμία με τα δέντρα του πάρκου, ενημέρωση από αντίστοιχους αγώνες υπεράσπισης ελεύθερων χώρων στην Ελλάδα, παιχνίδια για παιδιά, καραγκιόζης για μικρούς και μεγάλους κα.

Επιπλέον, έγιναν παρεμβάσεις – διαμαρτυρίες στο δημοτικό συμβούλιο, διοργάνωση ενημερωτικής ημερίδας με εισηγήσεις της επιστημονικής και της νομικής ομάδας των Φυλών καθώς και ανθρώπων που παρεμβαίνουν δημόσια για τα ζητήματα της πόλης όπως η Λιάνα Σταρίδα, ο Γιάννης Ζαϊμάκης και ο Γιώργος Νικολακάκης[11]. Επιπλέον έγινε μια μαζικότατη πορεία[12] στο κέντρο της πόλης που κατέληξε σε γιορτή αντίστασης στο πάρκο με ζωντανή μουσική και συλλογική κουζίνα. Επίσης πραγματοποιήθηκε μια πολύ επιτυχημένη συναυλία[13]την οποία στήριξαν με την παρουσία τους οι σημαντικότεροι εκπρόσωποι της τοπικής μουσικής σκηνής.

Τέλος, από την συνέλευση των Φυλών δημιουργήθηκαν κάποιες επιμέρους ομάδες που ανέλαβαν αυτόνομη δράση όπως η ομάδα υπεράσπισης και η ομάδα καταγραφής του αστικού πρασίνου καθώς και το συμμετοχικό εργαστήρι για το δημόσιο χώρο[14] το οποίο έχει διοργανώσει δυο ενημερωτικές ημερίδες για τα εργαστήρια συμμετοχικού σχεδιασμού που ετοιμάζει στο πάρκο τον Μάιο.

θα κλείσω, λίγο αιρετικά, με το πιο δημοφιλές (και ίσως το μόνο) επιχείρημα υπέρ της ανάπλασης που είναι ότι είναι κρίμα να χαθεί η χρηματοδότηση που έχει εξασφαλιστεί. Σε αυτό δεν έχω να αντιτάξω πολλά, πέρα από το ότι δεν υπάρχει αντίστοιχη έγνοια για τα δέντρα που θα χαθούν και αν αυτό δεν αρκεί για να σας πείσω θα συμπληρώσω ότι και ο Μίδας ό,τι έπιανε το έκανε χρυσό αλλά και άψυχο επίσης.

_____

Σημειώσεις:

[1] Το πράσινο στο Ηράκλειο από τα τέλη του 19ου αιώνα μέχρι σήμερα

[2] Εν οίκω

[3] Ηράκλειο: Το πάρκο Γεωργιάδη στα δέκα καλύτερα ελληνικά πάρκα

[4] Το πάρκο σαν δημόσια αυλή

[5] Ο Δήμος Ηρακλείου απαντά για τα κομμένα δέντρα στο κέντρο

[6] Ηράκλειο: Υπηρεσίας Πρασίνου | Να γιατί κόπηκαν τα δέντρα στην οδό Ίδης

[7] «θύματα» του…μπετόν και των τραπεζοκαθισμάτων Αζίλακες στην πλατεία Κορνάρου

[8] «Τσεκούρι» στα δέντρα της Δικαιοσύνης – Μισόλογα για την Ίδης

[9] Απαντήσεις στα Ερωτημάτα των Φυλωύ του Παρκου σχετικα΄με το προτεινομένο εργο στο Παρκο Γεωργιαδη

[10] Ολοκληρωμένος Συνεταιρισμός Ηρακλείου

[11] Ενημερωτική εκδήλωση για το Πάρκο Γεωργιάδη

[12] Πορεία για το Πάρκο Γεωργιάδη

[13] Συναυλία υπεράσπισης του Πάρκου Γεωργιάδη

[14] Συμμετοχικό εργαστήρι για το δημόσιο χώρο

Περιοδικό Βαβυλωνία #20 – Νέο Τεύχος & Σημεία Διάθεσης

Το **20ο διπλό τεύχος του Περιοδικού Βαβυλωνία** μόλις κυκλοφόρησε, όπως κάθε άνοιξη, λίγες μέρες πριν το Β-FEST. Διατίθεται σε επιλεγμένα βιβλιοπωλεία και κοινωνικούς χώρους.

ΣΗΜΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ:

Αθήνα: ΕΚΧ Nosotros (Θεμιστοκλέους 66, Εξάρχεια), Αυτοδιαχειριζόμενο Κυλικείο Νομικής, Κ*ΒΟΞ (Θεμιστοκλέους και Αραχώβης), Βοτανικός Κήπος Πετρούπολης (Άλσος Αγίου Δημητρίου), Βιβλιοπωλείο Πολιτεία (Ασκληπιού 1-3), Εκδόσεις Έρμα (Ζωοδόχου Πηγής 68), Πρωτοπορία (Γραβιάς 3-5), Εναλλακτικό (Θεμιστοκλέους 37), Οι Εκδόσεις των Συναδέλφων (Καλλιδρομίου 30), Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου (Ζαλόγγου 9),

Έναστρον Βιβλιοκαφέ (Σόλωνος 101), Λοκομοτίβα cafe bar βιβλιοπωλείο (Μπόταση 7 και Σολωμού), Στέγη Bibliotheque (Θεμιστοκλέους 76), Little Tree Books (Καβαλλότι 2, Ακρόπολη), Συνεργατικό καφενείο Περιμπανού (Χατζηδάκη 9, Άνω Πατήσια), Κέντρο τύπου στη Βαλτετσίου 50-52 (απέναντι απ' τον Ελεύθερο Τύπο), Περίπτερο Μεσολογγίου, Περίπτερο στην πλατεία Εξαρχείων (κάτω γωνία, στα φανάρια Στουρνάρα και Σπ. Τρικούπη)

Πειραιάς: Ελεύθερος Κοινωνικός χώρος Φαβέλα (Ναυάρχου Βότση 11, Μικρολίμανο)

Θεσσαλονίκη: Μικρόπολις (Βενιζέλου & Β.Ηρακλείου 18), ΕΚΧ Σχολείο (Βασιλέως Γεωργίου & Μπιζανίου), Πρωτοπορία (Λ. Νίκης 3), Ακυβέρνητες Πολιτείες (Αλ. Σβώλου 28)

Λάρισα: Ελεύθερος Κοινωνικός Χώρος Αλάνα, Καλλιάρχου 16.

Γιάννενα: Ελεύθερος Κοινωνικός χώρος Αλιμούρα (Τσιριγώτη 14, εντός στοάς Σκόρδου), Βιβλιοπωλείο Αναγνώστης (Πυρσινέλλα 11)

Πάτρα: Πρωτοπορία (Γεροκωστοπούλου 31-33)

_____

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Γιώργος Παπαχριστοδούλου
Editorial

Νώντας Σκυφτούλης
Η Γεωιδεολογία των Καταφρονεμένων

Katerina Kolozova
Μακεδονικό: Μπορεί μια ονομασία με βάση την ταυτότητα, αντί τη γεωγραφία, να επιλύσει τη διαμάχη;

Yavor Tarinski
Γραφειοκρατία και «Αντικρατικός» Νεοφιλελευθερισμός

Kristin Ross
Συνέντευξη: Ο Μάης του '68 πέρα από τις Επετείους και τις

Μνήμες

Αλέξανδρος Σχισμένος
Η Ενότητα της Πόλης

Νίκος Ιωάννου
Αστική Έρημος

Νίκος Βράντσης
Φυτρώνει Ελπίδα στο Τσιμέντο;

Ιορδάνης Στυλίδης
ΠΟΛΕΙΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΕΣ στον χώρο, στον χρόνο και στις συλλογικές σχέσεις

Σπύρος Τζουανόπουλος
Πηδώντας Ταράτσες μέσα σε Σταυρόνημα: Η Στρατιωτική Διαχείριση της Μητροπολιτικής Ζωής

John Malamatinas
Επιτήρηση, Αποθήκευση & «Έξυπνο» Μέλλον: Η Περίπτωση της Amazon

Redneck Revolt
Συνέντευξη: Οπλοκατοχή & Κοινωνικός Αντιφασισμός στις Η.Π.Α.

Νίκος Χριστόπουλος
Το Άουσβιτς και οι Αναβιώσεις του Αντισημιτισμού

Αθηνά Γεωργαράκη
Επικινδυνότητα, Ψυχική Οδύνη και Αυτονομία της Ψυχής

Τόνια Λέντζου
Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης «Ήπειρος»

Τάσος Κεφαλάς
Ενέργεια για τι και για ποιον;

Γιώργος Μπαντής
Συνέντευξη: Ο Αθλητισμός έχει τη Δύναμη να Αλλάξει τον Κόσμο

Θάνος Γώγος
Ένα ποίημα για τον Νεστόρ Μάχνο

Βασίλης Λαμπρόπουλος
Συνέντευξη: Η Ελληνική Ποιητική Γενιά του 2000

Παναγιώτης Κούστας
Υποθέσεις Εργασίας για την Ούρσουλα Κρέμπερ Λε Γκεν

Εύα Πλιάκου
Βιβλιοπαρουσίαση: «Σλάλομ»

Γιώργος Ζώης
Μία Συζήτηση με τον Σκηνοθέτη

Πάρτυ με αφορμή το 20ο τέυχος της Βαβυλωνίας | Ταράτσα Νοσότρος

Κυκλοφορήσαμε και το γιορτάζουμε!

Παρασκευή 11 Μάη στη νέα ταράτσα του Νοσότρος παρτάκι με

αφορμή την κυκλοφορία του 20ου τεύχους της Βαβυλωνίας
από τις 22:00

Η έντυπη «Βαβυλωνία» είναι παρούσα και φέτος, όπως κάθε άνοιξη, πιστή στο ετήσιο εκδοτικό ραντεβού της: λίγο πριν το B-Fest 25 26 27 Μαΐου Reclaim the Future.

Το εικοστό διπλό τεύχος κυκλοφορεί σε επιλεγμένα βιβλιοπωλεία και κοινωνικούς χώρους.

πάρτυ

με αφορμή
την κυκλοφορία
του 20ου
τεύχους
της Βαβυλωνίας

11 Μάη

22:00
στη νέα
ταράτσα του

Nosotros

Θεμιστοκλέους 66, Εξάρχεια

http://babylonia.gr

Αφιέρωμα: Πόλεις, Αστικοποίηση & Μητροπολιτική Ζωή

Katerina Kolozova: Μακεδονικό & Ταυτότητα
Οι Αναβιώσεις του Αντισημιτισμού
Make Amazon Pay!

Πολιτική | Θεωρία | Κινήματα | Διεθνή | Κοινωνικός Αντιφασισμός | Οικολογία | Αθλητισμός | Λογοτεχνία | Ποίηση | Σινεμά

ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ

20

ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ | ΜΑΪΟΣ 2018 | ΤΙΜΗ 3,50 ΕΥΡΩ

Συνεντεύξεις:
Kristin Ross: Ο Μάης του '68
πέρα από τις Επετείους και τις Μνήμες
Κίνημα Redneck Revolt (Η.Π.Α.)
Βασίλης Λαμπρόπουλος
Γιώργος Μπαντής

B-FEST 7
Reclaim The Future

Αφιέρωμα: Πόλεις, Αστικοποίηση & Μητροπολιτική Ζωή

Katerina Kolozova: Μακεδονικό & Ταυτότητα
Οι Αναβιώσεις του Αντισημιτισμού
Make Amazon Pay!

Πολιτική | Θεωρία | Κινήματα | Διεθνή | Κοινωνικός Αντιφασισμός | Οικολογία | Αθλητισμός | Λογοτεχνία | Ποίηση | Σινεμά

ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ

20

ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ | ΜΑΪΟΣ 2018 | ΤΙΜΗ 3,50 ΕΥΡΩ

Συνεντεύξεις:
Kristin Ross: Ο Μάης του '68
πέρα από τις Επετείους και τις Μνήμες
Κίνημα Redneck Revolt (Η.Π.Α.)
Βασίλης Λαμπρόπουλος
Γιώργος Μπαντής

B-FEST 7
Reclaim The Future

Με Αφορμή τα Γεγονότα στην Πλατεία Σαπφούς στη Μυτιλήνη

Άγγελος Βαρβαρούσης

Η οργανωμένη επίθεση ακροδεξιών και συμπαθούντων κατά των διαμαρτυρομένων αιτούντων άσυλο στην πλατεία Σαπφούς της Μυτιλήνης το βράδυ της Κυριακής 22 Απριλίου 2018, είναι ένα πολύ σημαντικό γεγονός που δεν αφορά μόνο την τοπική κοινωνία, αλλά λαμβάνει μεγαλύτερες διαστάσεις.

Ωστόσο, θα μπορούσε να πει κανείς, πως ήταν μια αναμενόμενη εξέλιξη δεδομένης τόσο της αλλαγής του γενικότερου κλίματος που παρατηρείται από το φθινόπωρο του 2017, όσο και του πλαισίου που είχε διαμορφωθεί στη Μυτιλήνη τις προηγούμενες μέρες. Αυτό, όμως, που πρέπει να γίνει σαφές από την αρχή είναι πως το επίπεδο της βιαιότητας στο οποίο έγιναν μάρτυρες όσοι βρίσκονταν στην πλατεία την Κυριακή, δεν είχε προηγούμενο στην κοινωνία της Λέσβου, ενώ σίγουρα κατατάσσεται ως **ένα από τα πιο σοβαρά περιστατικά μαζικής βίας που έχει καταγραφεί στην Ελλάδα της προσφυγικής και μεταναστευτικής «κρίσης».**

Μάρτυρες των γεγονότων δεν ήταν μόνο οι περίπου 150 άντρες, γυναίκες και παιδιά που δέχθηκαν τις πέτρες, τα μπουκάλια, τις φωτοβολίδες και τις δυνατές κροτίδες από το εξαγριωμένο πλήθος, ούτε μόνο οι 100 περίπου άνθρωποι που στάθηκαν δίπλα τους μέχρι την τελευταία στιγμή όταν οι διμοιρίες των ΜΑΤ, τους έβαλαν βίαια σε λεωφορεία να τους επιστρέψουν στη Μόρια το ξημέρωμα.

Μάρτυρες της επίθεσης έγιναν και οι δεκάδες αστυνομικοί που περιφρουρούσαν χωρίς όμως να σταματάνε τις επιθέσεις, αλλά και όλοι αυτοί και αυτές που παρακολουθούσαν γύρω από την πλατεία, άλλοι κοιτώντας έντρομοι μην μπορώντας να πιστέψουν αυτά που

έβλεπαν, αλλά και αυτοί και αυτές που με τη στάση τους ή και με τις πράξεις τους, είτε επιδοκίμαζαν είτε απαιτούσαν να φύγουν οι Αφγανοί από την πλατεία τους και το νησί τους, αφήνοντας να εννοηθεί πως όσο παραμένουν προκαλούν οι ίδιοι την υπέρμετρη βία που δέχονται.

Και αν το επίπεδο της βιαιότητας των επιθέσεων ήταν κάτι που σοκάρει, ή θα έπρεπε να σοκάρει τόσο την τοπική, όσο και την ευρύτερη κοινωνία, η ανάπτυξη επιθετικότητας είναι μάλλον χαρακτηριστική της αλλαγής του γενικότερου κλίματος, δηλαδή της αλλαγής του κυρίαρχου τοπικού λόγου, αλλά και των αναπαραστάσεων των φιλοξενούμενων στο νησί αιτούντων άσυλο.

Για τα γεγονότα της Κυριακής έχουν γραφτεί πολλά στον τοπικό και τον εθνικό τύπο. Σε αυτό το κείμενο θα αναφερθούμε κι εμείς στα γεγονότα, επιχειρώντας μια καταγραφή μέσα από τα δικά μας μάτια όσων γίναμε κι εμείς μάρτυρες. Πρώτα όμως θα θέλαμε να πούμε και κάποια πράγματα τόσο για το γενικότερο πλαίσιο και την αλλαγή του κλίματος, όσο και για το εκρηκτικό μείγμα παραγόντων που συνέδραμαν σε αυτή την έξαρση μαζικής βίας στο κέντρο της πόλης.

Το γενικότερο πλαίσιο

Η εποχή κατά την οποία οι αιτούντες άσυλο προσλαμβάνονταν ως ‘περαστικοί ταξιδιώτες της ανάγκης’, τους οποίους οι τοπικές αρχές και φορείς ήταν διατεθειμένοι να στηρίξουν, φαίνεται πως τον τελευταίο χρόνο σιγά σιγά τελειώνει, καθώς τα αποτελέσματα του γεωγραφικού περιορισμού που επιβλήθηκε ως συνέπεια της κοινής δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας από το 2016 και μετά, οδήγησαν στην παρατεταμένη παραμονή χιλιάδων ανθρώπων στις δομές της Λέσβου, τροφοδοτώντας μια συνεχόμενη ανάπτυξη αντιδράσεων. Καθώς ο ‘περαστικός ταξιδιώτης’ ή πρόσφυγας μετατρεπόταν σε ‘μόνιμο φιλοξενούμενο’, οι τοπικές αρχές και φορείς άλλαζαν τη στάση τους σηματοδοτώντας το τέλος της πρόσληψης της Λέσβου ως ‘το νησί της αλληλεγγύης’ και την ανάπτυξη ξενοφοβικών ή και πιο ακραίων τάσεων στην κοινωνία. Τα γεγονότα της Κυριακής ήταν η έκφραση αυτής της ξενοφοβικής και ρατσιστικής στροφής στον

δρόμο, τον κατεξοχήν χώρο όπου οι ρατσιστικές ‘γνώμες’ και ‘απόψεις’ μετατρέπονται σε πέτρες, φωτοβολίδες και κροτίδες.

Τον τελευταίο καιρό, και μετά τη γενική απεργία που είχε καλέσει ο δήμος Μυτιλήνης με αίτημα την αποσυμφόρηση του νησιού στις 20 Νοεμβρίου 2017, με μεγάλη συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας, διάφορα περιστατικά δείχνουν την αναφερόμενη αλλαγή κλίματος. Το δίκαιο αίτημα τοπικών φορέων για αποσυμφόρηση του νησιού, κάτι που διεκδικούν έτσι κι αλλιώς και οι ίδιοι οι αιτούντες άσυλο, όπως και διάφορες οργανώσεις (βλ. καμπάνια #opentheislands + 01), φάνηκε πως έγινε η αφορμή για την ανάπτυξη ξενοφοβικών αντιδράσεων από ένα μέρος της τοπικής κοινωνίας του νησιού, που εκφράστηκαν τόσο στον καθημερινό λόγο, όσο και ως αντιδράσεις με αφορμή περιστατικά που απασχόλησαν την επικαιρότητα τους τελευταίους μήνες.

Τέτοια περιστατικά ήταν, από τη μία πλευρά, οι κινητοποιήσεις των κοινοτήτων που βρίσκονται κοντά στο ΚΥΤ της Μόριας, που είχαν ξεκινήσει από το καλοκαίρι του 2017, και συνεχίστηκαν πρόσφατα με αφορμές όπως το περιστατικό των πυροβολισμών από κτηνοτρόφο για εκφοβισμό επίδοξων ζωοκλεφτών ή τις αντιδράσεις προς την πρόθεση μιας ΜΚΟ για ενοικίαση χώρου υποστήριξης αιτούντων άσυλο σε κοντινό χωριό, μια υπόθεση που συνεχίζεται. Από την άλλη πλευρά, αντίστοιχα περιστατικά ήταν και οι έντονες αντιδράσεις των τοπικών αρχών στις προσπάθειες της κυβέρνησης και του υπουργείου για αναβάθμιση των συνθηκών διαβίωσης στο ΚΥΤ της Μόριας, με τη μεταφορά νέων κοντέινερ για τη στέγαση του πληθυσμού κατά τη διάρκεια του χειμώνα.

Παράλληλα, αντιδράσεις υπήρξαν όμως, κυρίως στα κοινωνικά δίκτυα, και κατά την υλοποίηση του προγράμματος ενοικίασης διαμερισμάτων από την κυβέρνηση και την Ύπατη Αρμοστεία για τη διαμονή αιτούντων άσυλο στη Λέσβο και στα άλλα νησιά, κατά τις οποίες συχνά κατηγορούνταν οι ιδιοκτήτες των ακινήτων. Με πιο χαρακτηριστικό περιστατικό το επεισόδιο στο Τοπικό συμβούλιο στο Παλαιόκαστρο της Σάμου, όπου ακροδεξιοί κάτοικοι επιτέθηκαν σε εργαζομένους σε ΜΚΟ. Τέλος, χαρακτηριστική ήταν και η βεβήλωση του μνημείου που από το 2013 έχει στηθεί στην

παραλία της θερμής, ένα χωριό κοντά στη Μυτιλήνη και απέναντι στα τουρκικά παράλια, στη μνήμη αυτών που έχασαν τη ζωή τους στο πολύνεκρο ναυάγιο του Δεκεμβρίου του 2012.

Το πλαίσιο της επίθεσης στην πλατεία: ένα εκρηκτικό μείγμα

Η οργανωμένη επίθεση κατά των αιτούντων άσυλο, που διαμαρτύρονταν στην πλατεία Σαπφούς από την Τρίτη 17 Απριλίου 2018 για τις συνθήκες διαβίωσης στο ΚΥΤ της Μόριας, αλλά και για τον περιορισμό τους στη Λέσβο, πραγματοποιήθηκε σε ένα συγκεκριμένο χρονικό και κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο που είχε διαμορφωθεί τις τελευταίες μέρες. Πέρα από την γενικότερη αλλαγή κλίματος που παρατηρείτο στο νησί, η διαμαρτυρία στην πλατεία, η οποία ήταν η δεύτερη αντίστοιχη διαμαρτυρία στην κεντρική πλατεία της πόλης μέσα στην περίοδο 2017-2018, φαίνεται πως στάθηκε ως αφορμή για μια άνευ προηγουμένου κινητοποίηση της ακροδεξιάς στο νησί. Η προηγούμενη διαμαρτυρία και απεργία πείνας που πραγματοποιήθηκε το χειμώνα στην πλατεία, η οποία είχε συνεχιστεί στην κατάληψη των τοπικών γραφείων του ΣΥΡΙΖΑ, αν και είχε προκαλέσει κάποιες αντιδράσεις, αυτές δεν είχαν πάρει τέτοιες διαστάσεις βίαιης κινητοποίησης.

Αυτή τη φορά, όμως, διάφοροι παράγοντες συνέβαλαν στη δημιουργία ενός πλαισίου το οποίο έδειχνε πως κάτι είχε αλλάξει. Αρχικά, διαμορφώθηκε ένα τεταμένο κλίμα από δημοσιεύματα τα οποία ανέφεραν πως «προκαλούν οι δημόσιες προσευχές μεταναστών στην Πλατεία Σαπφούς κραυγάζοντας ‘αλλαχού ακ μπαρ’», αλλά και από τις κινήσεις του δήμου για τον καθαρισμό της πλατείας με τη συνοδεία αστυνομικών δυνάμεων σε συνδυασμό με τις δηλώσεις του δημάρχου στο ΑΠΕ-ΜΠΕ, που μεταδόθηκαν από πολλά μέσα, πως «η τοπική κοινωνία πρέπει να επιστρέψει στην κανονικότητα και τέτοιες προκλητικές ενέργειες (…) υποδαυλίζουν την κοινωνική συνοχή και υπάρχει κίνδυνος να πυροδοτήσουν επικίνδυνα κοινωνικά αντανακλαστικά». Μάλιστα, οι κινήσεις του δήμου προκάλεσαν τις αντιδράσεις του Συντονισμού

Λέσβου για το Προσφυγικό που σε ανακοίνωσή του αναφέρει πως «ο Δήμος Λέσβου, συνεχίζει την ξενοφοβική και ρατσιστική πολιτική του».

Τα παραπάνω όμως δεν θα ήταν αρκετά να οδηγήσουν στα βίαια επεισόδια της Κυριακής αν δεν συνδυάζονταν με κάποιους ακόμα παράγοντες. Καταρχάς, ήταν το κάλεσμα της «Πατριωτικής Κίνησης Μυτιλήνης», ενός κλειστού «Facebook γκρούπ» με παρουσία των μελών του και σε προηγούμενες ξενοφοβικές κινητοποιήσεις, το οποίο οργάνωσε την παρουσία των ακροδεξιών με αφορμή την υποστολή της σημαίας στην προκυμαία, κινητοποιώντας μάλιστα και κόσμο εκτός της πρωτεύουσας του νησιού, όπως αναφέρεται σε δημοσιεύματα.

Ακόμα, σύμφωνα με διάφορους κατοίκους της πόλης με τους οποίους συνομιλήσαμε τόσο κατά τη διάρκεια των γεγονότων, όσο και τις επόμενες μέρες, ανησυχία τους προκάλεσαν και οι φήμες πως στο νησί είχαν έρθει και μέλη της Χρυσής Αυγής, αλλά και διμοιρίες ΜΑΤ από την Αθήνα, αλλά και το γεγονός ότι η εισαγγελική εντολή για την εκκένωση της πλατείας από τους διαμαρτυρόμενους εκδόθηκε την Κυριακή, τη μέρα δηλαδή που ήταν γνωστό στην αστυνομία ότι υπήρχε ανακοινωμένη κινητοποίηση της ακροδεξιάς.

Περιγραφή των γεγονότων

Το απόγευμα της Κυριακής 22 Απριλίου του 2018, πλήθος 200 περίπου πολιτών κατέφθασε στην Πλατεία Σαπφούς στο κέντρο της Μυτιλήνης με σαφή στόχο την εκκένωσή της από την κατάληψη των Αφγανών αιτούντων άσυλο που βρισκόντουσαν εκεί από την προηγούμενη Τρίτη. Η σύνθεση του πλήθους παραμένει ακόμα σε κάποιο βαθμό αδιευκρίνιστη, ωστόσο το σίγουρο είναι ότι ο λόγος και οι πρακτικές που υιοθέτησε καταδεικνύουν τη σημαντική εμπλοκή τόσο της Χρυσής Αυγής όσο και του τοπικού ακροδεξιού εθνικιστικού μορφώματος “Πατριωτική Κίνηση Μυτιλήνης ΙΙ”, το οποίο μάλιστα έκανε μαζικό διαδικτυακό κάλεσμα με σύνθημα ‘έτοιμοι για όλα’, στην καθιερωμένη υποστολή της ελληνικής σημαίας που λαμβάνει χώρα κάθε Κυριακή

στο παλιό Λιμεναρχείο Μυτιλήνης. Αξίζει να σημειωθεί ότι η εν λόγω ομάδα εκτός από τους πρόσφυγες και μετανάστες έχει βάλει στο στόχαστρό της και όλο το κίνημα αλληλεγγύης που αναπτύχθηκε στο νησί τα τελευταία χρόνια μιας και σε παλιότερο post της, τονίζει ρητά ότι "το νησί μας δεν θα γίνει το νησί των ΜΚΟ και των Αλληλέγγυων, ξένων και ντόπιων".

Ο προσχεδιασμένος χαρακτήρας των όσων επακολούθησαν δεν αποτυπώνεται μόνο στα παραπάνω, αλλά και στα δεκάδες σχόλια συγκεκριμένων Λέσβιων πολιτών όπως αυτό, στο οποίο ο ανυπόμονος για 'δράση' Έλληνας προειδοποιεί ότι "η Κυριακή είναι κοντά απλυταριά". Οι πιο συνειδητές ακροδεξιές ομάδες πλαισιώθηκαν από οπαδούς της ΑΕΚ, οι οποίοι βρήκαν έτσι, μία πρώτης τάξεως ευκαιρία να "πανηγυρίσουν" τον τίτλο της ποδοσφαιρικής τους ομάδας, καθώς και από πλήθος άλλων νεαρών από το νησί. Σύμφωνα με αυτόπτες μάρτυρες, κάποιοι από τους εμπλεκόμενους δεν ήταν από τη Λέσβο και μάλιστα, πάλι σύμφωνα με μαρτυρίες, γύρω στις 9.30 και λίγο πριν ξεκινήσει ο κύκλος φυσικής βίας, υπήρξε και έντονη διαφωνία μεταξύ των "αγανακτισμένων πολιτών", με κεντρικό επίδικο το εάν θα γίνει χρήση βίας ή όχι, όπου κάποιοι ντόπιοι υποστήριξαν ότι "εδώ είναι μικρή κοινωνία και δεν σηκώνει τέτοια" και άλλοι μη ντόπιοι δήλωσαν, "μα εμείς για αυτό ήρθαμε εδώ".

> *Όντας αυτόπτες μάρτυρες στα γεγονότα μετά τις 21.30 και μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες που πραγματοποιήθηκε η εκκένωση από τις αστυνομικές δυνάμεις, το κείμενο είναι φορτισμένο με τα νωπά συναισθήματά μας. Ωστόσο, η προσπάθεια που κάνουμε είναι να παρουσιάσουμε τα γεγονότα με μία, κατά το δυνατόν, κριτική και αναλυτική ματιά.*

Η ανάμειξή μας με το συγκεντρωμένο πλήθος ανέδειξε μια σειρά από παρατηρήσεις. Αρχικά, επιβεβαιώνεται το γεγονός ότι υπήρχαν άνθρωποι διαφορετικών αφετηριών που όμως η συγκολλητική δύναμη του πλήθους τους έκανε να υιοθετούν παρόμοιους λόγους και πρακτικές. Αυτό που μπορούσες να ακούσεις ήταν η επίμονη αναπαραγωγή του όρου

“λαθρομετανάστης”. “Λαθρομετανάστες δεν είναι; Πείτε μου κύριε είναι ή δεν είναι;”, επαναλάμβανε επίμονα ένας από τους πιο εκνευρισμένους πολίτες. Η αναπαραγωγή του όρου λαθρομετανάστης μόνο τυχαία δεν είναι κατά τη γνώμη μας.

Με τον όρο “πρόσφυγας” να είναι τόσο ριζικά συνδεδεμένος με την ελληνική ιστορία αλλά και με το πρόσφατο κίνημα αλληλεγγύης, η μετατροπή του σε λαθρομετανάστη είναι απαραίτητο συστατικό της ανόδου των ξενοφοβικών και επιθετικών συμπεριφορών. Σε αυτό συνέβαλε και η επιμονή κάποιων άλλων μέσα στο πλήθος να εστιάζουν την προσοχή τους στους Αφρικανούς αιτούντες άσυλο λέγοντας χαρακτηριστικά, “όλοι αυτοί οι μαύροι είναι αυτής της οργάνωσης της Μπόκο Χαρά και είναι όλοι τους εγκληματίες που ήρθαν εδώ. Πώς μπορούμε να κυκλοφορούμε ασφαλείς με αυτούς ανάμεσά μας;”. Άλλοι πάλι φώναζαν για τη συμπεριφορά των αιτούντων άσυλο. “Τους βλέπω εγώ εδώ, κάθε μέρα να τη βγάζουν έξω και να κατουράνε. Εδώ μπροστά στις γυναίκες μας και στα παιδιά μας. Με βλέπεις που σου μιλάω (σσ. απευθυνόμενος σε αστυνομικό) θα τη βγάλω και γω και θα κατουράω εδώ εάν δεν τους μαζέψετε”. “Να τους στείλετε στα ερημονήσια” έλεγε κάποιος, “στη Γυάρο ή ακόμα και καλύτερα στη Μακρόνησο που υπάρχουν και έτοιμες οι υποδομές”. “Και πάλι χάρη θα τους κάνουμε”, έλεγε κάποιος άλλος.

Μια μικρή παρέα νεαρών με προωτοστατούσα μία νεαρή κοπέλα έλεγε, “πρέπει να οργανωθούμε και να παραμείνουμε εδώ. Όχι μόνο σήμερα αλλά κάθε μέρα μέχρι να φύγουν όλοι από το νησί”. Η πλειοψηφία του κόσμου βέβαια αποτελούμενη από νεαρούς άντρες επιδίδονταν κυρίως σε υβριστικά συνθήματα τύπου ‘πουτάνας γιοι’, ‘παλιομπάσταρδοι’, ‘θα σας γαμήσουμε’ και άλλα σχετικά. Χαρακτηριστικό αυτής της πρώτης φάσης που χαρακτηρίστηκε κυρίως από λεκτική βία ήταν και το συνεχές βρίσιμο στους αστυνομικούς που είχαν σχηματίσει κλοιό γύρω από τους αιτούντες άσυλο.

Βέβαια, θα πρέπει να αναφέρουμε επίσης πως υπήρχαν στο πλήθος και αυτοί και αυτές που σοκαρισμένοι από τις σκηνές βίας και την έκταση των επεισοδίων δεν μπορούσαν να πιστέψουν αυτά που

διαδραματίζονταν στο κέντρο της πόλης και σοβαρά προβληματισμένοι επέρριπταν ευθύνες τόσο στις τοπικές αρχές, όσο και στην αστυνομία. «Καλά μα αφού ήξεραν ότι έχει ανακοινωθεί συγκέντρωση και ήταν και ο αγώνας είναι δυνατόν η διαταγή του εισαγγελέα να βγήκε σήμερα Κυριακή;», αναρωτιόταν ένας νεαρός εργαζόμενος σε παρακείμενη της πλατείας καφετέρια η οποία, μαζί με όλες τις άλλες, είχε κλείσει.

Οι Αφγανοί αιτούντες άσυλο από την άλλη, κατά τη διάρκεια αυτών των γεγονότων παρέμεναν ακίνητοι και ως επί το πλείστον καθήμενοι, όπως έχει αποτυπωθεί και από διάφορα βίντεο (βλ. π.χ. αυτό & αυτό), ενώ περίπου 100 αλληλέγγυοι και μέλη ΜΚΟ είχαν αρχίσει να τους πλαισιώνουν για βοήθεια. Η κατάσταση ήταν ήδη αρκετά τεταμένη και οι αλληλέγγυοι σε διάφορες στιγμές, ζήτησαν και αυτοί από την αστυνομία να απομακρύνει το πλήθος των εξαγριωμένων Ελλήνων, αλλά η απάντηση που πολλές φορές δόθηκε μπροστά μας ήταν, “εάν δεν τους πάρετε από εδώ (σσ. τους αιτούντες άσυλο) και τους αφήσουμε (σσ. τους εξαγριωμένους Έλληνες) θα τους λυντσάρουν”.

> *Η επιλογή τόσο των προσφύγων όσο και των αλληλέγγυων ήταν ρητά να παραμείνουν ήρεμοι καθ’ όλη τη διάρκεια της μεγάλης αυτής βραδιάς.*

Ακόμα και όταν στην αρχή κάποιοι αλληλέγγυοι πήγαν να φωνάξουν κάποια αντιφασιστικά συνθήματα, η αστυνομία τους παρότρυνε να σταματήσουν για να μην εξαγριωθεί παραπάνω το ‘αγανακτισμένο πλήθος’ κάτι το οποίο και οι αλληλέγγυοι έπραξαν. Συνεπώς, ελάχιστα συνθήματα ακούστηκαν από αυτή την πλευρά καθ’ όλη τη διάρκεια των γεγονότων.

Με την εκφορά του ελληνικού εθνικού ύμνου γύρω στις 22.00 ξεκίνησε η δεύτερη φάση της άγριας βίας στην Πλατεία Σαπφούς. Πέτρες, φωτοβολίδες, κροτίδες διαφόρων ειδών αλλά και γαλλικά κλειδιά, ξύλα, μπουκάλια νερού και τουλάχιστον μία βόμβα μολότωφ εκτοξεύτηκαν από την πλευρά των εξαγριωμένων πολιτών, που εκείνη τη στιγμή βρισκόντουσαν ως επί το πλείστων στο βόρειο τμήμα της Πλατείας, προς την κατεύθυνση των αιτούντων άσυλο και των αλληλέγγυων.

Στο κέντρο της πλατείας εκείνη τη στιγμή υπήρχαν τουλάχιστον 150 Αφγανοί μεταξύ των οποίων και πολλές γυναίκες και παιδιά που κάνανε πολλαπλές ανθρώπινες αλυσίδες και πήραν κουβέρτες για να φτιάξουν ασπίδα πάνω από τα κεφάλια τους. Άλλοι και άλλες κρατούσαν χαρτοκιβώτια ή πλαστικά κασόνια για να προστατευτούν από τις πέτρες που ερρίπτοντο σωρηδόν. Παρ’όλα αυτά, η ρίψη αντικειμένων ήταν τόσο γενικευμένη που όλα αυτά τα αυτοσχέδια “μέτρα προστασίας” δεν στάθηκαν ικανά να

αποτρέψουν τους τραυματισμούς. Τουλάχιστον 30 άτομα τραυματίστηκαν από τις πέτρες ενώ πολλές γυναίκες κυρίως και παιδιά περιήλθαν σε κατάσταση κρίσης πανικού με κλάματα και ουρλιαχτά.

Η αστυνομία αφού για πολύ ώρα ανέχτηκε αυτό το σκηνικό βίας μπροστά στα μάτια της χωρίς να κάνει την παραμικρή απώθηση ή σύλληψη, περιορίστηκε στο να μην επιτρέψει τη σώμα με σώμα επαφή μεταξύ εξαγριωμένων ελλήνων, αιτούντων άσυλο και αλληλέγγυων. Σε διάφορες φάσεις, κατά τη διάρκεια της νύχτας, απεδείχθη ότι ήταν 'τεχνικά' απλό για τις ισχυρές αστυνομικές δυνάμεις να απωθήσουν και να διαλύσουν το εξαγριωμένο πλήθος, ωστόσο αυτό ποτέ δεν έγινε και περιορίστηκαν στην ανά φάσεις απώθηση των πετροβολητών, τα οποία όμως επανερχόντουσαν μετά από λίγο.

Η κατάσταση απέκτησε χουλιγκάνικα χαρακτηριστικά, με το πλήθος των εξαγριωμένων πολιτών να φωνάζει πότε "Ελλάς – Ελλάς", πότε τον εθνικό ύμνο και πότε να βρίζει πρόσφυγες, αλληλέγγυους και αστυνομικούς και να οργανώνει συστηματικά επιθέσεις απέναντι σε αμάχους, που υπέμεναν καρτερικά κάτω από τις κουβέρτες τους. Μάλιστα, πολλές από τις κατηγορίες απέναντι στους αστυνομικούς, είχαν τον χαρακτήρα απογοητευμένου πολίτη, σε ένα ύφος, 'σε πληρώνουμε για να μας βαράς;', 'δεν τιμάς την πατρίδα σου', 'παραιτήσου αν είσαι άντρας' όπως και τα πιο κοινά 'είστε μαλάκες', 'μπάσταρδοι', κοκ. Αντίστοιχα, πολλές απειλές εκτοξευόντουσαν και ενάντια στους αλληλέγγυους που τους αποκαλούσαν 'προδότες', 'μπάσταρδους' και φυσικά το πανταχού παρόν 'πουτάνας γιους'.

Στη διάρκεια της νύχτας, τα σημεία αφετηρίας των επιθέσεων περιστρεφόντουσαν γύρω από την Πλατεία Σαπφούς, πότε από τη βόρεια πλευρά, πότε από την ανατολική και πότε από τα γύρω στενά, ενώ φωτιές ανάβανε καθ' όλο το μήκος του παραλιακού δρόμου της προκυμαίας για να τις χρησιμοποιήσουν ως οδοφράγματα. Οι αστυνομικοί πετούσαν ενίοτε και χημικά τα οποία ωστόσο είχαν περισσότερο ως αποτέλεσμα να καταπονούν τους αιτούντες άσυλο και τους αλληλέγγυους που καθόντουσαν σε

σταθερά σημεία και λιγότερο τους επιτιθέμενους, οι οποίοι φεύγανε και μόλις καθάριζε η ατμόσφαιρα επιστρέφανε για να συνεχίσουν ανενόχλητοι την επίθεση.

Από περίπου τη μία η ώρα το πρωί μέχρι και μετά τις τρεις, η κάτω πλευρά της πλατείας είχε μετατραπεί σε ένα πεδίο όπου πρόσφυγες, μετανάστες και ξένοι και Έλληνες αλληλέγγυοι, πνίγονταν ανά διαστήματα στα χημικά, ενώ προσπαθούσαν να μεταφέρουν σε ασφαλή σημεία, ή στα ασθενοφόρα που κατάφεραν μετά από ώρα να προσεγγίσουν, τραυματίες και ανθρώπους σε πανικό καθώς οι πέτρες, οι κροτίδες και τα άλλα αντικείμενα συνέχιζαν να πέφτουν. Πρέπει να αναφερθεί, επίσης, πως οι αστυνομικές δυνάμεις δεν επιχείρησαν να προστατέψουν τα νώτα της πλατείας, το σημείο δηλαδή όπου περιθάλπονταν οι τραυματίες, ενώ ομάδες των ακροδεξιών είχαν αποκοπεί από το σώμα των επιτιθέμενων και κυκλοφορούσαν στα γύρω στενά. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα αλληλέγγυοι να αποκρούσουν μόνοι τους, αρπάζοντας μόνο κάποιες καρέκλες, την απόπειρα να προσεγγίσει από τα πίσω στενά για να επιτεθεί μία ομάδα με κράνη και παλούκια που πετούσαν πέτρες και μπουκάλια.

Καθ’ όλη αυτή τη διάρκεια, τόσο οι Αφγανοί αιτούντες άσυλο όσο και οι αλληλέγγυοι, παραμείναν ειρηνικοί. Ανά διαστήματα, οι αλληλέγγυοι διαμαρτύρονταν για την παθητική στάση των αστυνομικών μπροστά στο σκηνικό βίας που είχε στηθεί και το κάνανε σε διάφορους τόνους περιλαμβάνοντας πολλές φορές και βρισίδια προς αυτούς τα οποία όμως ήταν πολύ πιο ήπια από αυτά των επιτιθέμενων. Παρ’όλα αυτά, με μηδαμινές αφορμές, **ομάδα ΜΑΤ πραγματοποίησε επίθεση σε αλληλέγγυους**.

Όντας αυτόπτες μάρτυρες, το σκηνικό ξεκίνησε όταν αλληλέγγυος καλούσε τους υπολοίπους να παραμείνουν ήρεμοι παρά τις επιθέσεις. Τότε αστυνομικός μιας από τις ‘πράσινες’ διμοιρίες από την Αθήνα, απευθυνόμενος στον εν λόγω αλληλέγγυο του λέει, ‘άντε γαμήσου, ρε’. Τότε, ένας νεαρότερος πολίτης από την ομάδα των αλληλέγγυων λέει στον αστυνομικό, ‘άντε γαμίσου εσύ’ και ο αστυνομικός του επιτίθεται με κλοτσιές ενώ η υπόλοιπη διμοιρία ακολουθεί με ψεκασμούς και χτυπήματα με ασπίδες. Το

παραπάνω είναι απολύτως σημαντικό να καταγραφεί γιατί αποτελεί και τη μόνη διένεξη μεταξύ αλληλέγγυων και αστυνομίας που έχει ως αποκλειστικό υπεύθυνο τη δεύτερη. Πέραν αυτού δεν υπήρξε ΤΙΠΟΤΑ άλλο και διάφορα δημοσιεύματα που κάνουν λόγο για ανταρτοπόλεμο μεταξύ αναρχικών και αστυνομίας είναι απλά ψευδή (όπως εδώ πχ).

Η εκκένωση της πλατείας

Περί τις 5.00 το πρωί, αφού είχε προηγηθεί ένα τελευταίο κύμα πετροβολισμών που οδήγησε στο παραπάνω περιστατικό μεταξύ αλληλέγγυων και αστυνομίας, και με τον περισσότερο κόσμο να έχει πια φύγει, ξαφνικά σταμάτησαν οι επιθέσεις και η ομάδα των ακροδεξιών παρέμενε συγκεντρωμένη σε κάποια απόσταση από την πλατεία πίσω από μια γραμμή ανδρών των ΜΑΤ. Το γεγονός ότι ξαφνικά οι μέχρι τότε εξαγριωμένοι και επιθετικοί προς την αστυνομία παρέμεναν ήρεμοι δίπλα στους αστυνομικούς οδήγησε κάποιους να καταλάβουν πως ετοιμαζόταν η επέμβαση της αστυνομίας για το άδειασμα της πλατείας.

Όντως, μετά από λίγη ώρα δύο ‘πράσινες’ διμοιρίες ΜΑΤ μετακινήθηκαν από τους επιτιθέμενους και σχημάτισαν έναν ασφυκτικό κλοιό γύρω από τους Αφγανούς. Σε λίγη ώρα πραγματοποιήθηκε μια πρώτη προσπάθεια να τους απομακρύνουν, στην οποία οι πρόσφυγες και μετανάστες αντιστάθηκαν φωνάζοντας παράλληλα ένα από τα πιο διαδεδομένα συνθήματα:

> ***“Moria NO GOOD”***

Ωστόσο, η τελική επιχείρηση εκκένωσης της πλατείας έγινε κατά τις έξι παρά τέταρτο, όταν με αρκετή βία πια οι άντρες των ΜΑΤ έβαλαν άντρες, γυναίκες και παιδιά στα λεωφορεία και τις αστυνομικές ‘κλούβες’, παρά τις συνεχόμενες έντονες διαμαρτυρίες μιας μικρής πια ομάδας αλληλέγγυων που είχε παραμείνει στην πλατεία για να είναι μάρτυρες της εκκένωσης. Οι διαμαρτυρίες των εναπομεινάντων νεαρών αλληλέγγυων, που ήταν μάρτυρες των ουρλιαχτών από τις γυναίκες που σέρνονταν

κυριολεκτικά στα λεωφορεία, δεν άργησαν να γίνουν βρισιές προς τους άντρες των ΜΑΤ που τους είχαν αποκόψει στο ένα μέρος της πλατείας. Αυτό δημιούργησε περεταίρω ένταση, με ανταπόδοση των βρισιών από τους αστυνομικούς, η οποία οδήγησε στην απομάκρυνση και των διαμαρτυρομένων από την πλατεία οι οποίοι έφυγαν προς τα στενά της πόλης καθώς σιγά σιγά διαλύονταν.